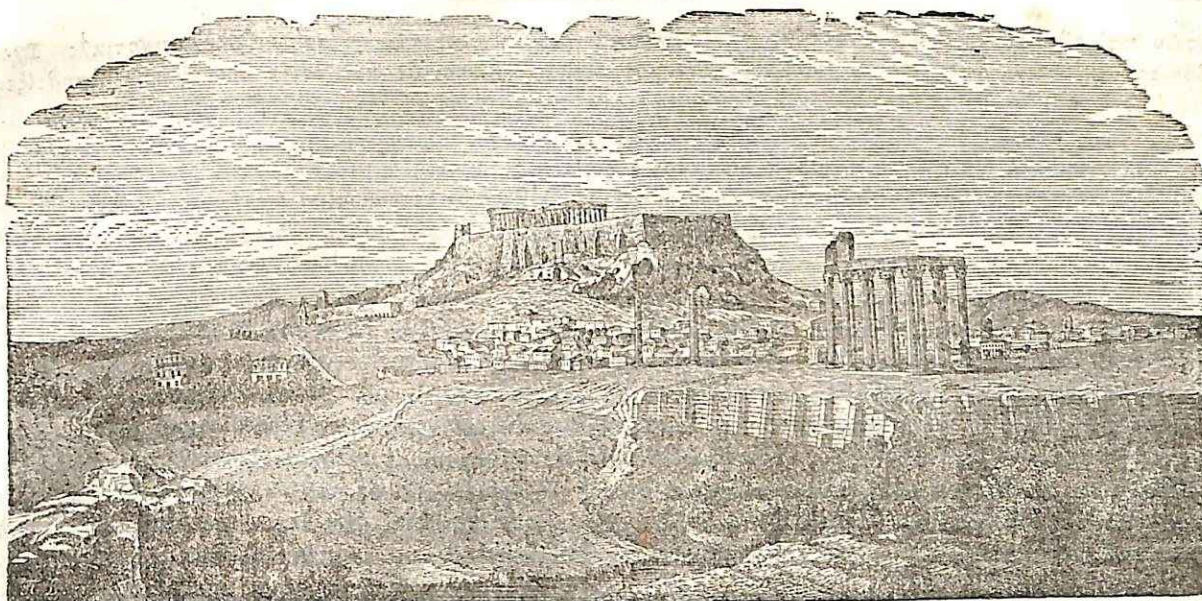

ΠΑΝΔΩΡΑ.

1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, 1858.

ΤΟΜΟΣ Θ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 205.

ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΙΣ

τῶν νέων Ἀρχῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

•••••

Τὴν 7 τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου περὶ τὴν 10 ὥραν π. μ. ἐγένετο ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἡ ἐπίσημος ἐγκαθίδρυσις τῶν νέων Ἀκαδημαϊκῶν Ἀρχῶν τοῦ ἔτους 1858—1859. Κατὰ δὲ τὰ εἰρησμένα ὁ τοῦ προηγουμένου ἔτους Πρύτανης Κ. Φίλιππος Ἰωάννου ἐξέθηκε τὴν ἐπὶ τῆς πρυτανείας αὐτοῦ κατάστασιν τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἐκπαιδευτηρίου, καταδείξας τὰς τε βελτιώσεις καὶ τὰς ἐλλείψεις. Τὴν ἀξιοσημείωτον ταύτην ἔκθεσιν, ἣν μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἤκουσε τὸ πολυάριθμον ἀκροατήριον, καταχωρίζομεν ἐνταῦθα.

Μετὰ τὸν Κ. Φ. Ἰωάννου λαβὼν τὸν λόγον ὁ νέος Πρύτανης Κ. Α. Στρούμπος, πρῶτον μὲν εὐχαρίστησε διὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ, ἔπειτα δὲ ἀνέγνω σαφὴν περὶ τῆς ἱστορίας τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν πραγματείαν, καὶ ἀπεύθυνε συνετὰς παραινήσεις πρὸς τοὺς φοιτητάς.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Κύριοι.

Ἐξετάζοντες τὸν μικρὸν τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους βίον κατανοοῦμεν ἐν αὐτῷ ἔμφυτον τινα καὶ ἰδιόζουσαν πρὸς τὸ φῶς τῆς γνώσεως τάσιν, ἥτις ὁμοιάζει τὴν τάσιν τοῦ φυτοῦ πρὸς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου καὶ τὸν ἀέρα. Τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος καὶ περ αἰῶνας πολλοὺς πεισθὲν ὑπὸ τὸ βῆρος δεσποτείας βερβαρικῆς, ὡς πιέζεται τὸ φυτὸν ὑπὸ τῆς ἐπιχυθείσης βρεΐας γῆς τῆς καλυπτούσης τὴν πρῶτην αὐτοῦ βλάστησιν, δὲν κατεπνίγη ὁμως, οὐτ' ἔπαυσε

τεῖνον πρὸς τὴν αἴγλην τῆς ἐπιστήμης, ἀλλ' ὑπερνίκησε τὴν βρεΐαν ἐκείνην καὶ πολυχρόνιον πίεσιν καὶ ἤδη ἤρχισε πάλιν νὰ ἀνατείνηται καὶ ἀπλωταὶ βυθισθὲν εἰς τὴν φωτεινὴν τῆς ἐπιστήμης ἀτμόσφαιραν. Τὸ αἶσθημα τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ ζωῇ, εἰς ἣν ἐξηγέρθη μετὰ πολυχρόνιον νύκλην, ἐνοικοῦν εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας τοῦ Ἑλλήνος, κινεῖ αὐτὸν ὡς μυστικὸν ἐλατήριο πρὸς τὰς πράξεις ἐκείνας, δι' ὧν ἐμφυχούται ἡ φιλομάθεια, εὐκολύνεται δὲ καὶ προβιβάζεται ἡ τῶν λόγων καὶ τῆς ἐπιστήμης ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ διάδοσις. Ἐντεῦθεν αἱ δαψιλεῖς τῶν πανταχοῦ ὁμογενῶν χορηγίαι εἰς οἰκοδομὴν σχολείων, εἰς ἀνέγερσιν ἐλληνικοῦ Πανεπιστημίου, εἰς καθίδρυσιν Μουσείου καὶ Ἀστεροσκοπείου, εἰς διατήρησιν ἀπόρων μαθητῶν, εἰς βράβειυσιν ποιητικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν διαγωνισμάτων, εἰς ἐκδόσιν χρησίμων βιβλίων κτλ. Ἐντεῦθεν καὶ ὁ καταφανὴς αὐτῶν πόθος νὰ μανθάνωσι τὴν πνευματικὴν τοῦ γένους τῶν παρόδον καὶ ἰδίως τὴν παρόδον τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου. Τὸ Πανεπιστήμιον ἔλκει φυσικῶς τῷ λόγῳ πλείοτερον τὴν προσοχὴν τῶν ἀπανταχοῦ ὁμογενῶν, παριστῶν, ὡς εἶπεν, τοῦ κοινωνικοῦ τῶν Ἑλλήνων σώματος τὸν ἐγκέφαλον, ἐν ᾧ φύονται, ἡ ἀναπτύσσονται, διευκυνθύνονται καὶ καθαρίζονται αἱ ἐννοιαί. οἱ αὐτοί, ἀλλ' ἰσχυροὶ ἐκεῖνοι παράγοντες τῶν πραγμάτων, αἱ πνευματικαὶ ἐκεῖναι δυνάμεις, αἵτινες ταχύτερον ἢ βραδύτερον πραγματούμεναι ἐν τῇ πολιτικῇ κοινωνίᾳ μεταβάλλουσιν ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἢ τὸ χεῖρον αὐτὴν καὶ γεννῶσι τὴν πολικὴν καὶ ἠθικὴν τῶν λαῶν εὐεξίαν, τὴν ευημερίαν

αὐτῶν καὶ εὐκλείαν, ἥ ἀπ' ἐναντίας τὴν πολιτικὴν ἀρρώστιαν, τὴν δυσμερίαν καὶ ἀδοξίαν αὐτῶν. Τὸν ῥηθέντα τῶν ὁμογενῶν πόθον ἔχοντες μάλιστα ὑπ' ὄψιν οἱ τὰ τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου ἐξ ἀρχῆς κανονίσαντες εἰσήγαγον τὸ σκοπιμώτατον ἔθος, καθ' ὃ ὁ κατ' ἔτος πρυτανεὺς αὐτοῦ ὀφείλει κατὰ τὸ πέρας τῆς Πρυτανείας τοῦ νὰ ἐρχεται ἐπὶ τὸ ἀκαδημαϊκὸν βῆμα, ἀφ' οὗ ὁ λόγος αὐτοῦ γίνεται ἐξάκουστος οὐχὶ μόνον πρὸς τοὺς παρόντας καθηγητὰς καὶ φοιτητὰς τοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἀπόντας ὁμογενεῖς, ἵνα ἐκθέτῃ τὰ κατὰ τὴν Πρυτανεῖαν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ γεγονότα. Εἰς τὸ ἔθος τοῦτο ἐπόμενος καὶ ἐγὼ σήμερον μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐτησίου Πρυτανείας μου ἐρχομαι ἐνταῦθα ἵνα δηλώσω πανδημῶς ὅσα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἔγιναν ὅπως δὴποτε ἀξία τῆς προσοχῆς τοῦ κοινοῦ.

Α. ΦΟΙΤΗΤΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιστημονικὴ παιδεία εἶναι ἄμεσος σκοπὸς τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ καὶ διατηρήσεως, ἀναγγέλλω ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνέβη κατὰ τὸ λήξαν ἔτος εἰς τετρακοσίους ἐνενήκοντα, ἐν ᾧ κατὰ τὸ παρελθὸν εἶχεν ἀναβῆ εἰς πεντακοσίους ὀγδοήκοντα τρεῖς. Ἡ ἐλάττωσις αὕτη προήλθεν ἐκ τούτου, ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πολυάριθμοι ὑπὲρ τὸ σὺνθετος φοιτηταὶ (ἐκατὸν ἐνενήκοντα), περατώνοντες τὰ μαθήματά των ἐξητάσθησαν καὶ ἀπεσκόλασαν, ἢ ἀνευ ἐξετάσεως ἀπεφοίτησαν, τραπέντες εἰς ἄλλα ἔργα. Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν οὕτως ἀπελθόντων ἀπὸ τοῦ Πανεπιστημίου ἦτο τόσῳ δυσκολώτερον νὰ ἀναπληρωθῇ ἀμέσως διὰ τῶν ἐκ τῶν Γυμνασίων τοῦ ἐλληνικοῦ Βασιλείου, ἢ τῶν ἐξωθεν προσερχομένων νέων, ὅσῳ αὐστηρότεροι κατέστησαν ἡδὴ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν τούτων αἵτε ἀπολυτήριοι τῶν Γυμνασίων ἐξετάσεις καὶ αἱ τῆς ἐξεταστικῆς τῶν ἀλλοδαπῶν ἐπιτροπείας.

Ἐκ τῶν ῥηθέντων τετρακοσίων ἐνενήκοντα φοιτητῶν νέοι μὲν προσήλθον καὶ ἐνεγράφησαν εἰς τὸν τοῦ Πανεπιστημίου κατάλογον ἐκατὸν δεκατέσσαρες, ἐξ ὧν ἐνδεκα ἐνεγράφησαν εἰς τὴν θεολογικὴν Σχολήν, πεντήκοντα καὶ ἐξ εἰς τὴν ἱατρικὴν καὶ δώδεκα εἰς τὴν φιλοσοφικὴν. Οἱ δὲ ἀνανεώσαντες τὰ φοιτητήρια συμποσύνται εἰς τριακοσίους ἐβδομήκοντα ἑξ, ἐν οἷς ἀριθμοῦνται καὶ δέκα ἀπὸ Σχολῆς εἰς Σχολὴν μετεγγραφέντες. Ἀνήκουσι δὲ ἐκ πάντων αὐτῶν δεκαοκτὼ μὲν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολήν, ἐκατὸν δ' ἐβδομήκοντα καὶ εἰς εἰς τὴν Νομικὴν, ἐκατὸν δὲ καὶ δεκαπέντε εἰς τὴν ἱατρικὴν, τεσσαράκοντα δὲ καὶ ἐπτὰ εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν, εἰκοσι δὲ καὶ πέντε εἰς τὸ φαρμακευτικὸν σχολεῖον.

Ἐκ τῶν νεωστὶ ἐγγραφέντων εἰς τὸν κατάλογον τοῦ Πανεπιστημίου ἐκατὸν δεκατέσσαρων νέων ἐνδεκα μὲν ἔφερον ἀπολυτήριον τοῦ Α' Γυμνασίου τῶν Ἀθηνῶν, πέντε δὲ τοῦ Β', ἐπτὰ τοῦ Γυμνασίου Ἀμίας, εἴκοσι καὶ τέσσαρες τοῦ Ναυπλίου, δύο τοῦ Τριπόλεως, δεκατρεῖς τοῦ Πικρῶν, ἰσάριθμοι τοῦ Σύ-

ρου καὶ δέκα τῆς Ῥιζαρίου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς. Εἴκοσι δὲ καὶ ἐννέα προσήγαγον ἀποδείξεις τῆς ἐξεταστικῆς τῶν ἀλλοδαπῶν ἐπιτροπείας.

Β. ΥΠΟΤΡΟΦΟΙ.

Ἐκ τῶν τετρακοσίων ἐνενήκοντα φοιτητῶν τοῦ λήξαντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους τεσσαράκοντα ἀριθμοῦνται ὑπότροφοι. Διστηροῦντο δὲ ὑπὸ μὲν τῆς Β. Κυβερνήσεως δέκα, δηλονότι εἰς ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ, ἐπτὰ ἐν τῇ Νομικῇ, εἰς ἐν τῇ ἱατρικῇ καὶ εἰς ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ. Ἐκ δὲ τῶν κληροδοτημάτων διαφόρων φιλογενῶν, εἰκοσιτέσσαρες δηλονότι τρεῖς ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ, ἐννέα ἐν τῇ Νομικῇ, ἐπτὰ ἐν τῇ ἱατρικῇ καὶ πέντε ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ. Ἐκ δὲ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ αἰμυνηστου Βελλίου, δύο, ἀνήκοντες ἀμφότεροι εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολήν. Ἐκ δὲ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Δ. Μαυροκορδάτου δύο, ἀμφότεροι διδασκόμενοι τὰ ἱατρικὰ μαθήματα. Ἐκ δὲ τοῦ κληροδοτήματος Ῥάκου ὁμοίως δύο, καταλεγόμενοι ἀμφότεροι εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολήν.

Εἰς τοὺς καταλεχθέντας τεσσαράκοντα ὑποτρόφους προσθετέον καὶ τὸν πρὸ διετίας χάριν τελειοτέρας μαθήσεως εἰς Γερμανίαν μεταβάντα Δημήτριον Βερναρδάκη, ὑπότροφον τοῦ ἐν Πετροπόλει φιλογενεστάτου κυρίου Δημητρίου Μπεναρδάκη.

Γ. ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ.

Καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος πολλοὶ φοιτηταί, ἐβδομήκοντα δολονότι καὶ τρεῖς, περατώνοντες τὰ μαθήματα καὶ ἐξετασθέντες ἡδονίμην. Ἐξ αὐτῶν δεκαεπτὰ μὲν ἐνεκρίθησαν εἰς τοὺς διδάκτορας τῆς Νομικῆς καὶ εἰς εἰς τοὺς τελειοδιδάκτους αὐτῆς, τεσσαράκοντα δὲ καὶ τέσσαρες ἀνηγορεύθησαν διδάκτορες τῆς ἱατρικῆς, δύο δὲ ἀπεδείχθησαν διδάκτορες τῆς Φιλοσοφίας καὶ εἰς τελειοδιδάκτος αὐτῆς, τρεῖς δὲ ἐδοκιμάσθησαν εἰς τοὺς διδασκάλους, ἐξετασθέντες ὑπὸ τῆς ὀρισμένης πρὸς τοῦτο ἐπιτροπείας, πέντε δὲ ἡζιώθησαν τοῦ πτυχίου τῆς Φαρμακοποιίας. Τὰ ὀνόματα αὐτῶν καταλέγονται εἰς τὸν πίνακα, ὅστις θέλει παραρτηθῇ εἰς τὴν τύπωσιν τοῦ παρόντος λόγου. (Ἰδε Πιν. α.) Προσέτι ἀπεφοίτησαν τοῦ Πανεπιστημίου καθ' ὅλον τὸ ἔτος φοιτηταὶ τριάκοντα δύο, ἥτοι ἐξ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐννέα τῆς Νομικῆς, δεκατρεῖς τῆς ἱατρικῆς καὶ τέσσαρες τῆς Φιλοσοφικῆς.

Ἐὰν θεωρήσωμεν τὸν κατάλογον τῶν κατ' ἔτος ἐξεταζομένων καὶ εἰς τοὺς διδάκτορας ἢ τελειοδιδάκτους ἐγκρινομένων φοιτητῶν, παρατηροῦμεν μὲ λυπὴν, ὅτι εἰς μὲν τὰ θεολογικὰ μαθήματα οὐδεὶς σχεδὸν ἐξετάζεται, εἰς δὲ τὰ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, ὀλίγιστοι. Πλείστοι δὲ εἰς τὰ τῆς Νομικῆς καὶ ἱατρικῆς. Καὶ ἡ μὲν σπάνις τῶν ἐξεταζομένων ἐν τῇ Θεολογίᾳ ἔχει κυριώτεραι αἰτίαν τὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μέχρι τοῦδε ἀτέλειαν, τὴν ὁποίαν ἡ Β' Κυβέρνησις δὲν ἴσχυεν ἀκόμη νὰ θεραπεύσῃ, πανταχοῦ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐρευνήσασα, οὐδαμοῦ δὲ δυνήσασα νὰ εὕρῃ ἀξίους καθηγητὰς τῶν θεολογικῶν

μαθημάτων εἰς συμπλήρωσιν τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκαλίας αὐτῶν. Ἡ δὲ σπάνις τῶν ἐκ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ἐξεταζομένων φοιτητῶν προέρχεται ἐξ αἰτιῶν ἄλλων μὴ ὁμοίως ἐκφευγούσων τὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως. Οἱ περὶ τὴν φιλολογίαν δηλονότι ἢ τοὺς λοιποὺς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς κλάδους ἀσχολούμενοι οὐδένα πόρον ἄλλον ζωῆς ἐλπίζουσιν, εἰμὴ τὸν ἐκ τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων ἐκείνων, περὶ ἃ σπουδάζουσιν, ἀλλὰ τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων τὸ ἐπάγγελμα οὔτε ὠφελήματα τοσαῦτα, οὔτε πρόδον εἰς τὸν πολιτικὸν βίον τοιαύτην ὑπισχνέται, ὅποσα καὶ οἶαν τὸ ἐπάγγελμα τῶν θεραπευτῶν τῆς Θείας καὶ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Διὰ τοῦτο ὀλίγιστοι τῶν νέων ἐκλέγουσι τὸ πολυμοχθότερον καὶ ἀκερδέστερον τοῦ διδασκάλου ἢ καθηγητοῦ ἐπάγγελμα, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαισθητὴ εἶναι ἡ σπάνις αὐτῶν, ἐνεκα τῆς ὁποίας πολλὰί θέσεις διδασκάλων καὶ καθηγητῶν μένουσιν εἰσέτι κεναί. Ἡ Β. κυβερνήσις προνοοῦσα πάντων τῶν εἰς κοινὴν ὠφέλειαν συντεινόντων καὶ ἐκτιμῶσα προσηκόντως τὴν τόσον λυσιτελῆ ὅσον καὶ ἐργώδη τῶν διδασκάλων καὶ καθηγητῶν πρὸς τὴν πολιτείαν ὑπηρεσίαν, ἐφρόντισεν ἐσχάτως περὶ βελτιώσεως τῆς καταστάσεως μέρους τινὸς αὐτῶν, οὐδόλως δ' ἀμφιβάλλομεν, ὅτι συμφώνως πρὸς τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον τῆς διδασκαλίας τὴν αὐτὴν πρόνοιαν θέλει λάβει καὶ περὶ βελτιώσεως τῆς καταστάσεως τῶν λοιπῶν, αἵρουσα ἐκ μέσου μίαν τῶν αἰτιῶν, ἐξ ὧν προέρχεται ἡ ὀλιγότης τῶν περὶ τὰ φιλολογικὰ καὶ λοιπὰ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς μαθήματα σπουδάζοντων. Καὶ ἕτερον δὲ μέσον, δι' οὗ δυνατόν νὰ αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὰ ῥηθέντα μαθήματα ἐνασχολούμενων, ὑπάρχει τὸ ἐξῆς. Ἐξετάζοντες τὸν ἀνωτέρω κατάλογον τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ὑποτρόφων εὐρίσκουμεν, ὅτι ὁκτώ μόνον ἐκ τεσσαράκοντα ἀνήκουσιν εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν σχολήν, εἴκοσι δὲ καὶ τέσσαρες εἰς τὴν Νομικὴν καὶ ἱατρικὴν. Τίς ἡ χρεία χρηματικῆς βοήθειας εἰς σπουδὴν τοιούτων ἐπιστημῶν, περὶ ἃς πλείστοι ἰδίᾳ δαπάνη σπουδάζουσιν, ἐφελκόμενοι ὑπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ κέρδους ἢ τῶν ἐν τῇ πολείᾳ τιμῶν καὶ ἀξιοματίων; Δὲν εἶναι ἄρα σκοπιμώτερον νὰ ἐμψυχῶνται διὰ συντάξεων οἱ ἄποροι, ἀλλ' εὐφρεῖς καὶ ἐπιμελεῖς ἐκεῖνοι νέοι, οἵτινες ἀσχολούμενοι περὶ τὰ φιλολογικὰ, μαθηματικά καὶ λοιπὰ φιλοσοφικὰ μαθήματα παρασκευάζονται πρὸς τὸ διδασκαλικὸν ἔργον τὸ πολυωφελέστατον μὲν εἰς τὴν κοινωνίαν, ὀλιγοωφελέστατον δὲ εἰς τοὺς ἀναδεχομένους αὐτό; Ταῦτα λέγων δὲν ἐννοῶ νὰ παύσῃ ἡ σύνταξις τῶν ἐν τῇ Νομικῇ καὶ ἱατρικῇ σχολῇ ὑπαρχόντων ἡδὴ ὑποτρόφων, οὔτε νὰ μεταβληθῶσιν αἱ τῶν κληροδοτῶν διατάξεις, οὔτε νὰ κλεισθῇ τῆς συντάξεως τὸ κιβώτιον πρὸς ἐκείνους τοὺς νέους, οἵτινες ἐνεκα σημαντικῶν πατρικῶν θυσιῶν καὶ ὑπηρεσιῶν ἔχουσι δικαίωμα εἰς τὴν παρὰ τῆς Β. κυβερνήσεως περιθάλψιν. ἀλλ' ὑποδεικνύω μόνον τὴν ἀνάγκην τῆς ἐμψυχώσεως τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ πρὸς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγ-

γγελμα παιδευομένων ἂν μέλλῃ νὰ αὐξήσῃ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, θεραπευθῶσι δὲ αἱ ὁμολογούμεναι χρεῖαι τῶν σχολείων καὶ Γυμνασίων.

Δ. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ.

Ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων εἰς πάσας τὰς τοῦ Πανεπιστημίου σχολὰς ἔγινε καὶ κατὰ τὸ τελευτήσαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος σύμφωνος πρὸς τὰ προγράμματα, ἐξ ἀνάγκης δὲ προήλθον ὀλίγαί τινες ἐξαιρέσεις, αἱ ἐξῆς:

α'. Ὁ τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Θεολογίας κύριος Δ. Κλεόπας πάσχων διέκοψε τὴν διδασκαλίαν τοῦ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς χειμερινῆς ἐξαμηνίας, καὶ κατὰ συμβουλήν τῶν ἱατρῶν ἐζήτησε καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν δέμνηνον ἀπουσίας ἀδειαν, ἵνα διὰ τῆς ἀπὸ τῶν πόνων τῆς διδασκαλίας ἀναπαύσεως καὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἀέρος δυνηθῇ κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον νὰ ἀναλάβῃ. Μεταβὰς δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ διατρίψας ἐκεῖ ὀλίγον, ἔκρινεν, ὡς φαίνεται, ἀσυμβίβαστον μὲ τὴν κατάστασιν τῆς υγείας τοῦ τὸ πολυμοχθον τοῦ καθηγητοῦ ἔργον. Ὅθεν ἔστειλεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τὴν ἀπὸ τῆς καθηγεσίας παραίτησίν του, εἰς ἣν καὶ ἐνέμεινε, καὶ περ τοῦ ὑπουργοῦ προθυμηθέντος νὰ παρατείνῃ τὸν χρόνον τῆς ἐν ἀδείᾳ ἀπουσίας του, ἂν ἀπῆτει τοῦτο ἡ περιποίησις τῆς υγείας του. Οὕτως ἔμεινε κατὰ δυστυχίαν ἀσυντέλεστον τὸ μάθημα τῆς Δογματικῆς, ἡ δὲ Θεολογικὴ Σχολὴ ἐστερήθη πάλιν τοῦ ἀξίου καθηγητοῦ, τὸν ὁποῖον πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀποκτήσῃ διὰ τῆς μερίμνης τοῦ ὑπουργείου.

β'. Ὁ Καθηγητὴς τοῦ καθ' ἡμᾶς Κανονικοῦ Δικαίου κύριος Μ. Ποτλῆς, μὴ δυνηθεὶς νὰ παρασκευάσῃ τὸ πολλὰς ἀναγνώσεως καὶ μελέτης καὶ πολλῶν πόνων χροῖζον τοῦτο μάθημα, πρὸς δ' οὐδένα πρόδρομον ἔχει, ἐβράδυνε τὴν ἐναρξίν τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ καὶ ὁ τακτικὸς τοῦ Ἐμπορικοῦ νόμου καθηγητὴς κύριος Γ. Ράλλης, κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καὶ δαπανώμενος εἰς τὰς πολλὰς καὶ σπουδαίας τούτου ἐργασίας, δὲν ἐδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ῥηθέντος μαθήματος, ἐκρίθη δὲ αὕτη τῆς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου προϋργαίτερα, ἀνετέθη προσωρινῶς ἡ ἀναπλήρωσις αὐτοῦ εἰς τὸν κύριον Μ. Ποτλῆν, ὅστις καὶ ἤρχισε τὴν τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου διδασκαλίαν κατὰ τὴν παρελθούσαν θερινὴν ἐξαμηνίαν.

γ'. Ὁ τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Γαλλικοῦ Ἀστυνομικοῦ Νόμου κύριος Γεώρ. Μαυροκορδάτος ἤρχισε καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος τὴν διδασκαλίαν τοῦ μετὰ τῆς συνήθους αὐτῶ ἐπιμελείας, ἀλλὰ περὶ τὰ μέσα τῆς χειμερινῆς ἐξαμηνίας νοσήσας νόσον δεινὴν ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὴν παράδοσιν. Μετὰ χρι μὲν τινος ὑπῆρχεν ἐλπίς τῆς τελείας ἀναρρώσεως τοῦ ἀξίου τούτου ἱεροφάντου τῆς Θείας, ἀλλὰ βραδύτερον ἔλαβεν ἡ νόσος τοῦ σοβαρύτερον χαρακτήρα καὶ βαθμυδὸν χωροῦσα ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐπήνεγκεν εἰς αὐτὸν τὸν θάνατον τὴν 16 τοῦ παρελ-

θόντος Αγγούστου. Ούτως ἐστερήθη τῆς σοφίης τοῦ σπουδαίου καὶ ἀκαταμάχητου κυρίου Ἀστωπίου διδασκαλίας τὸ Πανεπιστήμιον, εἰς τὴν πρόδοον ἤμισυν ἤδη αἰῶνα ἀδικαίως· κοπιῶντος πρὸς τοῦ ὁποῦν ὁ ἀείμνηστος πολὺ συνετέλεσεν, ἀπ' αὐτῆς τῆς καθιδρύσεώς του μετὰ ζήλου διδάσκων.

Ἐν τῶν ἐπὶ τῇ Ἑλληνικῇ οἱ μὲν τῆς ἱερωτικῆς Σχολῆς τρεῖς, οἱ κύριοι Γ. Γεννάδης, Α. Βιττόρης καὶ Σ. Μπαλάνος ἐδίδαν ἐπιμελῶς τὰ διὰ τοῦ προγράμματος προαγγελθέντα μαθήματα, οἱ δὲ λοιποὶ τέσσαρες, διελονότι οἱ τῆς Νομικῆς κύριοι Α. Κοντόσταυλος καὶ Ι. Σεμέλος, καὶ οἱ τῆς Φιλοσοφικῆς κύριοι Γ. Παπασιώτης καὶ Β. Λάκων, ἐκωλύθησαν ἀπὸ τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκαλίας ὑπ' ἄλλων ἀσχιολῶν.

Ὁ δὲ τῆς Τουρκικῆς γλώττης διδάσκαλος κύριος Κ. Ἀφηνίδης δὲν ἐδίδαξε τὸ ἔτος τοῦτο δι' ἑλλειψιν μαθητῶν εἰς τὴν γλώσσαν ταύτην ἀσχιουμένων.

Μετὰ χρόνους ἀναγγέλλω, ὅτι αἱ ῥηθείαι τῆς διδασκαλίας ἐλλείψαι αἱ προσελθούσαι ἐκ παλαιότητος ἢ ἀποβιώσεως Καθηγητῶν, ἔτι δὲ καὶ ἄλλαι τινές, ἐπληρώθησαν ἤδη ὑπὸ τοῦ Β. Ὑπουργείου τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας, προθυμονυμένου πάντοτε νὰ κατεστήσῃ ὅσον δυνάτον τελειότερον τὸ ἀνώτατον τοῦτο τοῦ ἡμετέρου ἔθνους διδασκαλεῖον. Καὶ ἂ μὲν ἡ Θεολογικὴ καθέδρα, ἥτις ἐκενώθη διὰ τῆς παλαιότητος τοῦ κυρίου Κλεόπα, ἐπληρώθη πάλιν ἀποδειχθέντος νεωστὶ ἐπιτίμου καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας τοῦ κυρίου Παναγιώτου Ῥομπότου, ἀρχαίου καὶ ἀξίου μαθητοῦ τῆς Ῥιζαρίου ἐκκλησιαστικῆς σχολῆς, τελειοποιηθέντος κατὰ μὲν τὰ Θεολογικὰ μαθήματα εἰς τὴν Θεολογικὴν σχολὴν τῆς Πετροπόλεως, κατὰ δὲ τὴν λοιπὴν ἐπιστημονικὴν παιδείαν εἰς τῆς Γερμανικῆς Ἀκαδημίας, εὐδοκίμως δὲ τὸ ἀνώτερον ἠρησκευτικὸν μάθημα εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Γυμνάσιον ἂν ἐνός ἤδη ἔτους διδάξαντος. Ἐν τῇ ἔτι νὰ σημειώσω ἐνταῦθα· Ἡ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καθηγησιὰ εἶναι ἔργον πολὺμοχλον.

Ἀπαιτοῦν, ἂν μέλλῃ νὰ φέρῃ τοὺς προσδοκώμενους καρπούς, ὁλόκληρον τὸν ἄνθρωπον· ὥστε δὲν πρέπει νὰ προστιθῇ εἰς ἄλλα ἔργα ὡς ἐπίμαστον ἢ παρήρημα. Διὸ νομίζω σκόπιμον νὰ ἀπαλλαχθῇ ὁ καθηγητὴς κύριος Ῥομπότος τῆς ἐν ταῖς Γυμνασίαις διδασκαλίας, ἵνα ἐπιδοθῇ ὁλοκληρῶς εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ τε ἀνατεθέντος ἤδη εἰς αὐτὸν οὐ συνδεσθέντος μαθήματος τῆς Δογματικῆς καὶ ἄλλων Θεολογικῶν μαθημάτων μὴ διδασκόμενων ἀκόμη.

β' δὲ ἡ καθηγητικὴ καθέδρα τοῦ γαλλικοῦ ἀστυκτοῦ νόμου, ἥτις ἐκενώθη διὰ τῆς πρὸ μικροῦ ἀποβιώσεως τοῦ ὑπ' ἡμῶν πενθουμένου φιλοπόνου καθηγητοῦ Κ. Γεωργίου Μυροκορδάτου, ἐπληρώθη ἤδη διὰ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ κυρίου Μάρκου Ῥενέρη, ἀνδρός γνωστοῦ εἰς τὸ κοινὸν διὰ τε τὴν νομικὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν λοιπὴν αὐτοῦ παιδείαν, ὁρισθέντος διὰ Β. Διατάγματος τῆς 25 Αὐγούστου καθηγητοῦ τοῦ τε γαλλικοῦ νόμου καὶ τῆς συγκριτικῆς νομικῆς.

γ'. Ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις, ἐπιθυμοῦσα νὰ κοινώσει μὲν βελτιωθῶν τῶν πολλῶν μύθων τὸ σεβὰς

Μένουσιν ἀκόμη ἐλλείψαι τινές τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκαλίας ἀπλήρωτοι, τὰς ὁποίας μνημονεύω ἐνταῦθα μετὰ πεποιθήσεως, ὅτι ὁ νῦν μετὰ ζήλου τὰ τῆς Παιδείας διέπων ὑπουργὸς τοῦ Βασιλείου θέλει φροντίσῃ νὰ πληρώσῃ καὶ αὐτάς· ὅσον τάχιστα, ἵνα πάντες οἱ κλάδοι τοῦ δένδρου τῆς ἐπιστήμης λαμβάνωσι τὴν προσήκουσαν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως θεράπειαν καὶ ἐκ τῆς ἀρδεΐας αὐτῆς τροφὴν καὶ πάντες κατὰ λόγον καρποπορῶσι.

Μία τῶν ἐλλείψεων τούτων εἶναι ἡ τῆς διδασκαλίας τῶν Θεολογικῶν μαθημάτων, ἅτινα διὰ στέρεσιν καθηγητῶν οὐτ' ἐδιδάχθησαν μέχρι τοῦδε, οὕτε διδάσκονται πάντα. Ἡ Β. Κυβέρνησις ἐφρόντισεν ἐξ αὐτῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς καθιδρύσεως νὰ καλέσῃ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν ῥηθέντων μαθημάτων τοὺς ἀναγκαίους καθηγητάς. Ἐπειδὴ δὲ οἱ μὲν αὐτῶν διὰ τὴν ἐκ τῆς ἡλικίας ἀσθένειαν οὐδόλως ἀνεδέχθησαν τὸ ἔργον, οἱ δὲ χρόνον τινὰ διδάξαντες ἠναγκάσθησαν διὰ γῆρας νὰ ἱποστῶσι τῆς πολυμύθου διδασκαλίας, ἡ ἐκλήθησαν εἰς ἀνωτέρων τινὰ ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἡ δὲ Κυβέρνησις πανταχοῦ ζητήσασα τοὺς δυναμένους νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ κενὸν δὲν ἐδυνάθη νὰ εὑρῇ τοιοῦτους, ἠναγκάσθη πρό τινων ἐτῶν νὰ πέμψῃ ἰδίους· ὑποτρόφους εἰς τὴν ὁμολοξίαν Ῥωσίων καὶ εἰς Γερμανίων, ἵνα προπαρασκευασθῶσιν εἰς τὴν ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ καθηγησίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τούτων εἰς μὲν ἐπανήλθεν ἤδη καὶ ἀπεδείχθη, ὡς προσέλεχθη, καθηγητὴς τῆς Δογματικῆς, πληροῦρησθη δὲ ὅτι καὶ τρεῖς ἄλλοι ταχέως ἐπανέρχονται ἱκανῶς πρεσκευασμένοι πρὸς τὸ ἔργον, πρὶν δ' ὁρισθῆσαν, προσδοκῶμεν μετὰ πεποιθήσεως νὰ ἴδωμεν ὅσον τάχιστα πεπληρωμένην τὴν ῥηθείαν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἑλλείψιν.

Ἐτέρη ἐλλείψις εἶναι ἡ τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν, τῶν ὁποίων ἡ μεγάλη θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ ἀξία ὑπὸ πάντων τῶν αἰώνων ὁμολογεῖται. Ὁ φιλόπονος καὶ ἀξίος καθηγητὴς κύριος Ι. Παπαδόπουλος φέρει μόνος μέχρι τοῦδε τὸ βῆρος τῆς διδασκαλίας τῆς τε στοιχειώδους καὶ τῆς ὑψηλοτέρας τῆς τε καθαρῆς καὶ τῆς ἐφαρμοσμένης μαθηματικῆς. Ἀλλ' εἶναι φανερόν ὅτι εἰς καὶ μόνος καθηγητὴς ἀδυνατεῖ νὰ διδάξῃ μὲ τὴν προσήκου-

σαν ἑκτασιν ἢ ἐν τῷ προσήκοντι χρόνῳ πάντα τὰ μέρη τῆς εὐρυτάτης καὶ χρησιμωτάτης ταύτης ἐπιστήμης· διὰ τοῦτο ἡ μηχανικὴ, καὶ καθόλου ἡ ἐφαρμοσμένη μαθηματικὴ εἶναι μέχρι τοῦδε ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἀδιδάκτοι. Ὑποδεικνύων ἐνταῦθα τὴν ἑλλειψὶν ταύτην εὐχόμεθα ἵνα καὶ αὐτὴ πληρωθῇ ταχέως ἐπιμελείᾳ τοῦ συνετῶς καὶ φιλοτίμου τὰ τῆς Παιδείας διευθύνοντος ὑπουργοῦ.

Ε. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΑΙ.

Μὲ τὴν διδασκαλίαν συνδέονται φυσικῶς τὰ πρὸς αὐτὴν μέσα, δηλονότι ἡτε Βιβλιοθήκη καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπιστημονικαὶ συλλογαί, εἰς ἃς ἡ σειρά τοῦ λόγου μὲ φέρει. Καὶ περὶ μὲν τῶν διαφόρων προσφορῶν, δι' ὧν αὐταὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμῆς Πρυτανείας ἠξήθησαν θέλω εἰπεῖν τὰ δέοντα ἐν τῷ περὶ κληροδοτημάτων κεφαλαίῳ. Ἐνταῦθα δὲ κρίνω ἀναγκαῖον νὰ γνωστοποιήσω, τί ἐσκέρθη μὲν καὶ ἀπεφάσισε περὶ τῆς πληρώσεως τῶν ἐλλείψεων καὶ περὶ τοῦ κατὰ μικρὸν πλουτισμοῦ τῶν ῥηθεισῶν συλλογῶν ἡ ἀκαδημαϊκὴ σύγκλητος, ἐνέκρινε δὲ ἡ Κυβέρνησις. Ἡ ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος ἐχρυσά ὑπ' ὅψιν τὴν αὐξήσιν, ἣν τὰ κεφάλαια τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἔλαβον διὰ τῆς εἰσπράξεως τοῦ ἀδικοῦ τοῦ ἀειμνήστου Πλατυγέ- νους κληροδοτήματος, καὶ ἀναλογιζομένη, ὅτι ἀφοῦ ἡ Β. κυβερνήσις προθυμότητά ἀνεδέχθη, ἐφ' ὅσον χρόνον εἶναι χρεία, τὴν ὅλην τὴν καθηγητῶν μισθοδοτήσιν, ἡ πρὸς αὐτοσυντήρητον ἐν τῷ μέλλοντι ὑπαρξίαν τοῦ Πανεπιστημίου σκόπιμος κριθεῖσα αὐξήσις τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ διὰ τῆς κατ' ἔτος προσθήκης τῶν τόκων οὐδαμῶς κατεπίγει, ἐκρινεν ὠφελιμώτερον καὶ ἐπομένως πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν φιλομούσων κληροδοτῶν συμφωνότερον νὰ χρησιμεύσιν εἰς τὸ ἐξῆς ὁ ἐτήσιος τόκος ἢ καὶ μέρος τι τῶν κεφαλαίων, εἰς πορίσμον τῶν μέσων, δι' ὧν ἡ διδασκαλία διευκολύνεται καὶ τελειότερα γίνεται. Τοιαῦτα δὲ μέσα εἶναι κυριώτερον τὰ βιβλία καὶ αἱ ἐπιστημονικαὶ συλλογαί. Ὅθεν ἀπεφασίσθη ἐγκρίσει τοῦ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας Β. Ὑπουργείου νὰ δαπανῶνται εἰς τὸ ἐξῆς οἱ τόκοι τῶν τοῦ Πανεπιστημίου κεφαλαίων, χρείας δὲ καλούσης καὶ μέρος τι τούτων, ἵνα ἀγοράζωνται μὲν διὰ τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Πανεπιστημίου ὅσα χρήσιμα βιβλία ἀκόμη λείπουν, συμπληρῶνται δὲ καὶ πλουτίζωνται αἱ συλλογαὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς γνωστόν, αἱ συλλογαὶ αὗται ἐν μέρει μόνον ἀνήκον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἐν μέρει δὲ ἦσαν ἰδιοκτησία τῆς ἐνταῦθα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1836 συσταθείσης Φυσιογραφικῆς Ἐταιρείας, τὸ δὲ Πανεπιστήμιον δὲν ἐδύνάτο νὰ δαπανᾷ χρήματα ἴδια εἰς συλλογὰς ἄλλοτρίκας, ἐκρίθη πρὸ πάντων ἀναγκαῖον νὰ ζητηθῇ παρὰ τῆς ῥηθείας Ἐταιρείας ἡ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον παραχώρησις ὁλοκληρῶν τῶν φυσιογραφικῶν συλλογῶν. Γενομένης παρὰ τῆς Πρυτανείας τῆς προτάσεως ἐν ὀνόματι τῆς Συγκλήτου, ἡ Φυσιογραφικὴ Ἐταιρεία, ἥτις οὐ μικρὰν ὑπηρεσίαν προσήνεγκε μέχρι τοῦδε εἰς τὴν ἐπιστή-

μην ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν μεγάλην τέραν κοινὴν ὠφέλειαν, προεθυμώθη νὰ παραχωρήσῃ καὶ τὸ ἴδιον τῶν συλλογῶν μέρος εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐπὶ τισιν ὅροις εὐλόγοις, ὧν κυριώτεροι εἶναι τὸ εἰς τὰ μέλη αὐτῆς καὶ ἐν τῷ μέλλοντι διατηρητέον δικαίωμα τῆς χρήσεως τῶν συλλογῶν καὶ τὸ τοῦ συνεδριάζειν ἐν τινι δωματίῳ τοῦ Πανεπιστημίου. Δίκαιον κρίνω νὰ ἐκφράσω ἐνταῦθα δημοσίᾳ πρὸς τὴν ῥηθείαν Ἐταιρείαν τὰς τοῦ Πανεπιστημίου εὐχαριστίας διὰ τὴν ἀξιολογὸν αὐτῆς προσφορὰν. Τούτων εὐτυχῶς περανθέντων ὁρίσθη παρὰ τῆς ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου τριμελὲς ἐπιτροπεία, συνησταμένη ἐκ τοῦ Προέδρου τῆς φυσιογραφικῆς Ἐταιρείας κυρίου Η. Μητροπούλου καὶ δύο αὐτῆς μελῶν, τοῦ κυρίου Θ. Δεῦ-Ελδραῖχ καὶ τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Θ. Ὀρφανίδου, ἵνα συνάξῃ τὸν τοῦ φυσιογραφικοῦ Μουσείου κανονισμόν· οὗτος δὲ συνταχθεὶς ἐπιμελῶς ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐπιθεωρηθεὶς ὑπὸ τῆς Συγκλήτου, ἐστάλη εἰς τὸ Β. ὑπουργεῖον καὶ ἐκυρώθη διὰ Β. διατάγματος. Αἰσίνεται ἤδη νὰ καταστῇ κατὰ τὸν κανονισμόν εἰς ἀξίους ἐπιμελητῆς τοῦ Μουσείου καὶ εἰς ταριχευτῆς καὶ διασάκτες, περὶ ὧν ἀπόκειται ἡ φροντίς εἰς τὸν διάδοχόν μου. Οὕτως ἐλπίζεται νὰ ἀπαρτιθῶσι ταχέως αἱ φυσιογραφικαὶ τοῦ Πανεπιστημίου συλλογαί, καὶ ἰδίως ἡ συλλογὴ τῶν ἐν Ἑλλάδι φυσικῶν σωμάτων.

Ζ. ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον εἶναι προσσηρημένα τὰ ἐξῆς καθιδρύματα· α'. τὸ εἰς τὴν φιλογένειαν καὶ γενναιοφροσύνην τοῦ ἀειμνήστου Βαρώνος Γεωργίου Σίνα ὀφειλόμενον Ἀστεροσκοπεῖον, ἀνεγερθὲν δαπάνῃ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ λόφου, ὅπου πιθανῶς ἔκειτο πρὸ εἰκοσι καὶ τριῶν αἰώνων τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τοῦ Μένωνος· β'. τὸ Μαλειώτιον, καὶ γ'. τὸ Ἀστυκινικόν, ἥτοι τὸ τῆς ἀστυπόλου νοσοκομίας. Πάντα ταῦτα διευθυνόμενα προσσηκόντως ὑπὸ τῶν εἰδικῶν ἀνδρῶν, εἰς οὓς ἡ διεύθυνσις αὐτῶν ἀνετέθη, τὸ μὲν Ἀστεροσκοπεῖον ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Ι. Παπαδόπουλου, τὸ δὲ Μαλειώτιον ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Ν. Κωστή, τὸ δὲ τῆς ἀστυπόλου νοσοκομίας ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Δημ. Ὀρφανίδου, καθίστανται κατ' ἔτος τελειότερα καὶ ὠφελιμώτερα εἰς τὴν ἐπιστήμην, χρησιμεύοντα μεγάλως εἰς τὴν πρακτικὴν διδασκαλίαν τῶν νέων, ὅσοι περὶ τὰς μαθηματικὰς καὶ φυσικὰς ἐπιστήμας, ἢ περὶ τὴν ἱατρικὴν ἀσχιολοῦνται.

Η. ΑΓΩΝΟΘΕΣΙΑΙ.

Ἐκ τοῦ παρελθόντος εἶναι γνωστόν, ὅτι φιλόμουσοί τινες ὁμογενεῖς, ἐπιθυμοῦντες νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν πρόδοον τῶν γράμμάτων καὶ τὴν διάδοσιν τῶν ὠφελίμων γνώσεων εἰς τὸ ἡμέτερον γένος, ἠγωνοθέτησαν σκοπίμως τινὰς ἀγῶνας, τῶν ὁποίων ἡ κρίσις ἀνετέθη εἰς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου. Αἱ ἀγωνοθεσίαι αὗται εἶναι τρεῖς· α'. ἡ ποιητικὴ τοῦ κυρίου Ἀμβροσίου Στεφ. Ῥάλλη, β'. ἡ φιλολογικὴ τοῦ κυρίου Κωνσταντίνου Τσοκάνου καὶ γ'. ἡ πέρυσιν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ προκατόχου μου προκη-

ρυχθεῖσα τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Γεωργίου Μελά, ὁρίσαντος πεντακισχιλίας δραχμὰς βραβεῖον εἰς τὸν ὅστις ἤθελε συγγράψῃ συμφώνως πρὸς τὸ ἐκδοθὲν περὶ τούτου πρόγραμμα τὸ προσφορώτατον πρὸς ἐμπνευσιν χριστιανικῶν ἀρετῶν εἰς τοὺς ἑλληνοπαί-
δας καὶ τὸν ἑλληνικὸν λαὸν πόνημα. Καὶ ταύτης μὲν τῆς χριστιανικῆς ἀγωνοθεσίας τὰ προϊόντα καὶ ἡ τύχη μένουσιν εἰσέτι ἀγνωστα εἰς ἡμᾶς διότι ἡ πρὸς ἐκπόνησιν τοιοῦτου συγγράμματος ὁρισθεῖσα διετής προθεσμία λήγει τὴν 1. Ἰανουαρίου τοῦ 1859 ἔτους. Ἡ δὲ ἀγωνοθεσία τοῦ κυρίου Κ. Τσοκάνου, τῆς ὁποίας ἡ προθεσμία ἐλήξεν ἤδη τὴν 1. τοῦ παρελθόντος Μαΐου, οὐδὲν παρήγαγεν ἀποτέλεσμα, ἴσως διὰ τὴν δυσχέρειαν τοῦ προκηρυχθέντος διαγωνίσματος καὶ τὴν ἐξ ἐπαγγέλματος εἰς ἄλλα ἔργα ἐνασχόλησιν τῶν δυναμένων νὰ ἀποδυθῶσιν ἐπιτυχῶς εἰς τὸν τοιοῦτον ἀγῶνα. Ἡ δὲ ποιητικὴ ἀγωνοθεσία παρήγαγε καὶ ἐφέτος ἱκανὰ ποιήματα, ἐξ ὧν ἐβραβεύθη τὸ τοῦ κυρίου Θ. Ὀρρανίδου ἐπιγεγραμμένον *Χίος δούλη*, κριθὲν τῶν ἄλλων κατὰ πάντα ὑπέρτερον. Πολλὰ καὶ σφοδρὰ παρήνεσε πέ-
ρυσσι περὶ τῆς ἀγωνοθεσίας ταύτης ἐν τῇ πρυτανικῇ αὐτοῦ λόγῳ ὁ σεβάσμιος προκάτοχός μου, συνιστῶν εἰς τοὺς νέους ἡμῶν ποιητὰς πλεονέτεραν με-
τριοφροσύνην· οὐδ' ἐγὼ δὲ δύναμαι νὰ περατώσω τὸ περὶ τῶν ἀγωνοθεσιῶν κεφάλαιον, πρὶν ἐκφράσω δημοσίᾳ τὴν λύπην μου διὰ τὸν ἀπρεπῆ καὶ ἀξιοκατάκριτον τρόπον, καθ' ὃν τινες τῶν ἀποτυχανόντων εἰς τὸν ποιητικὸν ἀγῶνα, ἡ καὶ τινες φίλοι αὐτῶν καὶ συνήγοροι, προσφέρονται πρὸς τοὺς κρι-
τάς. Ὅστις ἀναλογισθῇ, ὅτι οἱ ἀναδεχόμενοι τὸ πολύμοχθον, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀτερπὲς καὶ ἐτι ἀχά-
ριστον ἔργον τῆς κρίσεως τῶν κατ' ἔτος προσαγο-
μένων εἰς τὸν ἀγῶνα ποιημάτων, ἀναγκάζονται ἕνεκα τούτου νὰ καταλείπωσι τὰ ἴδια τῶν ἔργα με-
ζημίαν οὐχὶ μικράν, νὰ ἀναγινώσκωσιν ἐν χειρογρά-
φοις δισμυρίους καὶ τρισμυρίους στίχους, τοὺς πλεί-
στους πάσης ποιητικῆς χάριτος, ἐνίοις δὲ καὶ γραμ-
ματικῆς ὀρθοεπείας ἐσπερημένους, σημειοῦντες τὰ
σημειώσεως ἄξια καὶ ἐπιτήδεια νὰ ὀδηγήσωσιν ἐπὶ
τέλους τὴν κρίσιν των, θέλει ὁμολογήσῃ, ὅτι καὶ
οἱ κρινόμενοι καὶ οἱ φίλοι των ὀφείλουσι πρὸς τοὺς
κριτὰς ἡθικὴν τινα τῶν ἀμίσθων πόνων των καὶ
τῆς πολλῆς των ὑπομονῆς ἀμοιβήν, ὅποια εἶναι ἡ
εὐγνωμοσύνη. Ἀλλ' ὅμως πόσον ἀγνωμόνως, ἐνίοτε
δὲ καὶ κακοήθως, προσνήχθησάν τινες πρὸς αὐ-
τούς! Οἱ κριταὶ δὲν ἔχρουσι τὴν οἴησιν, ὅτι ἡ κρί-
σις των εἶναι ἀλάνθαστος· ἀλλ' ἡ ἐπικρίσις αὐτῆς
ᾧφειλε νὰ ἔχη σκοπὸν καθαρῶς φιλολογικόν, νὰ
γίνηται εὐσυνειδήτως καὶ εὐσημῶνως, καὶ στηρί-
ζεται ἐπὶ λόγων· ἀλλ' ἀντὶ τούτων τί γίνεται;
παρεξηγοῦνται οἱ λόγοι των κριτῶν, παραμορφοῦν-
ται αἱ ἐννοιαί των, διαστρέφονται αἱ κρίσεις των,
χλευάζεται τὸ ἔργον των, καὶ τὸ χειρότερον προ-
βαίνει ἐνίοτε ἡ κακοήθεια καὶ μέχρι τοῦ καθιστᾶν
ὑποπτον τὴν εὐθυδικίαν καὶ ἀγαθοπιστίαν αὐτῶν.
Οἱ κριταὶ ἀδυνατοῦσι βέβαια νὰ ἀναγινώσκωσι πά-
σας ταύτας τὰς δι' ἐφημερίδων ἢ φυλλαδίων δη-

μοσιευομένας ἐμπαθεῖς τῶν κρίσεων ἐπικρίσεις ἢ
ἀκρισίαι, καὶ ἐτι μᾶλλον ἀδυνατοῦσι νὰ ἀπολογών-
ται. Ἐὰν κατεδικάζοντο εἰς τοῦτο, ἤθελον εἰσθαι
ἀνδρῶν ἀπάντων ταλάντατοι. Ἀναγκάζονται ἄρα
νὰ σιωπῶσι καὶ ἐπομένως νὰ ἀφῇνωσιν εἰς τὸ πλῆ-
θος τῶν ἀγνοούντων τὰ πράγματα ὑπόνοιαν τινα,
ὅτι οἱ ἐπικρίνοντες, οἱ διαβάλλοντες, ἢ χλευάζοντες
ἔχουσι δίκαιον. Ἡ τοιαύτη αὐταπάρνησις καὶ ὑπο-
μονὴ ἔχει τὰ ὅριά της· ὥστε πιθανὸν ἀποτέλεσμα
τῆς ῥηθείσης ἀξιοκατακρίτου τινῶν πρὸς τοὺς κρι-
τάς διαγωγῆς θέλει εἰσθαι ἡ παραίτησις πάντων
ἀπὸ τοῦ τόσου ἀχαρίστου ἔργου τῆς τῶν διαγω-
νισμάτων κρίσεως, ἐπομένως ἡ ἀποτυχία τοῦ σκο-
ποῦ τῶν φιλοκάλων ἀγωνοθεσιῶν καὶ ἡ ψύχρανσις
τοῦ πρὸς τὰ καλὰ ζήλου αὐτῶν.

Θ'. ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΩΡΗΜΑΤΑ.

α. Εἰς χρήματα.

Μεταβλίνων ἤδη εἰς τὰ κληροδοτήματα καὶ δω-
ρήματα δηλοποιῶ πρὸ πάντων μετὰ χαρᾶς, ὅτι
τὸ ἀδρόν κληροδοτήμα τοῦ ἀειμνήστου Δημητρίου
Πλατυγένους, ὅπερ ἀνηγγέλθη εἰς ἡμᾶς πρὸ δύο
περίπου ἔτων, εἰσεπράχθη ἐφέτος σχεδὸν ὁλόκλη-
ρον καὶ ἐστάλη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Αἱ ληρθεῖ-
σαι ἐξ αὐτοῦ δραχμαὶ 208,246 κατετέθησαν ἤδη
εἰς τὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν· μένουσι δ' ἐτι ἀνεῖσπρα-
κτα φλωρινία αὐστριακὰ 2,578, ὀφειλόμενα κατὰ
τὸ κατάστιχον τοῦ ἀειμνήστου κληροδότου παρὰ
τοῦ ἐν Χανίοις τῆς Κρήτης ὁμογενοῦς ἐμπόρου κυ-
ρίου Ἀθανασίου Πλούμ, ὅστις ὅμως ὁμολογεῖ ἐαυ-
τὸν ὀφειλέτην οὐχὶ τοῦ ὅλου τούτου ποσοῦ, ἀλλὰ
μόνον φλωρινίων 1047 ²⁶/₆₀. Οἱ λόγοι, τοὺς ὁ-
ποίους φέρει ὁ κύριος Πλούμ ὑπὲρ ἐαυτοῦ εἶναι
ἀνίσχυροι· πρὸς ἀποφυγὴν ὅμως δικῶν ἐγένετο πρὸς
αὐτὸν ἐσχάτως κατὰ γνώμην τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγ-
κλήτου διὰ τοῦ ἐν Χανίοις ἑλληνικοῦ Προξένου,
πρότασις συμβιβασμοῦ, τὴν ὁποῖαν πιστεύομεν,
ὅτι θέλει σπεύσῃ νὰ παραδεχθῇ ὁ κύριος Πλούμ,
μὴ καταδεχόμενος νὰ ἀδικήσῃ τὸ ἀνώτατον τοῦτο
τοῦ ἑλληνικοῦ γένους παιδευτήριον, ὅπερ ἄλλοι ὁ-
μογενεῖς τε καὶ ἄλλογενεῖς φιλοτιμοῦνται νὰ εὐερ-
γετήσωσι δι' ἁδρῶν κληροδοτημάτων καὶ δωρημά-
των. Ἡ εἰσπραξις τοῦ ῥηθέντος κληροδοτήματος
ὀφείλεται εἰς τὴν ἀξιέπαινον σπουδὴν τῶν ἐντίμων
ἐπιτρόπων τῆς ἐν Τεργέστῃ ὀρθοδόξου κοινότητος,
κυρίων Π. Ῥοδοκινάκη, Ἀμβροσίου Σ. Ῥάλλη,
Α. Βαρδάκη καὶ Γεωργίου Π. Σκορδῆ, καὶ ἐτι εἰς
τὴν ἐπιμελὴ συνεισργίαν τοῦ φιλογενεστάτου ἑλληνι-
κοῦ προξένου κυρίου Ἀγγέλου Γενικέση καὶ τοῦ
παρ' αὐτῷ γραμματεύοντος Ὑποπροξένου κυρίου
Κανέλλου. Ἐκφράζων ἐνταῦθα καὶ δημοσίᾳ ἅς δι'
ἐπιστολῶν ἐξέφρασα ἤδη πρὸς τοὺς ῥηθέντας ἀξιο-
τίμους ὁμογενεῖς εὐχαριστίας τοῦ Πανεπιστημίου,
κρίνω σκόπιμον νὰ ἀναγγείλω ἐνταῦθα εἰς τὸ δη-
μόσιον ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον, εὐγνωμονοῦν πρὸς
τὸν μέγαν ἐαυτοῦ εὐεργέτην Α. Πλατυγένην, ἐτέ-
λεσεν ὑπὲρ αὐτοῦ κατ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου
τὴν α' τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου ἐν τῇ ναῷ τῆς α'

γίας Εἰρήνης ἀρχιερατικὴν λειτουργίαν καὶ μνημό-
συνον, ἐν ᾧ καὶ βιογραφικὸς τοῦ ἀνδρὸς λόγος ἐξε-
φωνήθη ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως. Ἐδόθη δὲ καὶ εἰς τὸν
ἐπιτήδειον παρ' ἡμῖν ζωγράφον κύριον Δ. Τσόκον
τὸν πολλὰς ἤδη εἰκόνας τῶν ἀποβιωσάντων καθη-
γητῶν ἐπιτυχῶς ζωγραφήσαντα μικρά τις φωτο-
γραφία τοῦ ἀειμνήστου κληροδότου, ἵνα ζωγρά-
φῇ ἐξ αὐτῆς ἡ εἰκὼν αὐτοῦ καὶ ἀναρτηθῇ εἰς τι-
μὴν αἰώνιαν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν.

Ὁμοίως ἀναγγέλλω, ὅτι ἡ ἀξιότιμος κυρία Ἐ-
λένη Τσίτσα ἔστειλεν ἐφέτος εἰς τὴν Πρυτανεῖαν
τὸ ἐκ δισχιλίων πενταπράχμων κληροδοτήμα τοῦ
ἐν μακκρίᾳ τῇ λήξει συζύγου αὐτῆς Μιχ. Τσίτσα.

Νέα δὲ κληροδοτήματα χρηματικὰ προσετέθη-
σαν κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος τὰ ἑξῆς.

α'. Ὁ ἐν μακκρίᾳ τῇ λήξει Ἀρχιερεὺς Συρμίου
Κωνσταντῖος ἐκληροδότησεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον
φλωρία αὐστριακὰ διακόσια, ἥτοι δραχ. 2530, αἵ-
τινες καὶ εἰσεπράχθησαν.

β'. Ὁ μακαρίτης Μάριος Κεράλης, Χῖος τὴν πα-
τρίδα, ἀποθανὼν ἐν Σμύρνῃ, κατέλιπεν εἰς τὸ Πα-
νεπιστήμιον κληροδοτήμα ἐξαισχυλίων δραχμῶν,
αἵτινες ἐστάλησαν ἤδη εἰς τὴν Πρυτανεῖαν ὑπὸ τῆς
συζύγου αὐτοῦ κυρίας Ἐλένης.

γ'. Ἡ μακκρίτις Αἰκατερίνα Βιτάλη ἐκληροδότη-
σεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον δραχμὰς ἑκατόν, τὰς ὁ-
ποίας καὶ ἐλάβομεν πρὸ μικροῦ παρὰ τοῦ Γερου-
σιαστοῦ κυρίου Γ. Ψύλλα.

δ'. Ὁ ἐν Πορταρίᾳ τῆς Θεσσαλομαγνησίας με-
ταλλάξας τὸν βίον Παρρῆσιος Ἰωάννου Χρυσόχου
ἱατρός ἐκ Μακρηνύτσης, κληροδοτήσας δισχιλίας
καὶ πεντακοσίας δραχμὰς εἰς διάφορα ἐν Ἑλλάδι
δημόσια καὶ φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα, κατέλιπε
καὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον δραχ. διακοσίας πεντή-
κοντα, τὰς ὁποίας ἐμέτρησεν εἰς ἡμᾶς ὁ ἀνεψιὸς
αὐτοῦ Κ. Κωνσταντῖνος Βαΐλας.

ε'. Ὁ πρὸ μικροῦ ἐν Τεργέστῃ ἀποβιώσας Ἰωάν-
νης Ἀνδρεάδης Χῖος, χρηματίσας καθ' ὅλον τὸν
βίον του λειτουργὸς τῆς παιδείας καὶ ζηλωτῆς τῆς
εὐκλείας τοῦ γένους του, κατέλιπεν εἰς τὸ Πανεπι-
στήμιον διὰ τῆς διαθήκης του κληροδοτήμα δεκά-
μισχιλίων δραχμῶν, τὰς ὁποίας καὶ ἐλάβομεν ἤδη
δι' ἐπιμελείας τοῦ ἐπὶ τούτῳ κατασταθέντος ἐπι-
τρόπου ἡμῶν κυρίου Α. Γενικέση.

ς'. Ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πρὸ ὀλίγου ἐκμετρήσας
τὸ ζῆν ὁμογενὲς Θεόδωρος Τούλης ἐκληροδότησεν
εἰς τὸ Πανεπιστήμιον πεντάπράχμα χίλια πεντακό-
σια, ὡς ἐπληροφόρησεν ἡμᾶς ὁ ἐν Ἀθήναις διαμέ-
νων ἀξιότιμος τοῦ μακκρίτου ἀδελφός.

ζ'. Ἡ εὐγενεστάτη κυρία Μαρία Μαυροκορδάτου,
σύζυγος τοῦ πρὸ μικροῦ ἀναπαυθέντος καὶ ὑφ' ἡμῶν
πενθουμένου συγκαθηγητοῦ κυρίου Γ. Μαυροκορδά-
του, ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Πρυτανεῖαν διὰ τοῦ ἀπὸ 20
Αὐγούστου ἐγγράφου αὐτῆς, ὅτι ὁ ἀειμνήστος σύ-
ζυγός της ἔδωκε μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου του ἐν-
τολὴν ἵνα δοθῶσιν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐκ τῆς
περιουσίας αὐτοῦ φλωρία αὐστριακὰ ἑκατόσια, ὅρι-
σας, ἵνα τὸ κληροδοτήμα τοῦτο, κατατεθῇ ἐπι-
μέτρῃ ἡ ἐπὶ τῷ τάφῳ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν,
μὲν ἀνέπαρον, μόνον δὲ τὸ ἐτήσιον αὐτοῦ προϊόν
χρησιμεῖν πάντοτε εἰς σύνταξιν ἐνὸς τῶν εὐφυστέρων
καὶ ἐπιμελεστέρων κληρικῶν φοιτητῶν τοῦ Πα-
νεπιστημίου.

ἡ. Εἰς τὰ ἀνωτέρω κληροδοτήματα προσθετέον
καὶ τὰς συνδρομὰς, τὰς ὁποίας ἔδωκαν εἰς τὸ Πα-
νεπιστήμιον πρὸς καλλιέργειαν τῶν παρακειμένων
κλήπων οἱ δύο νομοθετικοὶ τῆς Ἑλλάδος σύλλογοι,
ἐξ ὧν ἡ μὲν Βουλὴ προσήνεγκε κατὰ τοῦτο τὸ
ἔτος δισχιλίας δραχμὰς, καὶ ἐτι χιλίας καθυστε-
ρούσας ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους· ἡ δὲ Γερουσία
χιλίας. Μνημονεύων ἐνταῦθα τὰς ῥηθείσας συνδρο-
μὰς τῶν δύο νομοθετικῶν συλλόγων κρίνω καθήκον
νὰ ἐκφράσω δημοσίᾳ πρὸς ἀμφοτέρας τὴν βραβεῖαν
τοῦ Πανεπιστημίου εὐγνωμοσύνην δι' ἣν ἀείποτε ἔ-
δειξαν ἀξιέπαινον προθυμίαν πρὸς πληρώσιν τῶν
πολλῶν καὶ ποικίλων αὐτοῦ χρεῶν, καὶ πρὸς πᾶν
συντεῖνον εἰς τὴν πρόοδον τῶν λόγων καὶ τῆς ἐπι-
στήμης ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν. Ὅταν οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ
λαοῦ δεικνύωσι τοσοῦτον ζῆλον ὑπὲρ τῆς παιδεύ-
σεως καὶ τοῦ φωτισμοῦ αὐτοῦ, προθύμως καὶ ἀφει-
δῶς τὰ πρὸς ταῦτα μέσα παρέχοντες, τίς δὲν οἶω-
νίζεται εὐτυχὲς καὶ ἐνδοξον τῆς πατρίδος τὸ
μέλλον;

β'. Εἰς πράγματα.

Πλὴν τῶν ῥηθέντων χρηματικῶν κληροδοτημάτων
προσῆλθον κατὰ τὴν ἐμὴν Πρυτανεῖαν εἰς τὸ Πανε-
πιστήμιον καὶ ἄλλα εἰς πράγματα, τὰ ἑξῆς.

α'. Ὁ πρὸ ὀλίγου ἀποβιώσας ὁμογενὲς ἡμῶν
Χαριτόφ, γενικὸς τῆς Ἑλλάδος ἐν Πετροπόλει Πρό-
ξενος, ἀπέστειλεν, ἐτι ζῶν, δῶρον εἰς τὸ Πανεπι-
στήμιον συλλογὴν τῶν ὀρυκτῶν τῆς Σιθωνίας, ἥτις
μετακομισθεῖσα ἐνταῦθα θέλει λαμπρύνῃ τὸ ὀρυκτο-
λογικὸν ἡμῶν ταμεῖον. Ἡ συλλογὴ αὕτη τιμᾶται
ἐνενήκοντα περίπου χιλιάδων δραχμῶν.

β'. Ὁ κύριος Μιχαὴλ Ἀθ. Βασιλόπουλος ἐκ Πε-
λοποννήσου, ἀποφασίσας μετὰ πολυετῆ ἐν Ῥωσ-
σίᾳ διατριβὴν νὰ ἐπανελθῇ ἐφέτος εἰς τὴν Πατρίδα
του, ἐφιλοτιμήθη νὰ μὴ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν κοινὴν
ταύτην τῶν πανταχοῦ Ἑλλήνων μητέρα με' χεῖρας
κενὰς, ἀλλ' ὡς εὐγνωμον τέκνον ἐκόμισε μεθ' ἐαυτοῦ
καὶ προσήνεγκεν εἰς τὸ ἐν αὐτῇ ἀνώτατον διδασκα-
λεῖον μικρὰν συλλογὴν φυσιογραφικῶν σωματίων, ἐξ
ὧν τινα σπάνια.

γ'. Ὁ σφοδρὸς Ἰωάννης Ῥοδόλφος, Γερμανὸς τὸ γέ-
νος, γνωστὸς εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον, γνωστός
δὲ καὶ εἰς ἡμᾶς διὰ τὰς κατὰ τὴν Πεντέλην πα-
λαιολιθικὰς ἀνασκαφὰς, δι' ὧν σπανιώτατά τινα ἀ-
πολιθώματα ζῶων προκατακλυσμίων ἀνεκαλύφθη-
σαν, ἀποθανὼν πρὸ ὀλίγου ἐν Συρίᾳ, ὅπου χεῖριν
τῆς ἐπιστήμης περιηγεῖτο, ἐκληροδότησεν εἰς τὸ ἡ-
μέτερον Πανεπιστήμιον τὴν ἀξιόλογον φυσιογραφι-
κὴν του βιβλιοθήκην, τιμωμένην δραχμῶν περίπου
15000, κειμένην ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Μοναχίου.
Ἡ Πρυτανεῖα, ἅμα λαβοῦσα εἰδήσιν τοῦ κληροδο-
τήματος τούτου, ἔσπευσε νὰ καταστήσῃ ἐπιτροπὴν
τὸν ἐν Μοναχίῳ ἑλληνικὸν Πρόξενον κύριον Shauss

von Kempfenstein, ἵνα φροντίσῃ περὶ τῆς παρ-
λαβῆς καὶ ἀποστολῆς αὐτοῦ ἐνταῦθα, ἐνθα θέλει
χρησιμεύει εἰς εὐγνώμονα παρ' ἡμῖν καὶ αἰωνίαν
μνήμην τοῦ μακαρίτου κληροδότου.

δ'. Προσέτι καὶ κυβερνήσεις καὶ ἰδιῶται διάφοροι.
Ἕλληνας καὶ φιλέλληνες, προσήνεγκαν εἰς τὴν τοῦ
Πανεπιστημίου καὶ τὴν δημοσίαν βιβλιοθήκην δι-
χιλίους περίπου τόμους καὶ φυλλάδια διαφόρων
συγγραμμάτων, ὧν ὁ κατάλογος, περιέχων καὶ τὰ
τῶν δωρητῶν ὀνόματα, ἐστὶ δὲ καὶ τὰ ἀγορασθέντα
καὶ δι' ἀνταλλαγῆς ἀποκτηθέντα νέα βιβλία, θέλει
προσαρτηθῇ εἰς τὴν τύπωσιν τοῦ παρόντος λόγου
(ἴδε πιν. β.). Ἐνταῦθα δὲ ἀναφέρω ὡς ἀξιολογώτε-
ρας προσφοράς τὰς ἑξῆς.

1) Τὴν τῆς Αυτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως τῆς
Γαλλίας, συγκειμένην ἐξ ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἑνὸς τό-
μων καὶ διανομῶν διαφόρων πολυτίμων συγγραμ-
μάτων.

2) Τὴν πολύτιμον συλλογὴν ἐλξέδριων ἐκδό-
σεων συνισταμένην ἐκ τόμων τριάκοντα ἑπτὰ,
προσενεχθεῖσαν διὰ τῆς μεγαλειότητος ἡμῶν Βασι-
λέως παρὰ τοῦ φιλέλληρος ἐφόρου τῆς ἐν Ὀλδεμ-
βούργῃ δημοσίας βιβλιοθήκης.

3) Τὴν τοῦ ἱππότη κυρίου Ch. de Lawton,
περιέχουσαν τετρακοσίους τριάκοντα δύο τόμους
διαφόρων συγγραμμάτων τῶν πλείστων ἱστορικῶν.

4) Τὴν τοῦ βαρὼνος de Tonder συγκειμένην ἐκ
τόμων πενήκοντα τριῶν τῶν διαφόρων ἀξιολόγων
συγγραμμάτων τοῦ διασώμου ἱστορικοῦ Ἰωσήφ von
Hammer, πενθέρου αὐτοῦ.

5) Τὴν τοῦ ἐν Νεαπόλει κυρίου Gaetano No-
bile συνισταμένην ἐξ ἑκατὸν πενήκοντα τόμων
καὶ φυλλαδίων.

6) Τὴν τοῦ κυρίου Φραγκίσκου Βαρδάρου, βενε-
τοῦ εὐπατρίδου, συνισταμένην ἐξ ἐντύπων τοῦ ἰε-
αῖωνος εἰς τόμους τεσσαράκοντα.

7) Τὴν τοῦ κυρίου Μόστρα, διερχομένης τῆς ἐν
Κωνσταντινουπόλει αυτοκρατορικῆς Ῥωσικῆς Πρε-
σβείας περιέχουσαν τόμους ἑξακοσίους ἀξιολόγων
βιβλίων (α).

8) Τὴν τοῦ ἐν Τεργέστη φιλογενοῦς Ἑλληνικοῦ
Προξένου κυρίου Α. Γενικέση συνισταμένην ἐκ τό-
μων καὶ φυλλαδίων ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἑπτὰ δια-
φόρων ἀξιολόγων συγγραμμάτων, τῶν πλείστων
περιοδικῶν.

9) Τὴν τοῦ κυρίου Παύλου Αἰμπρου συγκειμέ-
νην ἐκ πολυτίμων ἑλληνικῶν χειρογράφων τοῦ με-
σαιῶνος καὶ τιμῶν ἐντύπων εἰς τόμους τριάκοντα
τέσσαρας.

Διὰ τῶν τοιούτων προσφορῶν καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ
ἀξιολόγου τῆς βιβλιοθήκης Ἐφόρου ἐξ ἀγορᾶς γινο-
μένων κατ' ἔτος προσκτήσεων ὁ ἀριθμὸς τῶν βι-
βλίων ἠξήθη ἤδη τοσοῦτον, ὥστε ἀναγκαῖα κα-
θίσταται ἡ προσθήκη ὑπερῶν θηκῶν εἰς ὑποδο-
χὴν τῶν βιβλίων ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις εἰ-

(α) Αἱ προσφοραὶ αὗται ἀναγγελλοῦνται πέρυσιν, ὡς φαίνεται,
ἐν τῇ λογιᾷ τοῦ προκατόχου μου, ἐστάλησαν ἐφέτος ἐνταῦθα.

ναι σπανιωτέρᾳ ὑποδεικνύων Ἐνταῦθα τὴν χρῆσιν
ταύτην, πέποιθα, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θέλει φροντίσῃ
περὶ τῶν μέσων, δι' ὧν ἡ ῥηθεία τῆς βιβλιοθήκης
διασκευῇ θέλει ἐκτελεσθῇ ὅσον τάχιστα.

Γ'. ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ.

Καὶ ἡ προσηρτημένη εἰς τὴν βιβλιοθήκην Νομι-
σματικὴ Συλλογὴ δὲν ἔμεινε κατὰ τὸ λήξαν ἔτος
ἀνυῆκτος, ἀλλὰ προστεθῆσαν εἰς αὐτὴν ἐπιμελείᾳ
τοῦ τε ἐντίμου Ἐφόρου κυρίου Γ. Τυπάλδου καὶ
τοῦ ἀξίου Νομισματογνώμονος Ἀχιλλέως Πουτο-
λάκη περὶ τὰ ἑκατὸν πενήκοντα νομίσματα τὰ
πλείστα Ἑλληνικά, τὰ μὲν ἀγορασθέντα ἐκ τῶν
χρημάτων τοῦ φιλομούσου κυρίου Ἀλεξάνδρου Γιά-
μαρη, τὰ δὲ ἀποκτηθέντα δι' ἀνταλλαγῆς. Ἐάν δὲ
ἡ προσθήκη αὕτη ἀριθμητικῶς δὲν εἴναι μεγάλη διὰ
τὴν ὀλιγότητα τῶν εἰς ἀγορὰν νομισμάτων μέχρι
τοῦδε ὠρισμένων χρημάτων, ἔχει ὅμως νομισματο-
λογικὴν ἀξίαν οὐχὶ μικράν διότι πολλὰ ἐκ τῶν
προσθεθέντων νομισμάτων εἶναι σπάνια καὶ τιμὰ
δὲ ἀνέκδοτα. Ὁ κατάλογος αὐτῶν θέλει ὁμοίως
προσαρτηθῇ εἰς τὸν παρόντα λόγον (ἴδε πιν. γ').

Κ'. ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Ἡ χρηματικὴ τοῦ Πανεπιστημίου περιουσία πρὸ
τῆς Πρυτανείας μου συνίστατο κατὰ τὴν λογοδοσίαν
τοῦ προκατόχου μου ἐκ δραχμῶν 124, 810. 65.
Προσθεθέντων δὲ τῶν χρημάτων, ὅσα εἰσπράχθη-
σαν ἐπὶ τῆς ἐμῆς Πρυτανείας ἀπὸ κληροδοτημάτων
καὶ δωρημάτων, ἀπὸ διαφόρων προσόδων τῶν κτη-
μάτων τοῦ Πανεπιστημίου, ἀπὸ μερισμάτων τῶν
ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Τραπεζῇ μετοχῶν καὶ ἀπὸ τόκων
τῶν κατατεθειμένων ἐν αὐτῇ λοιπῶν κεφαλαίων,
ἀπὸ διπλωμάτων καὶ ἀποφοιτητηρίων, ἠξήθη ἐν-
τός τοῦ λήξαντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους οὕτως, ὥστε
μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν γενομένων ἐξ αὐτῆς κατὰ
τὸ αὐτὸ ἔτος οὐχὶ μικρῶν δαπανῶν ἀναβαίνουνσιν
ἤδη τὰ χρηματικὰ τοῦ Πανεπιστημίου κεφάλαια
εἰς δραχμὰς 362,847,94, ὡς φαίνεται εἰς τὸν προ-
σαρτηθησόμενον εἰς τὸν λόγον πῖνακα (ἴδε πιν. δ').

Ἡ μεγάλη αὕτη τῆς χρηματικῆς περιουσίας τοῦ
Πανεπιστημίου αὐξήσις προήλθε κυρίως ἐκ τῆς εἰσ-
πράξεως τοῦ πλουσίου κληροδοτήματος τοῦ ἀει-
μνήστου Δημ. Πλατυγένη, μεγάλου τοῦ Πανεπι-
στημίου εὐεργέτου. Τὸ ῥηθὲν ποσὸν τῶν δραχμῶν
362,849: 94 μένει ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Τραπεζῇ,
κατατεθειμένον ἐπὶ τόκῳ ἐτήσιῳ 4 τὰ 100 δραχ-
μὰς. Μικρὸς μὲν εἶναι ὁ παρὰ τῆς Τραπεζῆς
διδόμενος οὗτος τόκος, ἀλλὰ προστιμήθη ἐπὶ τοῦ
παρόντος διὰ τὸ ἀσφαλέςτερον καὶ διότι ὁ εἰς ἰδι-
ώτας κατὰ μικρὰς ποσότητας δανεισμὸς τῶν κε-
φαλαίων τοῦ Πανεπιστημίου ἤθελεν ἀπαιτῆσαι ἀμέ-
σως τὴν προσθήκην ἰδιαίτερου λογιστοῦ καὶ τα-
μίου, τοῦ ἱκανῶς ἤδη πεφορτισμένου Γραμματέως
μηδαμῶς ἐπαρκούντος εἰς ἐργασίας οὕτω πολυει-
δεῖς καὶ πολυαριθμούς.

Ἐκτὸς τῆς ῥηθείσης καθαρᾶς χρηματικῆς περιου-
σίας τοῦ Πανεπιστημίου, ὑπάρχουσιν ἔτι καὶ ἀπαί-
τηται.

τήσεις τινὲς ἀκαθάρστοι καὶ τινα κτήματα. Ἡ
λεπτομερὲς τούτων ἐκθεσις δὲν ἀρμόζει εἰς τὸν
παρόντα λόγον, τὸν ὅποιον ἤθελεν ἐκτείνῃ ὑπὲρ
τὸ μέτρον διὰ ἀφάντων εἰς τὴν νέαν ἀκαδημαϊκὴν
Σύγκλητον τὴν φροντίδα νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ λό-
γον περὶ αὐτῶν ἀκριβέστερον ἀναφέρω ἐνταῦθα συν-
τόμως μόνον τὰ ἑξῆς.

α. Εἰς τὸ πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον κληροδοτήμα
τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Σούτσου, γνωστὸν ἤδη ἐκ
τῶν παρελθουσῶν πρυτανικῶν ἐκθέσεων, περιείχετο

1) Ἐν προικοδοτικῶν γραμμάτων ἀγορασθὲν
παρὰ τοῦ κληροδότου καὶ κατόπιν ἐξ ἡμίσιας
πωληθὲν ἐπὶ τριμῆνῃ προθεσμίᾳ πρὸς τὸν κύριον
Στέφανον Χ. Στεφανόπουλον.

2) Μία χρεωστικὴ τοῦ αὐτοῦ κυρίου Στεφانو
πούλου πρὸς τὸν κληροδότην ὁμολογία ἐκ δραχ.
1200, ἥτις, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ κυρίου Στε-
φανοπούλου, ἐδόθη ὑπ' αὐτοῦ ἀντὶ τῆς τιμῆς τοῦ
ἀγορασθέντος ἡμιμορίου τοῦ ἀνωτέρω προικοδο-
τικοῦ γραμματίου.

3) Δικαίωμα ἐπὶ ἐνὸς οἰκοπέδου παραχωρητέου
παρὰ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν νέαν πόλιν τῶν
Πατρῶν ἀνθ' ἑτέρου καταλειφθέντος εἰς τὴν πα-
λαιάν.

Ἐπειδὴ ὁ ῥηθείς ἰσχυρισμὸς τοῦ Κυρίου Στεφα-
νοπούλου ἐπιβουλότο, ἡ ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος,
στηρίζουσα ἐπὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τῶν νομομα-
θῶν αὐτῆς μελῶν, ἀπεφάσισε νὰ συμβιβασθῇ μετ'
αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ὁ συμβιβασμὸς ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ
πληρῶσθαι μὲν ὁ κύριος Στεφανόπουλος εἰς τὸ Πανε-
πιστήμιον δραχ. 1537 κεφάλαιον καὶ τόκους τῆς χρε-
ωστικῆς τοῦ ὁμολογίας, νὰ ἐπιγινώσθῃ δὲ ἀντὶ τοῦ
ποσοῦ τούτου ἰδιοκτητῆς τοῦ ἡμίσεως προικοδοτι-
κοῦ γραμματίου. Τὸ δὲ ἀνῆκον εἰς τὸν κληροδότην
Ι. Σούτσον ἕτερον ἡμισυ τοῦ αὐτοῦ προικοδοτικοῦ
γραμματίου ἐπωλήθη εἰς τὸν αὐτὸν κύριον Στεφα-
νόπουλον ἀντὶ δραχμῶν 1000, τῶν ὁποίων ἡ εἰσ-
πραξίς, ὡς καὶ ἡ δραχμῶν 100 λειπομένων ἔτι ἐκ
τοῦ ἀνωτέρω δραχ. 1537 τοῦ συμβιβασμοῦ, ἀνα-
τίθεται εἰς τὴν φροντίδα τοῦ διαδόχου μου.

Τὸ δὲ ἐν Πάτραις οἰκόπεδον δὲν παρεχωρήθη
ἀκόμη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐνεκα διαφόρων περι-
πλοκῶν. Ἐπειδὴ δὲ τούτων ἡ διάλυσις μετὰ πολ-
λὰς φροντίδας καὶ ἐνεργείας τῆς τε Πρυτανείας
καὶ τοῦ ἐν Πάτραις ἀξιολόγου καὶ ἐπιμελοῦς ἡμῶν
πληρεξουσίου κυρίου Πανσκανίου Χοῦδᾶ ἐγγίζει ἤδη
εἰς αἰσίον τέλος, ἐλπίζω ὅτι ἡ παρὰ τῶν αὐτῶν
θέλει πραγματοποιηθῇ ταχέως διὰ τῆς ἀκολούθου ἐπι-
μελείας τοῦ διαδόχου μου.

β'. Ἡ παρὰ τοῦ μακαρίτου Χριστοδοῦλου Εὐ-
θυμίου κληροδοτηθεῖσα οἰκία χρησιμεύουσα εἰς
Μαιευτήριον παρεῖχεν ἐνοίκιον δραχμ. 115 κατὰ
μῆνα, ὅπερ ἠξήθη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Μαΐου μη-
νὸς εἰς δραχμὰς 150. Εἶναι ἀληθές, ὅτι καὶ διὰ
τὴν εὐρυχωρίαν, καὶ διὰ τὴν θέσιν τῆς οἰκίας ἐδυ-
νάμεθα, εἰς τὰς παρούσας μάλιστα περιστάσεις, νὰ
εὖρωμεν ἐκμίσθωμᾳ μεγαλῆτερον· ἀλλ' ἔπειδὴ τὸ
Μαιευτήριον θεωρεῖται ὡς προσάρτημα τοῦ Πανε-

πιστημίου χρησιμεῖον εἰς πρακτικὴν ἐν τῇ μαιείᾳ
διδασκαλίᾳ τῶν φοιτητῶν τῆς Ἰατρικῆς, ἡ ἀκα-
δημαϊκὴ Σύγκλητος, ἐκρίνε δίκαιον νὰ δειχθῇ συγ-
καταβατικώτερα, ἵνα τὸ Μαιευτήριον μὲν πλησίον
τοῦ Πανεπιστημίου εἰς εὐκολωτέραν τῶν φοιτητῶν
ἐπίσκεψιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ οἰκία εἶχε χρεῖαν γενικῆς
τινὸς ἐπισκευῆς, προσεκλήθη ὁ τότε ἀρχιτέκτων
τοῦ Πανεπιστημίου κύριος Γ. Μεταξᾶς νὰ ἐξετάσῃ
τὴν κατάστασιν αὐτῆς καὶ συντάξῃ τὸν προῦπο-
λογισμόν· συνταχθέντος δὲ τούτου καὶ ἐγκριθέντος
ὑπὸ τε τῆς Συγκλήτου καὶ τοῦ Ὑπουργείου ἐπε-
σκευάσθη ἡ οἰκία.

γ'. Καὶ ἡ παρὰ τοῦ μακαρίτου Κατριμάτσου
εἰς τὸ Πανεπιστήμιον κεκληροδοτημένη οἰκία, οὕσα
παλαιὰ καὶ σαθρά, εἶχε μεγίστην χρεῖαν ἐπισκευῆς,
ἥτις καὶ γίνεται ἤδη κατ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλή-
του καὶ ἐγκρίσιν τοῦ Ὑπουργείου, συμφώνως πρὸς
τὸν συνταχθέντα ὑπὸ τοῦ κυρίου Γ. Μεταξᾶ προῦ-
πολογισμόν.

δ'. Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἀνήκουσι καὶ ὁκτὼ
ἀποθήκαι ἐν Πρωϊλάθῳ τῆς Βλαχίας, κληροδοτη-
θεῖσαι παρὰ τοῦ μακαρίτου Βασιλείου Μακρῆ. Τῶν
μὲν τεσσάρων τούτων ἡ ἐκμίσθωσις ἤρχισε τῇ 4
Αὐγούστου 1856, καὶ ἐλήφθησαν ἐξ αὐτῆς πέρυσιν
φλωρία αὐστριακὰ 174· αἱ δ' ἑτεροὶ τέσσαρες ἐξ-
εμισθώθησαν τῇ 4 Αὐγούστου 1857. Ἐπειδὴ δὲ
ὁ ἐκεῖ ἑλληνικὸς Πρόξενος οὐτε τὸ ἐκμίσθωμα αὐ-
τῶν ἐπεμψεν, οὐτε ἔγραψε πρὸς ἡμᾶς, ἐζητήσα-
μεν πρὸ ὀλίγου διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτε-
ρικῶν παρ' αὐτοῦ λόγον.

ε. Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἀνήκει προσέτι καὶ τὸ
πεμπτημόριον τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἐν Βλαχίᾳ κτή-
ματος Σιγανασπίου καλουμένου, εἰς δ' μετεποιήθη τὸ
κληροδοτήμα τοῦ ἀειμνήστου ἐπισκόπου Ἱεραπό-
λεως Νεοφύτου. Τὸ ἐπιβάλλον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον
μέρος τοῦ ἐτήσιου ἐκμισθώματος τοῦ ῥηθέντος κτή-
ματος, ἀναβαίνει εἰς δραχμ. 1200 περίπου, ἐλή-
φθη ἤδη δι' ἐπιμελείας τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ Πανε-
πιστημίου κυρίου Ἀποστόλου Ἀρσάκη, οὗτινος τὸν
φιλόπατρυν ζῆλον πολυτρόπως ἤδη τὸ αὐτοῦ γέ-
νος εὐεργετήσαντος ὀφείλομεν δημοσίως ἐνταῦθα νὰ
ἐπαίνεσωμεν.

ζ'. Ἐκ τῶν προτέρων πρυτανικῶν ἐκθέσεων εἶναι
γνωστὸν, ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον ἔχει ἐν Βουκουρε-
στίῳ οἰκόπεδον κληροδοτηθὲν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου
Π. Παπαζόγλου καὶ ὅτι ἀπεφασίσθη νὰ ἀνεγερθῶ-
σιν ἐπ' αὐτοῦ ἐκ συνδρομῆς τῶν ἐν Βλαχίᾳ ὁμογε-
νῶν ἀποθηκαὶ ἐκμισθωτέαι εἰς ὄφελος τοῦ Πανε-
πιστημίου ἐπάνω δὲ τῶν ἀποθηκῶν, Προξενεῖον ἑλ-
ληνικόν, δι' ὃ νὰ πληρῶνῃ ὁ Πρόξενος ἑκατὸν δραχ-
μηνιαῖον ἐνοίκιον. Ἀλλὰ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ λή-
ξαντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους ὁ ἐν Βουκουρεστίᾳ ἑλ-
ληνικὸς Πρόξενος ἀνήνεγκεν, ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς ἀνεγέρ-
σεως τῶν ἀποθηκῶν καὶ τοῦ Προξενείου ἐπιτροπεία,
κρίνουσα τὸ ῥηθὲν οἰκόπεδον στενωτέρον τοῦ δέον-
τος εἰς οἰκοδομὴν Προξενείου, προτείνει νὰ οἰ-
κοδομηθῶσιν ἐπ' αὐτοῦ μόνον αἱ ἀποθήκαι, νὰ ἀ-

γορασθῇ δὲ ἀλλαχοῦ διὰ τοῦ υπολοίπου τῶν συνδρομῶν πρόσφορος οἰκία διὰ τὸν Πρόξενον. Ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης τοῦ Προξενίου καὶ τῆς ἐπισυναφθείσης τῆς ῥηθείσης ἐπιτροπείας γνωμοδοτήσεως στηριζομένη ἡ Σύγκλητος ἀπεφάσισε νὰ ζητηθῇ παρὰ τοῦ ὑπουργείου ἡ μεταβολὴ τοῦ περι οἰκοδομῆς τοῦ Προξενίου Β. Διατάγματος. Ἀμα δὲ τῆς μεταβολῆς γενομένης συμφώνως πρὸς τὴν ῥηθείσαν τοῦ Προξένου ἀναφορᾶν, νῆα παρ' αὐτοῦ ἐκθεσὶς ἐρχεται, ἀναφορᾶς τὰ τῆς προτέρας καὶ τὸ οἰκοπέδον ἱκανὸν εἰς οἰκοδομὴν Προξενίου παριστάνοισα. Ἐκ τῆς ἀντιφάσεως ταύτης πεισθέντες ὅτι ὠρεῖτο μὲν ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως νὰ κρίνωμεν ὅτι ἀρμόδιον, ἐξητήσαμεν χωρογραφικὸν τοῦ οἰκοπέδου σχέδιον. Ὅταν δὲ τοῦτο σταλῇ, θέλει δυνάμει ἡ Σύγκλητος νὰ κρίνῃ ἀσφαλέςτερον περὶ τοῦ πρακτείου.

Ἡ Γνωστὸν εἶναι προσέτι, ὅτι ὁ μακαρίτης Θεόδωρος Βαρζέλης ἐκ Πρεβέζης, κατέλιπε κληροδοτήματα γροσίων 45,000 ἵνα τοκίζηται πρὸς 10 τὰ ἑκατὸν παρὰ τῶν ἀδελφῶν του καὶ δίδηται κατ' ἑτοῦς τὸ ἥμισυ τοῦ τόκου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Εἰς ἀσφάλειαν τοῦ κληροδοτήματος τούτου ἐξητήσαμεν κατὰ γνωμοδοτήσιν τῆς ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου παρὰ τῶν ἀδελφῶν τοῦ κληροδότου νὰ σταλῇ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὸ ἐπιβόλλον ἥμισυ τοῦ κεφαλαίου, ἵνα φροντίξῃ αὐτὸ περὶ τοῦ τοκισμοῦ. Ἀλλ' ἡ πρότασις αὕτη δὲν ἔγινε δεκτὴ παρ' αὐτῶν νομιζόντων, ὅτι ἀντιβαίνει εἰς τὴν διατάξιν τοῦ μακαρίτου· ἐστάλη δὲ μόνον ὁ διετὴς τόκος τοῦ ἡμίσεως κεφαλαίου.

Θ'. Ἐκ τοῦ τόκου τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἀειμνήστου Θεοδώρου Ῥάκου διετηρήθησαν μέχρι τοῦδε δύο ὑπότροφοι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ὁ Εὐγένιος Δεσπῆς καὶ Παναγιώτης Μουσκούτης. Περαιτωσάντων δὲ τούτων τὰ ἐκπύων μαθήματα ἀπόκειται εἰς τὸν διάδοχόν μου ἡ φροντίς περὶ τῆς ἐκλογῆς νέων ὑποτρόφων τῆς αὐτῆς Σχολῆς.

Ι'. Τὸ προῖον τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ Δημητρίου Μαυροκορδάτου ἐχρησίμευσεν κατὰ τὴν διατάξιν αὐτοῦ εἰς διατήρησιν δύο ὑποτρόφων τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς, τοῦ ἐτέρου τῶν ὑποπαιδῶν ἀποθανόντος, μένει εἰς τὸν διάδοχόν μου ἡ φροντίς περὶ τῆς ἀναπληρώσεως αὐτοῦ.

Κ'. Καθ' ὃ ὁ ἀξιότιμος ἡμῶν προκατοχὸς ἐν τῇ λογοδοσίᾳ αὐτοῦ ἀνήγγειλεν, ἡ δυσκατεκτατὴς προθεσμία τοῦ ἀπὸ 24 Δεκεμβρίου 1844 δωρητηρίου ἐγγράφου τῆς φιλογενούς τῶν Ἰωνιδῶν οἰκογενείας ἐλήψε κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους· κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ δωρητήριον ἐμελλεν ἡ ῥηθείσα οἰκογένεια νὰ ἀποφύγῃ, ἂν τὸ ἐκ πενήκοντα χιλιάδων δραχμῶν κεφάλαιον ὤφειλε νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ἐφεξῆς εἰς συντήρησιν ὑποτρόφων, ἢ εἰς ἄλλον σκοπὸν ἐπίσης κοινωφελῆ. Ἀλλ' ἀποβίβασαντος ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ ἀειμνήστου Κωνσταντίνου Ἰωνίδου, ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογενείας, ἀνεφύη μεταξὺ τῶν κληρονόμων διαφωνία καὶ ἀμφισβήτησις, ἕνεκα τῆς ὁποίας οὐδεμία μέχρι τοῦδε ἀπόφασις αὐτῶν

ἐκινεποιήθη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον διὰ ταῦτα οὗτ' ἐκλογῇ νέων ὑποτρόφων ἐγένετο.

Α'. ΕΟΡΤΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Τὸ Πανεπιστήμιον εὐγνωμονοῦν πρὸς πάντας τοὺς εὐεργέτας αὐτοῦ, δωρητάς καὶ συνδρομητάς, καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ κοπιῶντας καὶ κοπιῶντας, καὶ πληροῦν χρέος πρὸς αὐτοὺς ἱερὸν, ἐτέλεσε καὶ ἐφέτος κατὰ τὰ ἐξ ἀρχῆς κανονισθέντα ἐν τῇ εορτῇ τῶν τριῶν Ἱερarchῶν ἀρχιερατικῇ ὑπὲρ αὐτῶν λειτουργίᾳ καὶ μνημόσυνον, ἐν ᾧ καὶ πρέπων λόγος ἐξεφωνήθη ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας κυρίου Κ. Κοντογόνου. Ὁμοίως ἐορτάσθη τὴν 11 Μαΐου, ἡμέραν τῶν γενεθλίων τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ἡ εορτὴ τῆς καθιέρωσης τοῦ Πανεπιστημίου ἐν ᾗ ὁ καθηγητὴς τῆς πολιτικῆς Οἰκονομίας κύριος Ι. Σούτσος ἐξεφώνησε λόγον ἀρμόδιον.

Μ. ΟΙΚΟΔΟΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Διὰ τὰς ἀπὸ τινων ἐτῶν δυσχερεῖς περιστάσεις ἡ εἰδικὴ ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Πανεπιστημίου ἐπιτροπεία δὲν ἐδυνήθη νὰ συλλέξῃ νέας συνδρομὰς εἰς κατάρτισιν καὶ διακόσμησιν τοῦ οἰκοδομήματος. Ἐν τούτοις ἐκρίθη ἀναγκαῖον ὑπὸ τῆς Συγκλήτου νὰ δαπανηθῶσιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων κεφαλαίων ὀλίγα, ἃ ἵνα ἰσοπεδωθῇ ἡ πλατεῖα αὐτοῦ, τῆς ὁποίας ἡ ἀνωμαλία παρίστα εἰς τὴν αἴσθησιν λυπηρὰν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν εὐρυθμίαν τοῦ οἰκοδομήματος καὶ ἤρχοντο τὸ σύνολον τῆς προσώψεως. Ἐν κλεισθῇ ἡ προσθία μεγάλη θύρα διὰ κυλινδρῶς σιδηρᾶς πρὸς τε ἀσφάλειαν καὶ καλλωπισμὸν τοῦ οἰκοδομήματος. Ἀμφοτέρω ταῦτα τὰ ἔργα ἐγγίζουσιν ἤδη εἰς πέρας.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ τῆς τοῦ Πανεπιστημίου οἰκοδομῆς, κρίνω ἀρμόδιον νὰ προσθέσω ἐνταῦθα, ὅτι αἱ συχναὶ αὐτῆς χρεῖαι καθιστῶσιν ἀναγκαῖαν τὴν συχνὴν συνδρομὴν ἀρχιτέκτονος ἐπιστήμονος πρὸς διεύθυνσιν τῶν ἐργασιῶν. Ὅθεν, ἐπειδὴ ὁ κύριος Γ. Μεταξᾶς, ὁρισθεὶς κατ' αἴτησιν τῆς Πρυτανείας ἀρχιτέκτων τοῦ Πανεπιστημίου, παρήλθῃ μετ' ὀλίγον, ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου καλὸν νὰ παρακληθῇ ὁ κύριος Λύσανδρος Καυταντζόγλου, Διευθυντὴς τοῦ Πολυτεχνείου, νὰ δεχθῇ τὴν τιμητικὴν ταύτην θέσιν. Προθυμηθέντος δὲ τοῦ ἀγαθοῦ τούτου πολίτου καὶ γνωστοῦ καλλιτέχνου νὰ δεχθῇ διὰ τῆς ἐπιστήμης του χρήσιμος εἰς τὸν ναὸν τοῦτον τῆς ἐπιστήμης, ἔγινεν ἡ περὶ τούτου πρότασις, ἥτις καὶ ἐνεκρίθη παρὰ τοῦ Ὑπουργείου.

Ν. ΝΕΑΙ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΑΙ.

Αἱ νέαι ἀκαδημαϊκαὶ ἀρχαιρεσίαι ἀνέδειξαν ὑποψήφιους διὰ τὴν Πρυτανείαν τοὺς κυρίους Γεώργιον Μακκᾶν Καθηγητὴν τῆς εἰδικῆς Νοσολογίας καὶ Κλινικῆς· Πέτρον Παπαρρόγπουλον Καθηγητὴν τοῦ ῥωμαϊκοῦ Δικαίου, καὶ Δημήτριον Στρούμπον Καθηγητὴν τῆς φυσικῆς, ἐξ ὧν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐκύρωσεν ὡς Πρύταιν τοῦ παρόντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους τὸν κύριον Στρούμπον. Ὑποψήφιοι δὲ τῆς Κοσμητείας ἐξελέχθησαν διὰ μὲν τὴν Νομικὴν Σχο-

λὴν οἱ κύριοι Π. Ἀργυρόπουλος καὶ Σ. Πήλληκας, ἐξ ὧν ἐκυρώθη κοσμητὴρ ὁ Κ. Πήλληκας· διὰ δὲ τὴν Ἱατρικὴν Σχολὴν, οἱ κύριοι Α. Ν. Κωστής καὶ Γ. Πρινάρης, ἐξ ὧν ἐκυρώθη ὁ κύριος Κωστής· διὰ δὲ τὴν φιλοσοφικὴν Σχολὴν, οἱ κύριοι Α. Βενιζέλος καὶ Ἡ. Μητσόπουλος, ἐξ ὧν ἐκυρώθη ὁ κύριος Βενιζέλος· διὰ δὲ τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν ἐξελέχθη καὶ ἐκυρώθη ὁ κύριος Κ. Κοντογόνος. Γενομένης δ' ἔπειτα γενικῆς τῶν καθηγητῶν ψηφιστικῆς περὶ τῆς συμπληρώσεως τῶν μελῶν τῆς νέας Συγκλήτου, ἐξελέχθησαν ἐκ μὲν τῶν περυσινῶν μελῶν οἱ κύριοι Κ. Ἀσώπιος καὶ Βασίλειος Οἰκονομίδης· νέαι δὲ μέλη, οἱ κύριοι Θ. Μανούσης καὶ Γ. Πρινάρης.

Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς νέας ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου παραδίδων νῦν τὴν Πρυτανείαν εἰς τὸν ἀξιότιμον διάδοχόν μου εὐχομαι τὸ ἀρχόμενον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος εὐτυχέστερον ἐν πᾶσι τοῦ παρελθόντος καὶ πλείστερας ὠφελείας παρεκτικόν. Νομίζω δ' ἐνταῦθα εὐκαιρὸν πρῶτον μὲν νὰ δηλώσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου δημοσίᾳ πρὸς τὰ σεμνὰ τῆς Συγκλήτου μέλη δι' ἃν μοι παρέσχον καθ' ὅλον τὸ ἔτος τῆς Πρυτανείας μου ἐν βουλή τε καὶ πράξει πρόθυμον συνδρομὴν· ἔπειτα δὲ νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὸν ἐντιμὸν τοῦ Πανεπιστημίου Γραμματέα διὰ τὴν διηνεκὴ αὐτοῦ περὶ τὴν πολυπλοκὴν ὑπηρεσίαν σπουδῶν καὶ ἐπιμέλειαν· ἐπὶ πᾶσι δὲ νὰ ἐπαινέσω τοὺς κυρίους φοιτητάς διὰ τὴν εὐτακτὸν διαγωγὴν των, διὰ τὴν εἰς τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς νόμους εὐπειθειαν καὶ διὰ τὴν ἐπιμελῆ εἰς τὰ μαθήματα ἐνασχόλησιν. Τοιαύτη διαγωγή τιμᾷ καὶ αὐτοὺς τοὺς φοιτητάς καὶ τὸ Πανεπιστήμιον· εἶναι δὲ ἐπιτηδεῖα νὰ ἐγγεννήσῃ εἰς τοὺς προσδύτους ἡ μᾶς, τοὺς ὑπερβάντας ἤδη τὸν μεσημβρινὸν καὶ κλίνοντας πρὸς τὴν δύσιν τοῦ βίου, τὴν εὐφρόσυνον ἐλπίδα, ὅτι ἡ νέα γενεά, ἥτις παρασκευάζεται νὰ διαδεχθῇ τὴν ἡμετέραν, νὰ ἀναβῇ μεθ' ἡμᾶς τὰς διδασκαλικὰς ταύτας ἑδρας, ἡ ἄλλη τινα τὰς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς πατρίδος νὰ καταλάβῃ, θέλει δειχθῇ κατὰ πάντα ἀξία τῶν ἡμετέρων εὐχῶν, κρείσσων δηλονότι ἡμῶν καὶ ἱκανὴ νὰ προβιβάσῃ περαιτέρω τὸ μέγα τῆς διανοητικῆς, ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἔργον, ὅπερ οἱ προγενέστεροι αὐτῆς μετὰ πόνων πολλῶν καὶ ἐν μέσῳ μεγάλων κινδύνων, κκουχῶν καὶ στερησέων ἤρχισαν· ὅτι εὐμοιρήσασα νὰ γεννηθῇ καὶ ἀνατραφῇ εἰς περιστάσεις πολλὰ τῶν ἡμετέρων εὐτυχέστερας, καὶ ἔχουσα προχειρότερα, ἀφρονάτερα καὶ τελειότερα τὰ τῆς παιδείας μᾶς, θέλει ὑπερτερῆσαι ἡμῶν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ καταστῇ διὰ βασιμὸν καὶ γνησίαν ἐλληνικὴν παιδείαν ἀξία τῆς τε παρούσης ἐποχῆς καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Πατρίδος· ὅτι ἐμπνευσμένη αὕτη ὑπὸ τῆς ἀγάπης παντός ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ καὶ τιμίου θέλει δυνάμει νὰ ἐμπνεύσῃ τὰ αὐτὰ σωστικὰ καὶ προαγωγὰ τῶν κοινωνικῶν αἰσθημάτων καὶ εἰς τὴν ἐπομένην γενεάν· ὅτι οὐδέποτε εἰς οὐδένα, συγκρίνοντα αὐτὴν πρὸς τὴν γενεάν τῶν πατέρων τῆς, θέλει

δωρὴν ἀφορμὴν νὰ ἐκφωνήσῃ τὸ ξενοφώντειον α χαλεπάτερον εὑρεῖν ἄνδρας τάχα καλῶς γέροντας ἢ τὰ κακά· τὰ μὲν γὰρ ὕβριν τοῖς πολλοῖς, τὰ δὲ σωφροσύνην πᾶσι ἐμποιεῖ » μήτε νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς αὐτὴν τὸ Τυκίτειον « Secundae res a prioribus stimulis animos explorant, quia miseriae tolerantur, felicitate corrumpimur. »

Α Μ Α Λ Φ Η.

—ooo—

Νεάπολις, 7 Σεπτεμβρίου 1858.

Τὴν 38 Ἰουλίου σ' ἔγραψον ἐκ Λονδίνου (*)· ἔκτοτε περιπλανηθεὶς ἢ μᾶλλον πετασθεὶς, ἐπειδὴ ταξιδεύοντες σήμερον διὰ σιδηροδρόμων δένδοιποροῦμεν πλέον ὥς ἄλλοτε, εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀγγλίας καὶ Γερμανίας, κατήντησα εἰς Νεάπολιν καὶ ἐμεινα καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἀργῶν εἰς Καστελαμάρε, ὅπου συρρέουσι τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους χάριν ἀναψυχῆς καὶ λουτροῦ. Ἡ μεταξὺ τῆς πόλεως ταύτης καὶ τῆς Ἀμάλφης ὁδὸς εἶναι τερπνοτάτη, καὶ σὲ βεβηκὼ ὅτι οὐδεμία ἄλλη τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐκδρομῶν μου με κατεγοήτευσεν ὅσον ἡ παρούσα. Φαντάσθητι πληθὸς μύλων περὶ τὴν Γρανιάνην, πόλιν κειμένην πρὸς ἀνατολὰς τῆς Καστελαμάρε, ἐν μέσῳ κισσῶν καὶ καππάρων καὶ πολλῶν ἄλλων χλοεροτάτων φυτῶν, οἵτινες ἀενάως κινουνοὶνται διὰ τὰς κατασκευάσας τὰ περιώνυμα μηχανήματα καὶ τὰ λοιπὰ ἐκ τοιαύτης ζύμης εἶδη, τὰ ὁποῖα καὶ ἡμεῖς ἀναζητοῦμεν περιπαθῶς· καὶ πλησίον αὐτῶν χαρτοποιεῖα πλαταγούντα καὶ συναρμύζοντα τὸν πάταγον αὐτῶν με τοὺς μυκηθμοὺς τῶν χειμάρρων, τῶν ὁποίων τὰ ὕδατα ἐκσφενδονίζονται ὡς ἀφροὶ ἀπὸ τοῦς τροχοῦς τῶν καταστημάτων τούτων. Ἐννοεῖς, φίλε μου, ὅτι ἐν μέσῳ βαθείας ἐρημίας οἱ ἥχοι οὗτοι γεννῶσιν αἰσθητὰ τρόμου καὶ εὐσεβεῖας εἰς τὴν καρδίαν σου. Διελθὼν κατ' ἀρχὰς στενὴν ὁδὸν κατεσκευασμένην μεταξὺ εὐρυχωρῶν ἐλαιῶνων περὶ πλευρὰς βουνῶν, διέβην ἐπὶ γεφυρῶν ἀπλοῦν μὲν ἀλλ' ἐπισφαλῶν χεῖμαρρον ῥέοντα εἰς τὸ βάθος τῆς κοιλάδος. Μόνον τὰ τετράποδα ὑποζύγια, ἰδίως δὲ οἱ ὄνοι καὶ οἱ ἡμίονοι, βαδίζουσιν ἀκινδύνως εἰς τὰ ἀπόκρημνα ταῦτα μέρη. Καὶ ὅμως αἱ ὠραῖαι ὁδοὶ ποιοῦν καὶ μάλιστα αἱ Ἀγγλίδες, προτιμῶσι τοὺς πόδας τῶν χωρικῶν, μεταφερόντων ρωμαλέως αὐτάς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον κόλπον.

Ἡ θέσις τῆς Ἀμάλφης, κειμένης παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ὡς φωλεὰ πτηνῶν ἐπὶ ὠραίων βράχων, μαγεύει ἀληθῶς τὴν ὄρασίν σου· ἡ λευκότης τῶν οἰκῶν τῆς ἀναδεικνύεται ἐτι μᾶλλον ἀπὸ τὰ ἀμαυρὰ φύλλα παρφυομένων ἐλαιῶν, καὶ αἱ παρὰ τὴν θά-

(*) Ἰδὲ φυλλίδ. 101, σελ. 242.

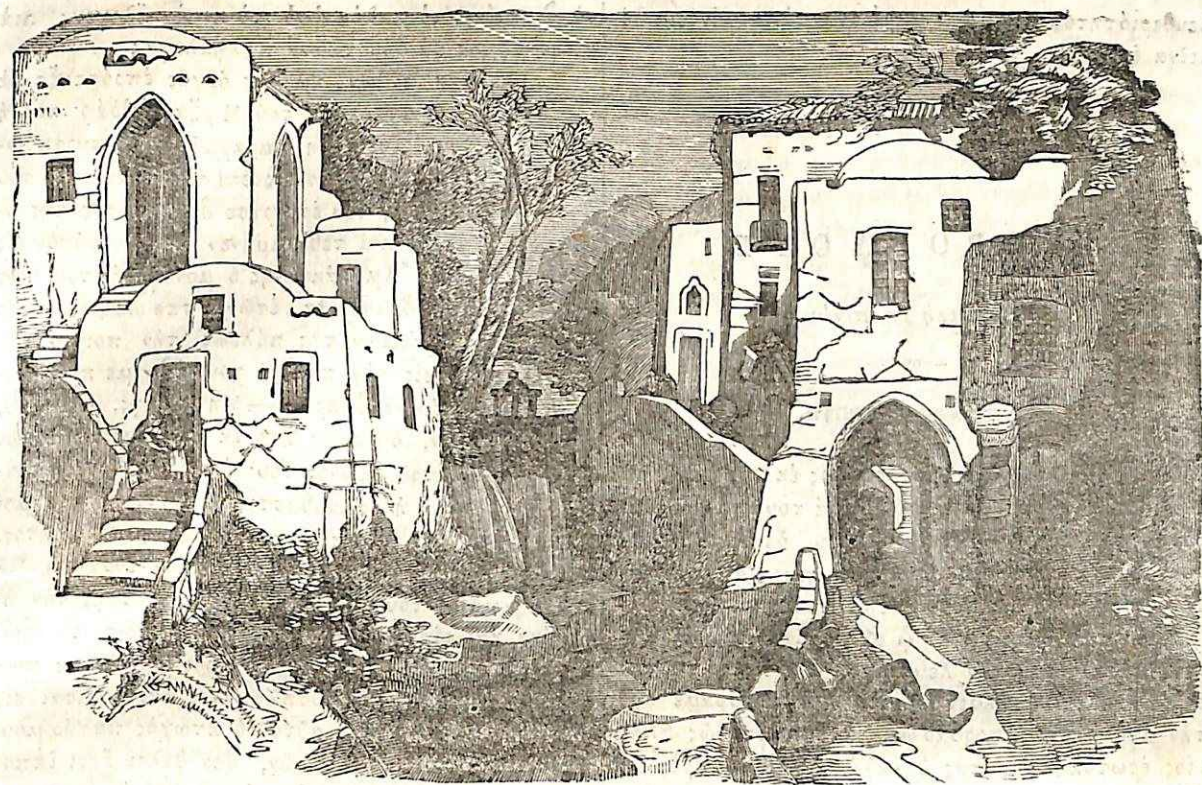
Ἀμάλφη. Κουλάς τῶν μύλων.

λασαν καμάροι υπεραπίζονται τὰς ἀλιάδας κατὰ τῶν ἐκμαινομένων κυμάτων. Ἡ μητρόπολις, στηριζομένη ἀπὸ ὠρειοτάτους κίονας, ἀνυψοῦται περίλευκος ὑπὲρ τὰ γλαυκὰ ὕδατα τῆς μεσογείου θαλάσσης, καὶ φαίνεται ὡς λείψανον τῆς πάλαι δημοκρατίας, ἥτις εἶχεν ἀποκτήσει τόσην ἰσχύν διὰ τῆς ἐμπορίας καὶ τῶν ὅπλων. Εἰς τὴν Ἀμάλφην αὐτὴν, ἀγνωστον σχεδὸν γωνίαν τῆς σημερινῆς Ἰταλίας, ἀνεφάνησαν ἥρωες καὶ σοφοὶ ἐρίσαντες πρὸς τὰς πλησιοχώρους δημοκρατίας ὑπὲρ τῆς θαλασσοκρατορίας. Εἰς τῶν ναυτῶν αὐτῆς, ὁ Φλάβιος Ἰζόγιγς, εὐηργέτης τὴν ἀνθρωπότητα ἐρευνῶν τὴν ναυτικὴν πυξίδα ἥτις, ὡς ἀπεδείχθη μετέπειτα, ἦτον ἐκπαλαί γνωστὴ εἰς τὴν Κίαν, καὶ εἰς τοὺς βράχους τῆς Ἀμάλφης ἀνευρέθησαν οἱ *Πανδέκται*. Τὸ περιώνυμον τοῦτο χειρόγραφον, τὸ ὁποῖον παρέλαβον οἱ Πιστάται κατὰ τὴν ἐν 1135 πολιορκίαν τῆς Ἀμάλφης, μόνον τῇ ἀδείᾳ τῆς ἐξουσίας καὶ ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐδεικνύετο ἐπὶ τῆς δημοκρατίας. Μετὰ ταῦτα ὅμως ἐγένετο γνωστόν· ὅτι καὶ ἄλλα ἀντίγραφα τῶν *Πανδέκτων* ἐσώζοντο, καὶ σήμερον εἰς τὴν Φλωρεντίαν δὲν δυσκολεύεται νὰ παρατηρήσῃς ὅσον θέλεις ἐν καιρῷ ἡμέρας τὸ ἐν τῇ Λαυρεντιανῇ βιβλιοθήκῃ. Τῆς Ἀμάλφης τέκνον ἦτο καὶ ὁ Μάχινιλλος, ὁ ἡμερήσιος ἐκείνος βασιλεὺς, ὁ ἀφείλετο τὴν τελευταίαν τῆς ἐλευθερίας φωνὴν κατὰ τῶν ξένων δεσποτῶν τῆς Ἰταλίας. Ἀλλ' ἐπέσε, καὶ ἐπεσεν οἰκτρῶς ἡ πόλις αὕτη μετὰ τεσσάρων ἐκατονταετηρίδων ἀκμῆν, καὶ μόλις ἀμυθείς τινες μοναχοὶ καὶ ἀμυθεστέροι ἀλιεῖς κατοικοῦντες εἰς τὰς Ἰταλικὰς ταύτας Ἀθήνας τοῦ μεσαιῶνος. Εἰς τὴν παρ' αὐτὴν κώμην Ἀτράνην σώζεται περιεργότα-

τον καὶ ἀρχαιοτάτον (1087) μνημεῖον· ὀρειχάλκινοι θύραι τοῦ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος.

Τὸ 1852 ἔτος κατασκευάσθη ὁδὸς ἀμυθείτῃ περὶ τὴν θάλασσαν μετὰξὺ Βιέτρης καὶ Ἀμάλφης· πολλοὶ ὅμως προτιμῶσι νὰ ἔρχονται ἄλλως ἄλλοθεν, διὰ νὰ θαυμάζωσι τὴν ὠραίαν φύσιν τῶν μερῶν ἐκείνων. Δύο ἢ τρεῖς λεύγας, παραδείγματος χάριν, μακρὰν τοῦ Σορρέντου ἀπαντᾷς τινας λόφους, *Conti delle Fontanelle* ὀνομαζομένους, ὅθεν ἡ θεὰ τῶν δύο κόλπων, τῆς τε Νεαπόλεως καὶ τοῦ Σαλέρνου, εἶναι ἐξαισία. Εἰς τοὺς πρόποδας τῶν λόφων τούτων κεῖνται αἱ νῆσοι Γώλλιαν, οἱ κατὰ Βιργίλιον Σκόπελοι τῶν Σειρήνων, αἵτινες κατέτρωγον τοὺς ἀνθρώπους, ἀπὸ τοὺς ὄνυχας ὅμως τῶν ὀπίων κατάρθωσε νὰ σωθῇ ὁ ἡμέτερος πολὺμυτις Ὀδυσσεύς· ἀλλ' ὁ Ὀμηρὸς τὴν νῆσον τῶν Σειρήνων τοποθετεῖ παρὰ τὴν Σικελίαν. Ἐπὶ τῶν βράχων τούτων φιλοδομήθησαν πάλαι φρούρια χρησιμεύοντα ἀντὶ φυλακῶν. Τὰ παρὰ τῆς Ἀμάλφης πλουτοῖσι κοραλίων.

Ἡ Σάλλα, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ καθέδρα τῆς Πολιτείας τῆς Ἀμάλφης, ὀνομασθεῖσα ἴσως οὕτω διότι καίτοι ἐπὶ ἀποτόμου λόφου ὅπου ἀναβαίνεις διὰ βαθμίδων, εἶναι ὅλη ἐρείπιον, καὶ μόλις ἀνακαλύπτεις τὰ ἔχνη τῶν τειχῶν, τῶν πύργων, τοῦ φρουρίου καὶ τῶν τριάνκοντα πρὸς ταῖς ἑκατὸν ἐκκλησιῶν τῆς. Οὐδὲν ἦτον ἐρείπιον εἶναι καὶ ἡ Ραβέλλη. Μόνη δὲ ἡ μόνη τῆς Ἀγίας Τριάδος ἐπὶ τοῦ ὄρους φινέστρα εἶναι τὸ ἀξιολογώτερον μνημεῖον τοῦ μέρους τούτου τῆς Ἰταλίας. Οἱ μοναχοί, ἐκ τοῦ τάγματος ὄντες τῶν Βενεδικτείων, ἀν καὶ διὰ τὰ πλούτη τῶν ἐδύναντο νὰ προξενήσωσι μεγάλην ὠφέλειαν εἰς

Ἀμάλφη. Κουλάς τῶν μύλων.

τοὺς πέριξ κατοίκους, ἀμυθείς ὅμως καὶ ἀγροῖκοι, οὐδὲν πράττουσιν ὑπὲρ αὐτῶν. Νεὶ μὲν καὶ αὐτοὶ καθὼς καὶ οἱ μονάζοντες εἰς τὰ λοιπὰ μοναστήρια τῆς Ἰταλίας δίδουσι χρήματα, ἀλλὰ δίδουσιν αὐτὰ οὐχὶ διὰ νὰ φωτίζωσιν ἢ νὰ καθιστῶσιν ἀνεξαρτήτους τοὺς πτωχοὺς, ἀλλὰ διὰ ν' ἀγοράζωσιν ἐπιμῶν τυφλὴν ὑποταγὴν εἰς τὰς θελήσεις τῆς ἐκκλησίας, καὶ νὰ καθιστάνωσι παχυλοτέρην τὴν ἀμάθειάν των. Τὸ μοναστήριον τῆς Ἀγίας Τριάδος πλουτεῖ ἀρχαίων ἐγγράφων ὑπὲρ πᾶν ἄλλο κατὰ στήμα τῆς Ἰταλίας· ἀλλ' οὐδὲ κατάλογον αὐτῶν ἐκοινοποίησε μέχρι τῆς σήμερον.

Πρὸς τὸ βῆθος τοῦ κόλπου κεῖται τὸ Σάλερνον, οὗτινος ὁ λιμὴν κατασκευάσθη τὸ 1260 ἀπὸ τὸν περιβόητον Ἰωάννην Πρόσδαν, τὸν συνδραμόντα δραστηρίως ἐπὶ τοῦ Σικελιωτικοῦ Ἑσπερινοῦ εἰς τὴν ἀποδιώξιν τῶν Γάλλων ἐκ τῆς Ἰταλίας. Τὴν μητρόπολιν αὐτοῦ ἔκτισε τὸ 1084 ὁ ἀντίπαλος τῆς Ἀμάλφης Κορνηνοῦ Ροβέρδος Γισκάρδος, συλλήσας ἐπὶ τούτῳ τοὺς ναοὺς τῆς Ποσειδωνίας (Pæstum). Τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἀνακαινισμένης τὸ 1578 ἔτος, εὐρέθη τὸ σῶμα καὶ τὸ ἐνδυμα Γρηγορίου τοῦ Η'. Τοσοῦτον δὲ καλῶς διατηροῦντο ἀμφότερα, ὥστε ὁ λαὸς σέβεται ἕκτοτε ὡς ἅγιον τὸν πάπαν τοῦτον, καταφυγόντα ἐνταῦθα ἐν καιρῷ θρησκευτικῶν ταραχῶν. Εἰς Ἀμάλφην ὑπῆρχεν ἄλλοτε, κατὰ τὸν μεσαιῶνα, ἐξάκουστος σχολὴ τῆς Ἱατρικῆς.

Ἐπειδὴ ἦλθον ἐνταῦθα με ἦτον ἀδύνατον νὰ ἀναχωρήσω χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῶ τὰ Ἱεροσόλυμα τῶν ἀρχαιολόγων τῆς Ἰταλίας, τὰ ἐρείπια τῶν τριῶν ναῶν τῆς Ποσειδωνίας. Ὅποια ἐρείπια, φίλε μου!

Μὲ φαίνεται ὅτι μεγαλοπρεπέστερα καὶ μᾶλλον ἀκέραια ἀλλαχοῦ δὲν σώζονται. Ὁ νοῦς σου ἀνυψοῦται καὶ ἡ καρδία σου κατανύγεται τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἡ πέριξ σιωπὴ εἶναι βυθυτάτη. Ἡ πάλαι λαμπρὰ πόλις δὲν ὑπάρχει πλέον· σώζονται μόνον τέσσαρες πύλαι αἵτινες διήρουν αὐτὴν εἰς τέσσαρα τμήματα. Ἡ μία μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἵσταται ὀρθία, καὶ οἱ εἰδότες λέγουσιν ὅτι ἐγένετο ἐπὶ τῆς βυρρακικῆς ἐποχῆς. Πολλὰ πολύτιμα πράγματα ἀνευρέθησαν κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν ἀρχαίων τάφων, καὶ μάλιστα ἀγγεῖα ἐλληνικὰ κεχρωματισμένα ἐνδοθεν, μετεφέρθησαν εἰς Νεάπολιν.

Μία μόνη κατοικία ἀνθρώπων εἰρίσκεται ἐν μέσῳ τῆς ἐρημίας ταύτης, ἡ καλύβη τοῦ φυλάσσοντος τὰ ἀρχαία. Ὅτε ἠθέλησα νὰ σχεδιάσω εἰς τὸ λεύκωμα μου τοὺς ναοὺς, ὁ φύλαξ ἔλθων με ἤρῳ· τῆσιν ἐν ἔχω ἐγγράφον ἁδαικν. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχον δὲν μ' ἐπέτρεψεν, ἐπιδειξάς τὰς ὁδηγίας τοῦ ὁδογράφου μου ὅμως με εἶπεν ὅτι εἶναι τρίπος νὰ ὑπακούωμεν τὴν ἀπαγόρευσιν, χωρὶς νὰ βλαφθῇ ἡ συνείδησις τοῦ φύλακος. Παρέλαβε λοιπὸν τοῦτον εἰς τὴν καλύβην του διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ γεῦμα τῆς Ἐξοχότητός μου, καὶ οὕτως ἔμεινα ἐλεύθερος. Ἀφοῦ δὲ ἐτελείωσα τὴν ἐγγραφομένην μου, ἔλθων, καὶ εἰς τὴν καλύβην εἶδον βδελυρὰ καὶ ἀποτρόπαια· εἶδον ζῶα καὶ ἀνθρώπους ἀναμειγῇ κατοικοῦντας, καὶ ἀκαθαρσίαν ναυσίαν ποσειδονοῦσαν, καὶ τινὰ ὄντα ὑδρωπικά· ἀλλὰ καὶ δυσωδίαν ἠσθάνθη ἀνεκδιήγητον. Ἐννοεῖται ὅτι, πλὴν ὀλίγου οἴνου, διότι ὕδωρ πόσιμον δὲν εὕρεται εἰς Ποσειδωνίαν, οὐδὲν ἄλλο ἤγχιον εἰς τὰ χεῖλη μου. Καὶ μετὰ ταῦτα δούς τινες ἀποδείξεις τῆς ἐ-

λευθεριότητός μου ἀπεχειρέτις τὰ γιγάντια ἐκείνα ἐρείπια.

ΚΙΟΡΟΓΛΟΥΣ.

Περσική ἐποποιία.

—οοο—

ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Ὁ Κιόρογλους ἦτο Τουρκομάνος ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Τυκά· καὶ τὸ μὲν καθ' αὐτὸ ὄνομά του ἦτο Ῥουσάν, τὸ δὲ τοῦ πατρὸς Μίρζα Σερράφ, ὅστις ὑπηρετεῖ τὸν σουλτάν Μουράδ, διοικητὴν ἐπαρχίας τινὸς τῆς Τουρκιστάν, ὡς διευθυντὴς τῶν ἱπποφορβείων.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, ἐν ᾗ αἱ φορβάδες ἐδούσκον εἰς τοὺς παρὰ τὸν Ὄζον λειμῶνας, νέος ἵππος ἐξεληθὼν ἐκ τῶν ὑδάτων, ἦλθεν εἰς τὴν ὄχθην, ἐδραμε πρὸς τὴν ἀγέλην τῶν φορβάδων, προσέφερεν ὡς ἄλλος νέος ἐρωτόληπτος τὰς ὑποκλίσεις αὐτοῦ πρὸς δύο ἐξ ἐκείνων κατὰ προτίμησιν, καὶ ἐδυθίσθη πάλιν εἰς τὸν ποταμόν, γενόμενος ἄφαντος διὰ παντός. Μόλις ἐγένετο γνωστὸν τὸ παράδοξον τοῦτο συμβεβηκὸς εἰς τὸν Μίρζα Σερράφ, καὶ σπεύσας ἦλθεν εἰς τὸν λειμῶνα, ὅπου σημαδεύσας τὰς δύο φορβάδας, ἐπρόσταξε τοὺς φύλακας νὰ φροντίζωσιν ἰδίως περὶ αὐτῶν. Ἐπειτα δὲ ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐσημείωσεν εἰς τὰ βιβλία του τὰ κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ νέου ἵππου, ὡς καὶ τὸν χρόνον τοῦ γεγονότος.

Γνωστὸν ὅτι ἡ φορβάς τίκει πάντοτε ὀρθία. Ὁ ὅταν ἐφθασεν ὁ τοκετός, παρὼν ὁ Μίρζα Σερράφ, ἔλαβε τὰ νέα πωλάρια εἰς τὸ κράσπεδόν του διὰ νὰ μὴ πέσωσι κατὰ γῆς. Ὁ ἴδιος ἀνέθρεψεν αὐτὰ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη, καὶ ἄγρυπνος ἐπετήρει τὴν αὐξησίν των. Δυστυχῶς ὅμως ἡ κακὴ ὄψις των δὲν παρείχε μεγάλην ἐλπίδα περὶ τοῦ μέλλοντος. Ἐφαίνοντο ἀσχημα, καὶ αἱ δασεῖαι τρίχες των ὁμοιάζον μᾶλλον τρίχας χοίρου.

Ὁ Μίρζα Σερράφ ὤφειλε πρὸς τοῖς ἄλλοις νὰ ἐπισκέπτεται ἐκ περιτροπῆς ὅλα τὰ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησίν του ἱπποφορβεῖα, διὰ νὰ ἐκλέγῃ τὰ καλλίτερα πωλάρια διὰ τὰ ἱπποστάσια τοῦ ἡγεμόνος. Ἐξελέξατο δὲ καὶ τὰ δύο ταῦτα θαυμαστὰ πωλάρια. Ὁ ὅταν δὲ ὁ ἡγεμὼν ἐπισκέφθη τὰ ἱπποστάσιά του, παρετήρησε μετὰ προσοχῆς τοὺς ἵππους τοὺς ὁποίους ἔφερεν ὁ Μίρζα Σερράφ, καὶ ἐπεδοκίμασε τὴν ἐκλογὴν, πλὴν τῆς τῶν δύο πωλαρίων.

Ὅσον τὰ παρετήρει, τόσοι τῷ ἐφαίνοντο ἀποτρόπαια. Προσκαλέσας λοιπὸν τὸν διευθυντὴν τῶν ἱπποφορβεῶν εἶπεν εἰς αὐτὸν μὲ ὀργήν. — Τί σημαίνει τοῦτο; Νομίζεις λοιπὸν ὅτι δὲν ἐννοῶ τὸ καλλίτερον, ἢ σὺ ἐγήρασες καὶ δὲν ἡμπορεῖς πλέον

νὰ διακρίνης τὸ καλὸν ἀπὸ τοῦ κακοῦ ἄλογον; Διὰ τί μ' ἔφερες τὰ δύο ταῦτα πολυάλογα;

Καὶ ταῦτα εἰπὼν πλήρης ὀργῆς ἐπρόσταξε νὰ ἐξορυχθῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Μίρζα Σερράφ· καὶ ἡ προσταγή του ἐξετελέσθη παραχρῆμα. Πεφυρακτωμένος σίδηρος προσαρμολογῆς ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ δυστυχοῦς Μίρζα, τὸν ἐστέρησε διὰ παντός τῆς ὁράσεως. Τυφλὸν καὶ τεθλιμμένον ἔφεραν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἄμα ἀκούσας ὁ μονογενὴς τοῦ υἱὸς Ῥουσάν, νέος δεκαεννέα ἐτῶν, σπουδάζων τότε εἰς ἐν τῶν σχολείων τῆς πόλεως, τὴν πονηρὴν τὴν ἐπιβληθεῖσαν εἰς τὸν πατέρα του, ἔδραμε πρὸς αὐτὸν χύων πικρὰ δάκρυα. — Μὴ κλαίης, υἱέ μου, εἶπεν ὁ γέρον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐκ τῶν ἐμπειροτέρων ἀστρολόγων τοῦ αἰῶνός του· ἠρῶνυσεν τὸ ὄροςκόπιόν σου, καὶ ἡ ἀλάνθαστος ἐπιστήμη μου μοὶ ἀνεκάλυψεν ὅτι θέλεις καταστῆ ἥρωας περιβόητος, καὶ ὅτι θέλεις ἐκδικηθῇ τὸν ἀδικὸν τύραννον διὰ τὴν θηριωδίαν του. Ὑπαγε ἀμέσως νὰ ἴδῃς τὸν ἡγεμόνα καὶ εἰπὲ αὐτῷ τὰ ἐξῆς. — Κύριε, σὺ ἐξώρυξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πατρὸς μου ἕνεκα πωλαρίου· γενοῦ λοιπὸν εὐσπλαγχνός καὶ χάρισαι εἰς αὐτὸν τὸ ζῶον· χωρὶς αὐτὸ ὁ πτωχὸς πατήρ μου, γέρον ἦδῃ καὶ τυφλὸς ὢν, δὲν θέλει ἔχει ἵππον διὰ νὰ ἀναβῇ καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ παλάτιόν σου ὅταν διανέμονται ἐλεημοσύναι. — Καὶ ἔπραξεν ὅπως διετάχθη ἀπὸ τὸν πατέρα του.

Ὁ ἡγεμὼν, τοῦ ὁποῖου ἡ ὀργὴ εἶχε καταπραῦνθῇ ἐν τῷ μεταξύ, ἔδωκε τὴν ἀδειαν εἰς τὸν νέον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἱπποστάσιόν του καὶ νὰ ἐκλέξῃ ὁποῖον ἐκ τῶν δύο πωλαρίων ἤθελεν.

Ὁ Ῥουσάν ἐξέλεξε τὸ ψαρόν· διότι ὁ πατήρ του τῷ εἶχεν εἰπεῖ ὅτι ἡ γεννήσασα αὐτὸ ἦτο εὐγενεστέρη τῆς ἄλλης. Καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν μὲ τὸ δῶρον τοῦ ἡγεμόνος διετάχθη παρὰ τοῦ πατρὸς του νὰ σκάψῃ ὑπόγειον. — Θέλει μὰς χρησὶ μέυσει, εἶπεν, ἀντὶ ἱπποστασίου. Κατασκεύασε τεσσαράκοντα φάτνας, καὶ μετὰ ἐκάστης κατασκεύασε δεξαμενὴν ὑδάτος· διὰ τινῶν δὲ μηχανῶν τὰς ὁποίας θέλω σ' ἐρμηνεύσει νὰ προσαρμολογῇ, ἡ τροφή καὶ τὸ ἄχυρον θέλουν διαμοιράζεσθαι εἰς καιρὸν ἀρμόδιον εἰς τὸ πωλάριον, τὸ ὁποῖον θέλει τρώγει τὴν τροφήν του ἀνευ βοήθειας ἱπποκόμου. Τὸ ὕδωρ θέλει ἔρχεσθαι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰς ἀρμόδιον καιρὸν. Πρόσεξε ὅμως νὰ κλείσῃς καλῶς τὴν θύραν καὶ αὐτὰς τὰς σχισμάδας· διότι πρέπει ἀφεύκτως νὰ μὲνῃ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὥστε οὔτε ὀφθαλμὸς ἀνθρώπου, οὔτε ἀκτὶς ἡλίου νὰ διακόψῃ τὴν ἀπομόνωσίν του.

Αἱ παραγγελίαι τοῦ πατρὸς ἐξετελέσθησαν ἀκριβέστατα ἀπὸ τὸν υἱόν, καὶ τὸ πωλάριον περιεκλείσθη εἰς τὴν κατοικίαν του. Εἶχον ἤδη παρέλθει τριάκοντα ὀκτὼ ἡμέραι ἀφότου διέμενεν οὕτω κεκρυμμένον, ὅτε τὴν τριακοστὴν ἐννάτην ἡ ὑπομονὴ τοῦ Ῥουσάν ἐξέλιπε πλέον. Προσελθὼν λοιπὸν εἰς τὸ ἱπποστάσιον ἠνείκεν ὀπὴν ἔχουσιν ὀφθαλμοῦ μέγεθος, καὶ εἶδεν εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

Ὅλον τοῦ πωλαρίου τὸ σῶμα ἐφάνη εἰς αὐτὸν

λαμπρὸν ὡς λαμπάς· ἀλλὰ τὸ φῶς ἐξερχόμενον ἡμαυροῦτο ἐν ἀκαρεῖ, καὶ ἔπειτα ἀπεσβέσθη ἕνεκα τῆς ἀπλῆς παρατηρήσεως τοῦ Ῥουσάν. Φοβηθεὶς λοιπὸν οὗτος ἔφραξε μετὰ σπουδῆς τὴν ὀπὴν, καὶ ἐπανῆλθε πρὸς τὸν πατέρα του μηδὲν εἰπὼν αὐτῷ περὶ τοῦ συμβάντος. Τὴν ἐπιθεῖσαν, τὴν ὥραν αὐτὴν καὶ τὴν ἔλκεν ἡ τεσσαρακοστὴ ἡμέρα τῆς ἀποκλείσεως τοῦ πωλαρίου, ὁ Μίρζα εἶπεν εἰς τὸν υἱόν του. — Ὁ καιρὸς συνεπληρώθη, ἀς ὑπάγωμεν νὰ ἐκβάλωμεν τὸν ἵππον καὶ ἀς ἀρχίσωμεν νὰ τὸν δαμάσωμεν. Καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸ ἱπποστάσιον. Ὁ τυφλὸς ψηλαφῆσας τὸ δέρμα τοῦ ζώου καὶ ψύσας τὴν κεφαλὴν, τὸν λαμόν, τοὺς προσθίους καὶ ὀπίσθιους πόδας, ὡς νὰ ἐξῆται πρᾶγμα τι, ἀνέκραξε. — Τί ἐκμε, ταλαίπωρον παιδίον; προτιμότερον ἦτον ν' ἀπέθνησκες μόλις ἐγεννήθης! Χθὲς θ' ἄρπασες νὰ προσβάλῃς φῶς τὸ πωλάριον. — Τὸ ἐμάντευσε, ἀπεκρίθη ὁ υἱός· ἀλλὰ πῶς; — Πῶς; τὸ ἄλογον αὐτὸ εἶχε πτερὰ καὶ πτέρυγας τὰ ὅποια ἐπεσαν διὰ τὴν ἀνοησίαν σου. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ῥουσάν ἐγένετο περίλυπος, καὶ περιέπεσεν εἰς βαθυτάτην λύπην. Ὁ Μίρζα εἶπε τότε. — Μὴ χάνῃς τὸ θάρρος σου· κανὲν ἄλογον δὲν θὰ ἡμπορέσῃ νὰ προσεγγίσῃ τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν του.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ τυφλὸς ἐδίδαξε τὸν υἱόν του πῶς νὰ ἐπιστήτῃ τὸ πωλάριον, καὶ πῶς νὰ δαμάσῃ αὐτό. — Κατὰ μὲν τὰς τεσσαράκοντα πρῶτας νύκτας νὰ τὸ κίμῃς νὰ τρέξῃ εἰς βράχους καὶ εἰς πετρώδεις πεδιάδας, τὰς δ' ἐπομένους τεσσαράκοντα νύκτας εἰς τὸ ὕδωρ καὶ τὰ βλατῶδη μέρη. — Ἀφοῦ ἐγένοντο ὅλαι αὗται αἱ παραγγελίαι, ὁ Μίρζα Σερράφ ἐξώρμησε τὸν ἵππον εἰς τὸ καλπάζειν κατ' ὁλοῦς τοὺς τρόπους, τὸ ὁποῖον ἐπέτυχε θαυμασίως. Συμπληρωθείσης οὕτω τῆς ἀγωγῆς τοῦ εὐγενοῦς ζώου, ὁ Μίρζα ἐπεχείρησε τὴν τοῦ υἱοῦ του. — Ἀνάβα, τὸν ἵππον σου, εἶπε, θ' ἀναβῶ καὶ ἐγὼ ὀπίσθιν σου, καὶ ἀς περάσωμεν τὸν Ὄζον. — Ἐνῷ δὲ κατεγγίνοντο εἰς τοιαῦτα, ὁ πολὺπειρος γέρον ἐδίδασκε πρὸς τὸν υἱόν του τὰ στρατηγήματα τῆς ἱππικῆς τέχνης καὶ τῆς ὀπλιστικῆς.

Εἶμαι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν πρόοδόν σου, εἶπεν ἐπὶ τέλους εἰς τὸν Ῥουσάν· μένει ὅμως ἀκόμη καὶ ἄλλο τι. Ὁ ἡγεμὼν κυνηγεῖ ἐνίοτε εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ὄζου· ἐκεῖ νὰ τὸν περιμένῃς. Ὅταν παρατηρήσῃς αὐτὸν ἐρχόμενον πρὸς τὸ μέρος σου ἐνδύσου τὴν πανοπλίαν σου, καὶ ἀναβὰς τὸν ἵππον σου, προχώρει θαρρῶν καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ τυράννου. Τότε εἰπὲ εἰς αὐτὸν ταῦτα. — Ἀδίκαι καὶ σκληρὸ ἡγεμὼν, παρατήρησε τὸ ἄλογον διὰ τὸ ὁποῖον ἐξώρυξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πατρὸς μου. Ἰδὲ τὸ ὁποῖον ἔγινε, καὶ σκάσε ἀπὸ τὸν φόβόν σου.

Ὁ Ῥουσάν ὑπήκουσεν εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ πατρὸς του· καὶ ἅμα παρατήρησας ὅτι ὁ ἡγεμὼν ἐτέρπετο κυνηγῶν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ὄζου, ἐνεδύθη τὰ ὅπλα του καὶ ἔδραμε κατ' εὐθεῖαν πρὸς αὐτόν. Ὁ ἡγεμὼν, καταπληχθεὶς ἐκ τῆς σπανίας ὀρασιότητος τοῦ ἵππου καὶ ἐκ τῆς εὐγενοῦς θεᾶς τοῦ

ἀναβάτου ἠρώτησε τὸν βεζύρην του. — Ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὁ νέος; — Ὁ Ῥουσάν προσκαλθεὶς νὰ πλησιάσῃ τὸν ἡγεμόνα, ἐπανελάβε μὲ φωνὴν εὐσταθῆ καὶ ἀπειλητικὴν ὅ,τι εἶχεν ὑπαγορεύσῃ πρὸς αὐτόν ὁ πατήρ του, προσεῖς καὶ ταῦτα. — Ἀνόητε ἡγεμὼν, νομίζεις ὅτι εἶσαι ἐμπειρὸς ἐκτιμητὴς τῶν ἄλόγων; Ἀκούσε, καὶ μάθε ποῖα εἶναι τὰ σημεῖα διὰ τῶν ὁποίων γνωρίζονται τὰ καλὰ ἄλογα.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν αὐτοσχεδίασε τὸ ἐξῆς ἄσμα. Ἐρχομαι καὶ σὲ λέγω. — Ἀκούε, ἡγεμὼν, καὶ μάθε πῶς γνωρίζεται εὐγενὴς ἵππος. Ἰδὲ ἂν εἶναι δραστήριος καὶ εὐκίνητος, ἂν οἱ μυκτῆρες του ἐξογκοῦνται καὶ πλατύνωνται ἀλληλοδιαδόχως· ἂν οἱ πόδες του ξηροὶ καὶ λεπτοί, εἶναι ὡς οἱ τῆς δορκάδος ὅταν ἐτοιμάζεται νὰ ἀρχίσῃ τὸν δρόμον της. Τὰ ἰσχία του πρέπει νὰ ὁμοιάζον τὰ τῆς αἰγίγρου· τὸ ἀπαλὸν στόμα του νὰ ἐνδίδῃ εἰς τὴν ἐλαφροτέρην πίεσιν τοῦ χαλινοῦ, ὡς στόμα νέας καμήλου. Ὅταν τρώγῃ, οἱ ὀδόντες του νὰ συντρίβουν τὴν κριθὴν ὡς μυλόπετρα, καὶ νὰ τὴν καταπίνῃ ὡς πεινασμένος λύκος. Ἡ ῥάχη του νὰ ὁμοιάζῃ τὴν τοῦ λαγωῦ, ἡ χεῖρ του νὰ εἶναι μελανὴ καὶ ψιλή, ὁ λαίμκος του νὰ εἶναι ὑψόμενος καὶ μεγαλοπρεπὴς ὡς ταῦρος. Ὁ καταλληλότερος καιρὸς διὰ νὰ ἀναβῇ τις αὐτὸν εἶναι μετὰ τὸ τετάρτου καὶ πέμπτου ἔτους. Ἡ κεφαλὴ του νὰ εἶναι λεπτή καὶ μικρὰ ὡς τοῦ μεγάλου ὄρεως σαχιμούχ· οἱ ὀφθαλμοὶ του νὰ εἴδωσιν ὡς δύο μῆλα, καὶ οἱ ὀδόντες του νὰ ὁμοιάζον μὲ ἀδάμαντας. Τὸ σχῆμα τοῦ στόματός του νὰ ὁμοιάζῃ τὸ τῆς ἄρρενος καμήλου, τὰ μέλη του νὰ εἶναι λεπτά, καὶ μᾶλλον στρογγύλα παρὰ μικρά. Ὅταν τὸν ἐκβάλουν ἀπὸ τοῦ ἱπποστασίου νὰ εἶναι εὐθυμὸς καὶ νὰ σφραδάζῃ. Οἱ ὀφθαλμοὶ του νὰ ὁμοιάζον τοὺς τοῦ ἀετοῦ, καὶ νὰ βαδίζῃ ἀνησυχῶς καὶ ἀνυπομόνως ὡς λύκος λιμώτων· ἡ κοιλία καὶ αἱ πλευραὶ του νὰ μὴν παίζον μέσα εἰς τὸν ἱμάντα. Οἱ καλλογεννημένοι νέοι ἀκούουν εὐπειθεῖς τὰς παραγγελίας τῶν γονέων των· ἀγαποῦν τὰ ἄλογά των καὶ περιποιοῦνται αὐτά· γνωρίζουν κάλλιστα τὴν γενεαλογίαν καὶ τὴν καθαρότητα τοῦ αἵματός των, δοκιμάζουν πολλάκις τὴν δύναμιν των ποδῶν των, εἰς ἕνα λόγον νὰ εἶναι ὁποῖοι καὶ ὁ Μίρζα Σερράφ εἰς τὴν νεότητά του.

Ακούσας ταῦτα ὁ ἡγεμὼν εἶπεν εἰς τοὺς περὶ αὐτόν. — Αὐτὸς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Μίρζα Σερράφ; συλλάβετε τὸν ἀμέσως.

Καὶ παρευθεὶς τὸν περιεκύκλωσαν πανταχῶθεν, ἀλλ' αὐτὸς χωρὶς καὶ νὰ παραχθῇ εἶπεν εἰς τὸν σουλτάν-Μουράδ.

— Ἀκούσε, ἡγεμὼν, ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν μου στροφὴ τις ὠραίων στίχων· συγχώρησόν με νὰ σὲ τοὺς εἶπω. Καὶ σὺνχατανεύσας ὁ ἡγεμὼν προσέταξε τοὺς σωματοφύλακας του νὰ μὴν ἐπιβάλλωσι χεῖρα κατὰ τοῦ Ῥουσάν ὥς οὐ ἀπαγγέλλῃ τοὺς στίχους του. Καὶ ὁ Ῥουσάν ἀπήγγειλε τὰ ἐξῆς. — Ὁ ἡγεμὼν προσέταξε νὰ τιμωρηθῶ, ἀλλὰ, μὰ τὸν Θεόν, γνωρίζω πῶς πρέπει νὰ ὑπερασπίσω τὸν αὐτόν μου· θὰ διαφύγω τὰς χεῖράς σου. Εἰς μάτην θὰ μὲ προσ-

φέρης τὰ πλοῦτή καὶ τὴν εὐνοϊάν σου ὅπως ῥίπτει τις τροφὴν εἰς τὸν ἀδδηφάγον καὶ πειναλέον ἀετόν· ἔλα θὰ τὰ ἀπορρίψω.

Ὁ δὲ ἡγεμὼν διακόψας αὐτὸν εἶπε·—Παῦσε τὰς ματαίας μεγαλαυχίας σου· ἐλθέ νὰ μὲ ὑπηρετῇς πιστῶς, ἄλλως θὰ σὲ φονεύσω.

Καὶ ὁ Ῥουσὴν ἐτραγοῦδῃσε ταῦτα·

—Ὀνομάζομαι Θεὸς εἰς τὴν οἰκίαν μου· ναί, εἰμαι Θεός. Ποτὲ δὲν θὰ κλίνω τὸν αὐχένα ἐνώπιον ἀνάνδρου, ὁποῖος εἶσαι σύ. Ἀρκετὸν καιρὸν τὸ λαγῆνι ἦτο γεμάτον μὲ νερόν διὰ σέ, ἀλλὰ τέλος πάντων ἐσυντρίφη.

Ὁ δὲ ἡγεμὼν εἶπεν·—Ὁ πατὴρ σου μὲ ὑπηρετεῖ πεντήκοντα ἔτη. Εἰς ὥραν θυμοῦ ἐπρόσταξα καὶ τὸν ἐτύφλωσαν. Ἀλλὰ ποῖος ἀρνείται ὅτι ὁ αὐθέντης δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τιμωρῇ τὸν δούλον, διὰ νὰ τὸν εὐεργετήσῃ ἀκολούθως; Ἐλα μαζὶ μου, θὰ μάθῃς νὰ μὲ εὐαρεστήσῃς καὶ θὰ σὲ ἀνταμείψω. Ὁ δὲ Ῥουσὴν ἀπεκρίθη·—Ἐσθυσες τὸ φῶς τοῦ πατρός μου, καὶ ἀντὶ τούτου θέλεις νὰ μὲ καταστήσῃς πλούσιον; Ἄν μὲ δώσῃ ὁ Θεὸς ζῶν θὰ σὲ ἀποδώσω τὰ ἔσχα. Ἀλλ' ἀκουσε! Ὁ ἴδιος κατεσκεύασεν τὸ κτίριον τῆς καταστροφῆς σου ὅταν ἔδωκες ἀκρόαριν εἰς τὰς συκοφαντίας. Ὁ θὰ σοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν ζῶν καὶ θὰ ἀνατρέψῃ τὸν θρόνον σου. Τοὺς λόγους τούτους ἀκούσας ἐμειδίξεν ὁ ἡγεμὼν, καὶ τὸν ἠρώτησεν εἰρωνικῶς·—Πῶς καταλαμβάνεις τὸν ἑαυτὸν σου τόσον δυνατὸν ὥστε νὰ καταστρέψῃς τὰς πόλεις μου καὶ νὰ ἀνατρέψῃς τὸν θρόνον μου; Καὶ ἐκεῖνος ἐτραγοῦδῃσε τὰ ἐπόμενα·

—Ἀρκοῦν αἱ φλυαρίαι. Τί εἶναι ἐμπροσθέν μου τριάκοντα, ἐξήκοντα ἢ καὶ ἑκατὸν ἐκ τῶν πολέμιστων σου; Τί εἶναι οἱ βράχοι σου, οἱ κρημνοί σου, αἱ ἔρημοί σου ὑπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ ἀλόγου μου; Εἰμαι ἡ Λεοπάροαλις τῶν ὀρέων καὶ τῶν κοιλάδων (α).

Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐπνέλαθεν·—Ἐλθέ πλησίον μου καὶ μὴ φεύγῃς. Ὁμνῶ εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν τεσσάρων πρώτων καλιφῶν ὅτι θὰ σὲ διορίσω σεργάτ (στρατάρχη) τῶν στρατευμάτων μου. Ἐν ᾧ δὲ ἔλεγε ταῦτα ἐθαύμαζε τὴν ἀνδρίαν τοῦ νέου. Ὁ Ῥουσὴν ὅμως ἀπήντησε·—Τοῦ λοιποῦ τὰ τραγοῦδια καὶ τὰ ἀνδραγαθήματά μου θὰ γνωρισθῶν εἰς τὸν κόσμον ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Κιόρογλου, τοῦ υἱοῦ δηλ. τοῦ τυφλοῦ τοῦ ὁποῖου ἐξώρυξες τοὺς ὀφθαλμούς; (β). Ἀκουσε τοὺς λόγους τοῦ Κιόρογλου· ἡ ζωὴ εἶναι εἰς ἐμὲ βάρος. Ἀπὸ σήμερον παραδίδω τὴν κεφαλὴν μου εἰς τὰ παίγνια τῆς τέχνης, ὡς τὸ φύλλον τοῦ φθινοπώρου παραδίδεται εἰς τὴν σφοδρὰν πνοὴν τοῦ ἀνέμου. Με τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ θὰ ὑπάγω εἰς τὴν Περσίαν νὰ στερεώσω τὴν θρησκείαν τοῦ Ἀλῆ, τὸν ὁποῖον σέβονται ἐκεῖ.

Μόλις ἐτελείωσε τοὺς λόγους τούτους, καὶ ὁρμήσας εἰς τὸ μέσον τῆς συνοδείας τοῦ ἡγεμόνος, (1) τοὺς στίχους τούτους φέλλουσιν οἱ Τοῦρκοι πρὶν ὁρμήσῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

(2) Κιόρ, τυφλός, καὶ ὄγλου, υἱός, ὡς ἂν ἔλεγε Τυφλίδης.

ἐπέφερε τραγὴν τρομερὴν· ὁ δὲ ἡγεμὼν πεισθεὶς ἐπὶ τέλους, ὅτι καὶ ὅλοι οἱ στρατοὶ τῆς γῆς δὲν τὸν νικῶσι, προσέταξε τὸν βεζύρην του νὰ παραιτηθῇ τῆς ἐπικινδύνου καὶ ἀνωφελοῦς καταδιώξεως.

Ὁ δὲ Ῥουσὴν περᾶσας τὸν Ὄζον κολυμβῶν, ἔσπευσε νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν πατέρα του· οὗτος δὲ εἶπε·—Μ' ἐξεδικήθης, υἱέ μου, εἴθε ὁ Θεὸς νὰ σὲ τὸ ἀνταποδώσῃ! Ἀς ἀρήσωμεν τώρα τοῦτον τὸν τόπον· ὅχι μακρὰν τοῦ Ἐράτ γινωρίζω ὁσὶν τινα ὅπου θὰ μ' ὁδηγήσῃς.

Ὁ Ῥουσὴν ὑπήκουσε, καὶ ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν ὁσιν, ὁ Μιρζα Σερράφ ἐκβλήν ἐκ τοῦ κόλπου του παλαιὸν βιβλίον ἀστρολογίας τὸ ὁποῖον ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ, εἶπεν·—Υἱέ μου, εὐρὲ εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο τὴν περιουσίαν ἐκείνην εἰς τὴν ὁποίαν γίνεται λόγος περὶ ἐμφανίσεως δύο ἀστέρων, τοῦ μὲν εἰς τὴν ἀνατολήν, τοῦ δὲ εἰς τὴν δύσιν. — Τὸ ἔνθα.

—Καλὰ! ἡ ὁσιν εὐρισκόμεθα ἔχει πηγὴν νεροῦ· ὅταν φθάσωμεν τὴν πρὸ τῆς Παρσκειῆς νύκτα, νὰ ἀγρυπνήσῃς μετὰ τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς τὰς χεῖρας, καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνῃς συνεχῶς τὴν περιεχομένην εἰς τὸ χωρίον τοῦτο δέσιν· οἱ ὀφθαλμοί σου θὰ ἀκολουθῶν μετὰ τὴν μεγαλειτέρην προσοχὴν τοὺς δύο ἀστέρας ἕως οὗ συναντηθῶσι. Τότε θὰ ἴδῃς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ νεροῦ νὰ σκεπασθῇ ἀπὸ λευκὸν ἀφρόν. Λάβε τὸ ἀγγεῖον τοῦτο τὸ ὁποῖον ἔφερα ἐπίτηδες, καὶ σύναξε εἰς αὐτὸ ἐπιμελῶς τὸν ἀφρόν καὶ φέρε με αὐτὸν ἀνυπερθέτως.

Ὅτε ἡ ὥρισιμένη νύξ ἐφθασεν, ὁ Ῥουσὴν ἐξετέλεσεν ὅλας τὰς παραγγελίας τοῦ Μιρζα Σερράφ, καὶ ἐπέστρεψε φέρων τὸ ἀγγεῖον πλήρες τοῦ μυστηριώδους ἀφροῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο τόσον λευκός, τόσον ἐλαφρὸς καὶ τόσον δροσερός, ὥστε ὁ ἀπειρος νέος μὴ ἀντέχων εἰς τὴν ἐπιθυμίαν, κατέπιε τὸν ἀφρόν. — Ἐξεπλήρωσα ὅλας σου τὰς διαταγὰς, εἶπεν εἰς τὸν πατέρα του· ὁ ἀφρός ὅμως δὲν ἐφάνη εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς πηγῆς. Ὁ Μιρζα Σερράφ ἀπεκρίθη·—Ὁ ἀφρός ἐφάνη· εἰμαι βέβαιος. Ὁμολόγησε, τί τὸν ἔκαμες;

Ὁ Ῥουσὴν ἦτο εἰλικρινής, καὶ ὡμολόγησε τὴν ἀμαρτίαν του. Τότε ὁ γέρον κτυπήσας μετὰ τὰς δύο χεῖρας τὸ γόνυ·—Τί ἔκαμες, ταλαιπώρε; ἀνέκραξε. Νὰ εἶσαι κατηραμένος καὶ νὰ ῥημάξῃ ἡ οἰκία σου! Μὲ ἐστέρησες τὴν εὐτυχίαν νὰ σὲ ξαναῖδω. Ὁ ἀφρός ἐκεῖνος ἦτον ἱατρικὸν πολῦτιμον καὶ μοναδικόν, δυνάμενον νὰ θεραπεύσῃ τὴν τύφλωσιν μου. Μέρος αὐτοῦ θὰ μετεχειριζόμεν διὰ τὸν ἑαυτόν μου, καὶ θὰ σ' ἔδωκα νὰ πῆς τὸ ἐπίλοιπον. Ἀλλ' αἱ ἀποφάσεις τῆς τύχης εἶναι ἀμετάκλητοι· σὺ μὲν θὰ γείνης ἀκαταμάχτος πολεμιστής, ἐγὼ δὲ θὰ ἀποθάνω τυφλός. Τετέλεστα. — Ὁ δυστυχὴς γέρον ἤρχισε τότε νὰ ὑπαγορεύῃ τὰς τελευταίας του θελήσεις. — Αἱ ἡμέραι μου, εἶπε, συνεπληρώθησαν, ἐφεξῆς σὺ θὰ ὀνομάζεσαι Κιόρογλους δηλ. υἱὸς τοῦ τυφλοῦ. Οἱ στίχοι καὶ τὰ κατορθώματά σου θὰ φέρουν ἀείποτε τοῦτο τὸ ἐπώνυμον. Τώρα φέρε με εἰς τὸ Μουσχαδ, ἐπὶ τῆς ῥάχως τοῦ

Κιράτ, (ἵππου ψαροῦ) διότι οὕτω πρέπει νὰ ὀνομασθῇ τὸν ἵππον σου.

Ὁ Κιόρογλου ἔβαλε τὸν γέροντα πατέρα του ὀπισθὲν του, καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὴν ἱερὰν πόλιν Μουσχαδ, ὅπου ἐφθασαν μετ' ὀλίγον, χάρις εἰς τὴν ὑπερφυᾶ δύναμιν τοῦ ἵππου. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐνηγκαλισθῆσαν τὴν πίστιν τοῦ Ἀλῆ, καὶ ἀσεβεῖς Σουννίται πρότερον ὄντες ἐγενίαν ἀληθεῖς πιστοί. Ἐνταῦθα ὁ Μιρζα Σερράφ ἀπέθανε, καὶ ἰδοὺ οἱ τελευταῖοι λόγοι του·—Ἀμα ὡς ἀποθάνω, ὑπάγε εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀδερβαϊδζάν, τὴν ὁποίαν ἐξουσιάζει ὁ σάχ τῆς Περσίας. Αὐτὸς θὰ θελήσῃ νὰ σὲ προσελκύσῃ εἰς τὴν αὐλήν του, ἀλλὰ μὴ ὑπάγῃς, υἱέ μου· ὅμως καὶ νὰ μὴ ἐπαναστατήσῃς ἐναντίον του. Εἶπε καὶ ἐξέπνευσε.

Κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην συνάντησιν ἀπήντησεν ὁ Κιόρογλου τὸν τρομερὸν ληστὴν Δελὶ Χασάν, ὅστις νομίζων ὅτι αὐτὸς ἔχει τὸ μονοπώλιον τοῦ διαρπάζειν καὶ φονεῦν, ἐγέλασεν οἰκτῶ κινούμενος ὅταν εἶδεν ἐχθρὸν τόσω νέον ἐρχόμενον· κατὰ μόνος διὰ νὰ τὸν προκαλέσῃ εἰς μάχην, ἐν τῷ μέσῳ τῶν τεσσαράκοντα καλλιτέρων ὁπαδῶν του. — Εἰς τὸν κόσμον ὅλον ἀντήχησεν ἡ φήμη μου, ἀνέκραξεν ὁ Δελὶ Χασάν, ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο καθόλου μετρίοφρων.

—Καὶ πῶς, κακοῦργε; τολμᾷς νὰ κόψῃς τὸν δρόμον μου; ἀπεκρίθη ὁ Κιόρογλου. Ἐως τώρα ἐπολέμησες μόνον με ἀρνία, δὲν γινωρίζεις ἀκόμη τί εἶναι κριός.

Φαίνεται ὅτι τὸν κριὸν θεωροῦσιν οἱ ποιμένες ὡς τύπον ἀνδρίας καὶ ἰσχύος· διότι ὁ Κιόρογλου, ὅστις δὲν εἶναι ἐπίσης μετρίοφρων, καυχώμενος παραβάλλει ἑαυτὸν κατὰ προτίμησιν μετὰ τὸ ζῶον τοῦτο, καὶ κομπάζων λέγει·—Ἐγὼ εἰμαι ὁ Κιόρογλου ὁ κριός.

Ὁ Δελὶ Χασάν δὲν βιάζεται νὰ συνάψῃ τὴν μάχην. Οἱ κομπασμοὶ τοῦ ἀντιπάλου του τὸν εὐχαριστοῦν, καὶ τὸν ἐπιτρέπουν νὰ αὐτοσχεδιάσῃ καὶ νὰ τραγοῦδῇ τὰς στροφάς, αἱ ὁποῖαι ἤβελον καταβῇ εἰς τὸν ροῦν του, καθὼς συνειθίζει νὰ λέγῃ ὁ Κιόρογλου εἰς παρομοίας περιπτώσεις. Αἱ στροφαι αὗται ἔχουν κάλλος ἄγριον, καὶ ἡ ἐπωδὴ τῶν εἶναι φωνὴ ἀνυπομονησίας·—Δὲν θὰ πολέμησωμεν λοιπὸν σήμερον; Ἰδοὺ μία ἐκ τῶν ἐμφαντικωτέρων.

—Δεῖξέ με ἄνδρα δυνάμενον νὰ ἐνταῖν τὸ τόξον μου! Δεῖξέ με ἄνδρα, ὁ ὁποῖος, ὡς κριός, νὰ κτυπήσῃ τὴν κεφαλὴν του κατὰ τῆς ἀσπίδος μου. Δύναμαι νὰ συντρίψω τὸν σίδηρον με τοὺς ὀδόντας μου καὶ νὰ τὸν πτύσω. Ὡ! δὲν θὰ πολέμησωμεν λοιπὸν σήμερον;

Ἐν ὅσῳ ὁ Κιόρογλου τραγοῦδῇ τὰς στροφάς του, ὁ Δελὶ Χασάν παρατηρῶν τὸν Κιράτ, τὸν ἀπαράμιλλον Κιράτ, τὸν υἱὸν τοῦ ὀνοκονταῦρου (l'etalon-spectre), τὸν πιστὸν ἵππον, τὸν φίλον, τὴν εὐτυχίαν τοῦ Κιόρογλου ἐτρελλάθη. — Χάρις με τὸν ἵππον σου, εἶπε, καὶ ὑπόσχομαι νὰ μὴ χύσω τὸ αἷμά σου. — Ὁ Κιόρογλου ἀπήντησε διὰ νέων προκλήσεων καὶ ἡ μάχη συνεπλάκη. Ἐν ῥιπῇ

ὀφθαλμοῦ εἴκοσιν ἐκ τῶν συντρόφων τοῦ Δελὶ Χασάν ἐστάλησαν εἰς τὸν ἄδην, οἱ δὲ ἄλλοι εἴκοσιν ἐτράπησαν εἰς φυγὴν διὰ τῆς ἐρήμου. Ἐμνεῖν δὲ ὁ Δελὶ Χασάν μόνος, καὶ πνέων ὀργὴν ἐπιπίπτει κατὰ τοῦ ἐχθροῦ του· ἀλλ' ὁ Κιόρογλου τὸν κατακυλεῖ καὶ ἀφίνει φωνὴν ὡς φωνὴν αἰετοῦ, καταβάλλει ἀπὸ τὸν ἵππον καὶ καθήσας ἐπὶ τὸ στῆθος σύρει ἡσύχως τὸ ἐγχειρίδιόν του διὰ νὰ τοῦ κόψῃ τὴν κεφαλὴν. Ὁ Δελὶ Χασάν ἤρχισε νὰ κλαίῃ. — Ἀνάνδρε, εἶπεν ὁ Κιόρογλου, σὺ λοιπὸν εἶσαι ὁ ἐμπνέων ἀπὸ ἐπτά ἐτῶν τρόμον εἰς αὐτὰς τὰς χώρας; σὺ εἶσαι μόνον γυνὴ φοροδεῖς· ἀνάνδρε, χύρεις δάκρυα διὰ μίαν χροουλιαρὴν αἱματος!

—Ἀκατανίκητε πολεμιστά, ἀπεκρίθη ὁ Δελὶ Χασάν, ὅμοσα εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν νὰ ὑπηρετήσω πιστῶς ἐκείνον ὅστις δυνήθη νὰ μὲ ῥίψῃ ἀνάσκελα. Λάβε με δούλον σου, καὶ εἰπέ με τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου μου.

Ὁ Κιόρογλου κινήσας εἰς οἶκτον, ἐγείρεται, βάλει τὴν μάχαιράν του εἰς τὴν θήκην, καὶ ἀκολουθεῖ τὸν Δελὶ Χασάν εἰς σπήλαιον ὅπου τὸν καθιστᾷ οὗτος κύριον τοῦ ἀκαταλογίστου πλούτου, τὸν ὁποῖον εἶχε συνάξει εἰς διάστημα τοῦ ἐπταετοῦς ληστρικοῦ βίου του. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης γίνεται ὑπηρετῆς καὶ φίλος τοῦ Κιόρογλου. Μένουσιν ὁμοῦ πολλοὺς μῆνας εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ ἐξέρχονται μόνον πρὸς ἐπαύξειν τοῦ θησαυροῦ των διὰ διαρπαγῆς τῶν ὁδοιπόρων καὶ διὰ νὰ στρατολογήσῃσι ληστές.

Ὅτε δὲ ἡ συμμορία συνεποσούτο ἐξ 77 ἀνδρῶν φερτόνουν τὰ λάφυρά των εἰς καμήλους καὶ ἡμιόλους, καὶ προχωροῦντες πρὸς τὴν ἐπαρχίαν Ἀδερβαϊδζάν, φθάνουσι μετ' ὀλίγον εἰς τὰ ὄρη τοῦ Καρπλαγκού, καὶ καταλιπόντες τοὺς συντρόφους των ἐπορεύθησαν οἱ δύο νὰ εὕρωσιν ἀσφαλὲς αὐτὸν. Ἐύρον δὲ εἰς τὴν περιφέρειαν Καραδάχ πεδιάδα μεγαλοπρεπῆ, ὅπου καὶ καταλύουσι μετὰ τοῦ πλούτου καὶ τῶν συντρόφων των. Τὰ ἀνδραγαθήματα των διαχέουσι μετ' ὀλίγον τὸν τρόμον εἰς τὴν χώραν καὶ πᾶς γενναῖος ἐρχεται νὰ καταταταχθῇ ὑπὸ τὴν σημαίαν των.

Ἐφῆρτο ὡς πατὴρ πρὸς τοὺς περὶ αὐτόν, καὶ ἐμισθοδότηι αὐτοὺς τόσον ἀδρός, ὥστε ἡδύνατο ἕκαστος ἐξ αὐτῶν νὰ πληρώσῃ δι' ἀργυρίου τὸ κοῖλον τῆς ἀσπίδος του.

Μετ' οὗ πολὺ ὁ Κιόρογλου ἐγένετο ἀρχηγὸς 777 ἀνδρῶν. Τὸν ἀριθμὸν τοῦτον θεώρει ἱερόν, οὐδὲ συγκατένευε νὰ τὸν ἀναπληρώσῃ εἰμὴ δι' 7,777, ἕαν ἡδύνατο νὰ τὸ κατορθώσῃ.

Ἐν τούτοις ὁ διοικητὴς τῆς χώρας ἀνησυχῶν διὰ τὴν γειννίαν τοῦ Κιόρογλου, στέλλει εἰς αὐτὸν πρέσβυν, ὅστις ἀνευ ῥητορικῆς κομπόμπας εἶπε ταῦτα·

—Ποῖος εἶσαι σύ, καὶ διατί ἦλθες ἐδῶ; Ἐάν θέλῃς νὰ συνομιλήσῃς μετὰ τὸν κυριάρχην τοῦ ἱράν, ὑπάγε πρὸς αὐτόν· ἐνταῦθα ὅμως μὴ μένης περισσότερο. Ἐάν δ' ἔχῃς τί νὰ νὰ μὲ εἴπῃς, θὰ σὲ ἀκούσω διὰ νὰ μάθω τί εἶναι.

Ὁ λόγος τοῦ πρέσβεως ἐφάνη εἰς τὸν Κιόρογλου

τολμηρὸς ὁπωσοῦν· ἀλλ' ἀναμνησθεὶς ὅτι ὁ πατήρ σου τὸν ἀπηγόρευεν ἀποθνήσκειν νὰ ἐπαναστατήσῃ κατὰ τοῦ σάου τῆς Περσίας, προσηνέχθη εἰς τὸν πρέσβυν μετὰ μεγάλης δεξιότητος καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἀναχωρήσῃ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν.

Συναθροίσας δὲ τοὺς συντρόφους τοῦ ἐτραγούδησεν οὕτως·

— Ὁ καὶρὸς τῆς ἀποχωρήσεως ἔφθασεν. Ὅστις θέλει νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ εἰς τὸ Κουρδιστάν ἀς εἶναι ἑτοιμος. Ἀς μὲ ἀκολουθήσῃ ὅστις θέλει νὰ πῶν τὰ χεῖλη τοῦ ἐκ τοῦ ποτηρίου τῆς ἀνδρίας! Ἀς μὲ ἀκολουθήσῃ ὅστις θέλει νὰ σχίσῃ τὴν σινδὸν τοῦ θανάτου!

Οἱ 777 ληστὰς ἀποκρίνονται· — Ὁ Κιόρογλου, δὲν φοβούμεθα τὸν θάνατον· ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃς, θὰ ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς. — Ἀναχωροῦσι λοιπόν, φθάνουσιν εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Καζλί Γκιόλ, κειμένην πλησίον τοῦ Κόϊ, καὶ ληστεύουσι τινα συνοδίαν.

Ὁ διοικητὴς τοῦ Ἐριβάν, Χουσεῖν Ἀλὶ Χάν, ἐκινήθη ἄγων στρατὸν συγκείμενον ἐκ χιλίων πεντακοσίων ἱππέων ἵνα καταστείλῃ τὰς ληστείας ταύτας. — Μὴ φοβεῖσθε ποσῶς, ὦ ψυχαί μου! ὦ τρελλοί μου (Δελιλερίμ)! οὕτως ὀνομάζει ὁ Κιόρογλου φιλικῶς τοὺς συντρόφους τοῦ, καὶ τὸ ἐνδοξὸν τοῦτο ὄνομα τοῖς διατήρησαν οἱ μεταγενέστεροι. Μὴ φοβεῖσθε παντάπασιν, θὰ τοὺς διασκορπίσω εἰς μίαν ὥραν. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Κιόρογλου καὶ περιβλήθεις τὸν θώρακά του, καὶ ἐνδυσθεὶς τὴν πανοπλίαν του, περιμένει, στηριχθεὶς ἡσύχως ἐπὶ τῆς λόγχης του, τὸν πρέσβυν τοῦ Χουσεῖν. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις δὲ καὶ τὰς ἀπειλὰς τοῦ πρέσβους ὁ Κιόρογλου ἀποκρίνεται κατὰ τὴν συνήθειάν του διὰ τραγουδίου. — Σερδάρ, λέγει, συνειθίζω νὰ τραγουδῶ στίχους τινὰς πρὸ τῆς μάχης. — Τραγούδησε, ἂν ἔχῃς διαθέσειν, ἀπαντᾷ ὁ σερδάρ, καθὼς φίλος τῆς ποιήσεως, ὡς καὶ ἅπαντες οἱ Ἀσιανοί. Ὁ Κιόρογλου τραγουδεῖ ἐνταῦθα στροφὴν τινα καλλίστην·

— Ἰδοὺ ἡ ἀλήθεια τῶν ἀληθειῶν! Ἀκουσέ την καλῶς, ὦ σερδάρ μου. Εἶμαι ὁ ἄγγελος τοῦ θανάτου. Κύτταξε· εἶμαι ὁ Ἀσραήλ. Οἱ ὀρθάλμοί μου ἐνασμενίζονται εἰς τὸ χρῶμα τοῦ αἵματος. Ναί, ἤλθον νὰ χωρίσω τὰς ψυχὰς ἀπὸ τὰ σώματα· εἶμαι ὁ ἀληθὴς Ἀσραήλ. Θὰ ἴδωμεν μετ' ὀλίγον ποῖα σπλάγχνα, ποῖα κρανία πρῶτον θὰ διαπεράσῃ τὸ στόμα τῆς μαχαίρας μου. Σήμερον θὰ καταλείψῃς τὸν κόσμον τοῦτον· ἰδοὺ ἐγώ. Ὡς ἀληθὴς Ἀσραήλ ἔρχομαι νὰ ἐκβάλω τὰς ψυχὰς.

Τώρα θὰ μάθω εἰς τοὺς ἐχθρούς σου νὰ γελοῦν καὶ εἰς τοὺς φίλους σου νὰ κλαίουν. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἀσραήλ, ὁ ἐξολοθρευτὴς τῶν ψυχῶν.

Ὁ Κιόρογλου ὁρμᾷ εἰς τὸ πυκνότερον μέρος τῶν ἐχθρῶν, φονεῖει πάντας τοὺς ἀξιόους φόνου, καὶ λαφυραγωγεῖ πᾶν ἄξιον λείας.

Ὁ Κιόρογλου δὲν ἔμεινεν ἐν τοσούτῳ εἰς τὸ Καζλί Γκιόλ περισσότερον, ἀλλ' ἤλθε νὰ κατοικήσῃ

ὁριστικῶς εἰς τὸ Τζαμλί πέλ· ἡ φήμη τοῦ διεχρήθη μετ' οὐ πολὺ εἰς τὰ περίχωρα, καὶ πανταχόθεν ἐπέμποντο εἰς αὐτὸν χρυσίον καὶ δῶρα.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΒΙΒΛΙΑΚΑ.

—οο—

(Συνέχεια. Ἰδε φυλλάδ. 202, καὶ 203.)

23. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Σεραφείμ Ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου, ὃς ἐμαρτύρησεν κατὰ ἀγὰ ἔτος σωτήριον· ἐστὶ δὲ ποιήμα Ἀναστασίου ἱερομονάχου τοῦ ἐκ τῆς δευτέρας Θεσσαλίας. Τυπωθεῖσα διὰ δαπάνης τοῦ ἱεροῦ Μοναστηρίου τῆς Κυρίας Θεοτόκου τῆς λεγομένης Κωρόνη, διορθωθείσα δὲ, ὡς ἐφικτὸν παρὰ τοῦ αἰδεσιμωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου κυρίου Γρηγορίου Μοσχοπολίτου. Ἐν Μοσχοπόλει, 1740. Παρὰ Γρηγορίῳ Ἱερομονάχῳ τῷ ἐκ Μοσχοπόλεως. — Εἰς 8^{ον} ἐκ σελ. 23. — Ἐν τῇ προμετωπίδι ὑπάρχει ἡ αὐτὴ ξυλλογραφία, ἡ παριστάνουσα τὸν Εὐάγγελιστὴν Λουκᾶν, ἥτις εὐρίσκεται καὶ ἐν ταῖς δυσὶν ἄλλαις ἀκολουθίαις· ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ σελίδι, ἕτερος ξυλλογραφημένος ἥχος (vignette), ἐν ᾧ εἰκονίζεται προτομὴ τοῦ συνήθους ἁγίου Ναοῦμ μεταξὺ δύο ναϊσκιων.

Ἡ ἀνωτέρω Ἀκολουθία μετετυπώθη ἐν Βενετίᾳ τῷ 1802 μετὰ πολλῶν προσθηκῶν, καὶ ἐπειδὴ οὐδὲ αὕτη ἀναφέρεται ἐν τῷ Καταλόγῳ τοῦ Κ. Παπαδοπούλου, κρίνω καλὸν νὰ ἐκθέσω ἐνταῦθα ὁλόκληρον τὴν ἐπιγραφὴν αὐτῆς·

« Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Σεραφείμ Ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου, τοῦ θαυματουργοῦ νεωστὶ μετατυπωθείσα μετὰ τῆς ἀναγκαίας προσθήκης τῶν τροπαρίων τῆς Ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθείσα. Ἐτυπώθη δὲ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος κυρίου κυρ Δημητρίου Τζιολάκογλου, τοῦ ἐκ Πενδίνης τῶν Ἀγράφων. Προσετέθησαν δὲ νῦν πρῶτον κανόνες ὁκτώηχοι, ψαλλόμενοι κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν τῆς δευτέρας. Οὐ μὴν δὲ καὶ ἐγκώμιον εἰς τὸν Ἅγιον, ποιήμα τοῦ ἁγίου Ἀρχιμανδρίτου Ἰωσήφ. — Ἐνετίησι, 1802. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ. — Εἰς μέγα 8^{ον} Σελ. 132.

24. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Μανδηλίου. Ἐνετίησιν, 1745. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ. — Εἰς 4^{ον} Σελ. 52.

Συγγραφὴς τῆς Ἀκολουθίας ταύτης εἶναι ὁ Κωνσταντῖνος Καντακουζηνός, Ἡγεμὼν Οὐγγροβλαχίας.

25. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χιρπλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ, ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τοῦ Φεβρουαρίου μηνός, συντεθείσα παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζούντιου. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθείσα. Ἐ-

νετίησιν, 1748. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. — Εἰς 4^{ον} Σελ. 36.

Μετετυπώθη τῷ 1760 παρὰ τῷ αὐτῷ τυπογράφῳ καὶ τῷ 1774 παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ.

26. Χρυσάνθου Νοταρᾶ, Πρεσβυτέρου καὶ Ἀρχιμανδρίτου τοῦ ἁγιωτάτου πατριαρχικοῦ καὶ ἀποστολικοῦ Θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων, εἰσαγωγή εἰς τὰ Γεωγραφικὰ καὶ Σφαιρικὰ, ἀξιώσει τοῦ ἐκκλημ-πριτάτου καὶ περιβλέπτου κυρίου Σκαρλάτου Μυροκορδάτου, υἱοῦ ἀξιοπρεπεστάτου τοῦ ὑψηλοτάτου εὐσεβεστάτου καὶ σοφωτάτου κυρίου κυρίου Ἰωάννου Νικολάου Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, Αὐθέντου καὶ Ἡγεμόνος πάσης Οὐγγροβλαχίας. Ἐν Παρισίοις, 1716. — Εἰς φύλλ. Σελ. 176.

Σημ. Ὁ Κ. Παπαδόπουλος (Μέρ. Β'. ἀρ. 82) ἐσφαλμένως ἀναφέρει τὸ σύγγραμμα τοῦτο ὡς τυπωθὲν τὸ 1711.

27. Ἱστορικὴ Μυσταγωγία, ὅπου ὁδηγεῖ εὐκόλῃ μετὰ τὴν μοναχὴν ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης καθὲς χριστιανὸν εἰς τὴν γνώσιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὰ δόγματα τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως, πολλὰ ἀναγκαῖα εἰς ὅλους καὶ μάλιστα εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ πρόσωπα, διὰ νὰ δείχνωσι τοῦ ἀπλουστεροῦ λαοῦ τὴν ἀκατάληπτον ἔννοιαν τῶν θεῶν λόγων· καθὼς ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς πατέρας φαμελίας, διὰ νὰ διδασκαλεῦσι τὰ παιδιὰ τῶν χωρισμένην διὰ τοῦτο εἰς δύο Μέρη. Ἀφιερωθεῖσα τῷ ὑψηλοτάτῳ εὐσεβεστάτῳ καὶ γαληνοτάτῳ κυρίῳ κυρίῳ Ἰωάννῃ Κωνσταντίνῳ Μαυροκορδάτῳ, Ἡγεμόνι καὶ Πρίγκιπι πάσης Μολδοβλαχίας. Ἐνετίησιν, ἀψφ. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι, 1750. — Εἰς 8^{ον} Σελ. 264.

Σημ. Συγγραφεὺς εἶναι ὁ Ἀντώνιος Στρατηγός.

28. Περί τῶν διχονοιῶν τῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Πολωνίας, δοκίμιον ἱστορικὸν καὶ κριτικὸν ἐκ τῆς Γαλλικῆς εἰς τὴν κοινοτέραν τῶν καθ' ἡμᾶς Ἑλλήνων διάλεκτον μεταφρασθέν, μετὰ καὶ σημειωμάτων τινῶν ἱστορικῶν καὶ κριτικῶν, οἷς ἐντέλει προσετέθη καὶ σχεδιάσμα περὶ τῆς ἀνεξιθρησκείας. 1768. Ἐν Λειψίᾳ. — Εἰς 8^{ον}.

29. Μηνὶ Αὐγούστου Α'. Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξάνδρου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, συντεθείσα (sic) ἐν ἔτει ἀψφ. δι' ἀξιώσεως τοῦ ὑψηλοτάτου καὶ εὐσεβεστάτου αὐθέντου πάσης Οὐγγροβλαχίας κυρίου κυρίου Ἰωάννου Ἀλεξάνδρου Σκαρλάτου Γκίκα Βασβόδα καὶ θεωρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου, σοφωτάτου ἡμῶν Πατριάρχου τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης κυρίου Ἐφραίμ, Ἀρχιερατεύοντος τοῦ πανιερωτάτου, λογιωτάτου καὶ θεοπροβλήτου Μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας κυρίου κυρίου Γρηγορίου. Νῦν δὲ τυπωθεῖσα σπουδῇ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ τιμιωτάτου καὶ εὐγενεστάτου ἄρχοντος ἐκ Βλαχίας κυρίου Ἰωάννου Βακαρσεκούλου, μεγάλου Βεστιάρη καὶ μεγάλου Δικαιοφύλακος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποστολικοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου. Ἐνετίησιν. 1771 ἀψφ. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ. — Εἰς 8^{ον} Σελ. 39.

30. Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης, ψαλλομένη τῇ ια. τοῦ Μαρτίου μηνός, συντεθείσα μὲν παρὰ Ἰωὼ μοναχοῦ τοῦ Μίλου, τύποις δὲ νῦν πρῶτον ἐκδοθεῖσα παρὰ Πάνου τοῦ Σεκληστινοῦ δι' ἰδίας αὐτοῦ δαπάνης· ἐπι-στασία καὶ ἐπιδιορθώσεως τοῦ λογιωτάτου ἐν Ἱερο-διακόνις Ἰακώβου τοῦ Γεραλεξάνδριδου, τοῦ ἐκ τῆς ἐπαρχίας τῆς Δημητριάδος ἐκ κόμης Ἀγυῖας, ἀψφ. Ἐνετίησιν. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίῳ. — Εἰς 8^{ον} Σελ. 39.

Περὶ τῆς Ἀκολουθίας ταύτης καὶ τοῦ ὑπὸ Ἰωὼ βίου τῆς ἁγίας Θεοδώρας ἴδε Ἑλληνομνήμονα φυλλάδιον Α', Σελ. 41.

31. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Βλασίου Ἀρχιεπισκόπου Σεβαστινῆς, συλλεχθεῖσα ὑπὸ Στυλιανοῦ Ἱερέως Κύτρακα καὶ ἀφιερωθεῖσα τοῖς τιμιωτάτοις Ἰωάννῃ Δασκάρει τῷ ἐξοχωτάτῳ Ἱατροσοφιστῇ, καὶ Βλασίῳ Παυλοῦτζῳ χρησιμωτάτῳ Ἐπιτρόπῳ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ πανενδόξου ναοῦ τιμωμένου ἐπ' ὀνόματι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου Σπηλαιώτισσας καὶ ἁγίου Βλασίου. ἀψφ. Ἐνετίησιν, 1786. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ. — Εἰς 8^{ον} Σελ. 12 καὶ 39.

32. Ἡ Βίβλος τῶν ἱερῶν ὕμνων, κοινῶς λεγομένων ψαλμῶν, νεωστὶ μεταφρασθεῖσα ἐκ τῆς Ἑβραϊκῆς εἰς τὴν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων διάλεκτον· εἰς αὐτὴν προσετέθησαν αἱ ὑποθέσεις ἐκάστου ψαλμοῦ, ἔτι δὲ καὶ ὀλίγα τινὲς Σημειώσεις. Ἐν Βενετίᾳ, 1804. Ἐν τῇ Τυπογραφίᾳ Νικολάῳ Γλυκεῖ. — Εἰς 8^{ον} Σελ. 333.

33. Τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ τοῦ Αἰγυπτίου ἀσματικὴ ἀκολουθία, συντεθείσα μὲν παρὰ τοῦ πανοσιωτάτου καὶ ἐλλογιμωτάτου ἱεροκήρυκος καὶ ἀρχιμανδρίτου τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κυρίου Ἰωάννου Ἱεροσολύμου Κερκζηνιέως, προσφωνηθεῖσα δὲ τῷ τιμιωτάτῳ καὶ χρησιμωτάτῳ κυρ Σκουλῇ Σηλιβέρῳ Γούναρει, ὅστις χάριν τῆς ἥς ἔχει πρὸς τὸν ἅγιον μεγάλῃς εὐλαθείας καὶ διὰ ὠφέλειαν τῶν ὁρθόδοξων καὶ εὐλαβῶν χριστιανῶν ἰδίῳ ἀναλώματι τύποις αὐτὴν ἤδη ἐκδίδωσιν. Ἐν τῷ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Τυπογραφείῳ, ἔτει 1814. — Εἰς 4^{ον} Σελ. 32.

34. Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου τοῦ ἐρημίτου τοῦ ἐκ Χωρίου Μονοδένδρου· νῦν πρῶτον ἐκδοθεῖσα τύποις συνδρομῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ αἰδεσιμωτάτου καὶ ἱωάννου Ἱερέως Οἰκονόμου, Νικολάου Γεροδήμου Χαλιοπολίτου, ἀψφ. Ἐνετίησιν, 1807. — Εἰς 8^{ον} Σελ. 24.

35. Ἀκολουθία ἡ θεία, ἱερὰ καὶ μαρτυρικὴ τῶν ἁγίων καὶ πανενδόξων τοῦ Χριστοῦ μεγίστων ἀ-θλοφόρων τε καὶ αὐταδέλφων Μανουὴλ, Σαβὴλ καὶ Ἰσμαὴλ, ἀθλητάντων ἐν ἔτει σωτηρίῳ τῷ ἀναγινωσκόμενῃ κατὰ τὴν ιζ' τοῦ Ἰουνίου ἡμε-ρῆς μὲν, ἐρανισθεῖσά τε καὶ φιλοπονηθεῖσα παρὰ Μανουὴλ Μάνου τοῦ Βυζαντίου καὶ ἐπιδιορθωθείσα παρὰ τοῦ πανοσιωπολογιωτάτου διδασκάλου καὶ ἱεροκήρυκος τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκ-

κλησίας κυρίου Δωροθέου Βουλγαρέως, εἰς φῶς ἤ-
χθη διὰ δαπάνης τοῦ ἐν μακκρία τῇ λήξει εὐγενε-
στάτου ἀρχόντος πολυδυνάμου καὶ καβαλλιέρη κυ-
ρίου Μανουὴλ Μπάλα, νῦν δὲ, ἀυξηθεῖσα παρὰ
τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ χάριν εὐλαβείας τῇ προσθήκῃ
τῶν τε ἐγκωμίων, τοῦ ἱεροῦ τῶν ἀρίων Ἐπιταφίου
Εὐλογηταρίων καὶ ΚΑ' Οἰκων, μετὰ τινων τροπα-
ρίων ψαλλομένων ἐν τῇ ἀγρυπνίᾳ τῆς αὐτῶν ἐτη-
σίου πανηγύρεως, ἔτι δὲ σὺν τέτταρσιν εὐχαῖς, Με-
γαλυναρίοις Πισί, Τυπικοῖς ἔξ καὶ τοῖς δυοῖ σπα-
νωτάτοις Πατρίστοις μετὰ καὶ τινων ἄλλων, ὡς
ὁράται, ἀπερ' ἅπαντα ἐθεωρήθησαν παρὰ τοῦ πα-
τριωτάτου ἐν Ἀρχιερεῦσιν ἁγίου Συνάδων κυρίου
κυρίου Νικοδήμου, καὶ τελευταῖον καλλωπισθεῖσα
ταῖς τῶν χαριτοβρύτων εἰκόνων τέτταρσι χαλκο-
γραφίαις τῶν ἁγίων, καὶ ὡς οἶόν τε εἰς τὸ ἐντελές
ἀχθεῖται, ἤδη δευτέρον σὺν Θεῷ ἁγίῳ τύποις καθα-
ρωτέροις καὶ ἐρυθροῖς χαρκατῆρσιν ἐκδίδεται, σπου-
δῇ μὲν καὶ ἀναλώμασι τοῦ ταπεινοῦ ποιητοῦ, ὅπως
διανέμῃται δωρεὰν τοῖς τε θεοῖς Ναοῖς τοῦ κυρίου
ἡμῶν καὶ τοῖς φιλομάρτυσι Χριστιανοῖς, ἐξαιρέτως
δὲ τοῖς ὁμωνύμοις τοῖς ἁγίοις, ὑπὲρ τῆς τῶν πολ-
λῶν αὐτοῦ πλημμελημάτων ἀφέσεως καὶ τῆς μετὰ
δικαίων τῶν ψυχῶν τῶν γονέων αὐτοῦ Σκαρλάτου
καὶ Αἰκατερίνης αἰωνίου ἀναπαύσεως. Ἐπιμελεία
δὲ καὶ ἐπιστάσις τοῦ πανοσιωτάτου ἐν Ἱερομονά-
χου ἁγίου Ἀρχιμηνδρίτου κυρίου κυρίου Καλλι-
νου τοῦ ἐκ Θεσσαλονίκης. Ἐν Λειψία, 7323,
ZTKΓ'. — 1815. ΑΩΗ'. Ἐν τῷ τυπογραφίῳ
Βραϊτκοφ καὶ Ἐρτελ. — Εἰς 4ον.

36. Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς
ἡμῶν Νικάνωρος τοῦ θυμματούργου, τοῦ ἐν τῷ τοῦ
Καλλιστράτου ὄρει ἀσκήσαντος, ἥτις ψάλλεται ἐν
τῇ ζ' τοῦ Αὐγούστου μηνός· τανῦν πρῶτον τύποις
ἐκδοθεῖσα δι' ἐξόδων τοῦ τιμιωτάτου, χρησιμωτά-
του καὶ ἐν πραγματευσταῖς ἀρίστου κυρίου κυρίου
Δήμου Ἰωάννου Γολιοπούλου, τοῦ ἐκ τῆς χώρας
Καλλιανῆς, παρ' οὗ καὶ διὰ ψυχικὴν αὐτοῦ σωτη-
ρίαν καὶ μνημόσυον αἰώνιον τῶν αὐτοῦ γονέων ἀ-
φιερῶθη τῇ σεβασμῇ μονῇ τοῦ ἁγίου, τῇ ἐπονο-
μαζομένῃ Ζαθόρδα (ἥτις εὐρίσκεται ἐν τῇ ἐπαρ-
χίᾳ τῶν Γρεβενῶν), ἵνα παρέχῃσιν αὐτὴν δωρεὰν
οἱ ἐν αὐτῇ ἀγκούμενοι Πιτῆρες τοῖς μετ' εὐλαβείας
καὶ πόθου ἐπικαλουμένοις τὴν Ἁγίον. Κερκύρα ἐν
τῇ τυπογραφίᾳ τῆς Διοικήσεως. 1817. — Εἰς 8ον.
Σελ. 57.

37. Χριστιανικῆς διδασκαλίας μάθημα τμήμα-
τος γ'. Σύνοψις ἱερᾶς Κατηχήσεως διὰ τ' ἀλληλοδι-
δασκόμενα παιδιά ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῆς προπαιδείας
Ἐπιτροπῆς. Ἐν Αἰγίνῃ, ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Ὁρ-
φανοτροφείου. 1830. — Εἰς 8ον. Σελ. 16.

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)

Η ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

περὶ τὰ μέσα τῆς ΙΣΤ' ἑκατοσταετηρίδος.

—ooo—

Augerii Gislenii Busbequii omnia quae extant. Lugd. Bat-
avorum. De officina Elzeviriana. Anno 1633. Ἦτοι·
Αὐγερίου Γισλενίου Βουσβέκ ἅπαντα τὰ σωζόμενα 1633.

—

Petri Gyllii, — De topographia Constantinopoleos, et de illius
Antiquitatibus. Libri Quatuor. Lugduni 1561. Ἦτοι·
Πέτρου Γυλλίου περὶ τοπογραφίας Κωνσταντινουπόλεως, καὶ περὶ
τῶν ἀρχαιοτήτων αὐτῆς. Βιβλία τέσσαρα, 1561.

Τὰ δύο ταῦτα συγγράμματα, ἀποβλέποντα τὴν
ἱστορίαν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, εἶναι ἄξια πολλῆς
μελέτης. Καθ' ὅλον τὸν δέκατον ἔκτον αἰῶνα ὀλί-
γας εἰδήσεις ἔχομεν ἀπὸ ὁμογενεῖς συγγραφεῖς. Ὁ-
σοι, καθὼς οἱ ἀνώτεροι, κατόκησαν μετὰ τῶν τότε
Γραικῶν, ἀναμιμνήσκονται ἐνίοτε εἰς τὰ συγγράμ-
ματα αὐτῶν τὸν βαθμὸν τῆς παιδείας καὶ τὴν κα-
τάστασιν τοῦ ἔθνους. Καὶ τί εἶχον νὰ γράψωσι περὶ
ἔθνους, ἀπολέσαντος πρὸ ἐνὸς μὲν αἰῶνος τὴν πολι-
τικὴν αὐτοῦ αὐτονομίαν, πρὸ πολλῶν δὲ τὴν ἐλευ-
θερίον τοῦ ἀγωγῆς; Τὰς ὀλίγας τῶν ξένων περιη-
γητῶν σημειώσεις περὶ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς παιδείας
αὐτοῦ, θεωρῶ πολυτίμους εἰς ἡμᾶς, διότι παραβάλ-
λοντες τὴν τότε πρὸς τὴν ἐνεστῶσαν αὐτοῦ κατά-
στασιν, μανθάνομεν εἰς πόσῃ ἀμάθειαν καὶ ἀναι-
σθησίᾳ εἶχε παρασύρει ἡμᾶς ὁ χρόνος. Πάντα τὸν
μὴ Ἑλληνα ἐκάλουν οἱ πατέρες ἡμῶν βάρβαρον· ἡ-
μεῖς δὲ, οἱ πρὸ ὀλίγου ἀρχίσαντες νὰ φωτισώμεθα,
μὴ γινώμεθα κομπορρήμονες ἐνώπιον τῶσων πεπαι-
δευμένων ἔθνων, ἀλλ' ἄς κοιπώμεν ἐκπαιδευόμενοι
ἐν παιδείᾳ ἀληθεῖ καὶ φῶς Θεοῦ. Πάντες οἱ με-
ριμνῶντες ὑπὲρ τοῦ ἔθνους θαυμάζουν, ἀναγινώσκον-
τες τὰ περὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς πολυετοῦς ξενοκρατίας,
τὴν παντελῇ λέγω ἀμάθειαν, τὴν δολιότητα καὶ
τὴν μεγίστην κακοήθειαν τὸσάκις παρὰ τῶν ξένων
ἐκτραγωδηθείσας. Τοιοῦτους μᾶς ἐξεικνίζον οἱ ξέ-
νοι ὅσοι χάριν προπατορικῆς εὐκλείας ἐπεσκέπτοντο
τὸν τόπον ἡμῶν, περιεργαζόμενοι μὲν τὰ ἐρείπια,
ἀλλὰ τοὺς ζῶντας ὅλους θεωροῦντες ὡς ἀναξίους
ἀπογόνους τῶν ἄλλοτε εὐκλεῶν Ἑλλήνων. Ἐπεθύ-
μουν τὸ ἔθνος ὅλον ν' ἀναγίνωσκον ἐξισορομένην τὴν
κακὴν τῶν ξένων γνώμην περὶ ἡμῶν κατὰ τοὺς
δυστυχεῖς ἐκεῖνους χρόνους· τὸ μάθημα ἤθελεν εἶ-
σθαι σωτήριο, ἤθελε μᾶς παροτρύνει εἰς πλειοτέ-
ρους κόπους, εἰς πλειοτέραν πρὸς ἀλλήλους συμπά-
θειαν, καὶ κατασιγάξον τὰς ἐριδας ἤθελε παρακι-
νῆσαι πάντας ἡμᾶς εἰς τὸ νὰ συνεργάζωμεθα μετ' ἀ-
καμάτου ζήλου πρὸς φωτισμὸν τοῦ ἔθνους. Τοιαύ-
την ὠφέλειαν παρέχουν αἱ ἱστορικαὶ αὗται ἀναμνή-
σεις τῶν ἀλλογενῶν κατὰ τὴν δεκάτην ἔκτην ἑκα-
τονταετηρίδα. Μετὰ ταῦτα ἡ ἀναφύεσα εἰς τὴν
Εὐρώπην θρησκευτικὴ ἀναμόρφωσις τοῦ Λουθήρου,
καὶ ἡ ἀνάμειξις τῶν Ἰησοῦϊτῶν ἐπιμέλεια ν' ἀπο-

κτῆσωσιν εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὅσα ἀπώλεσαν εἰς τὴν
ἐσπερίαν Εὐρώπην, συνεκίνησαν τὸ ἔθνος, καὶ ἀνε-
φάνησαν πλειότερα ἱστορικὰ ὑπομνήματα περὶ τοῦ
Γραικοῦ πληρώματος.

Ἀκράδαντον ἀντεστάνθη ὀλόκληρον τὸ ἔθνος κατὰ
τῶν ἀποστόλων τοῦ Πάπα, καὶ ἡ πολυμαθεῖα καὶ
ἡ ἀληθὴς γοητεία πολλῶν ἐλλογιμῶν Ἰησοῦϊτῶν
δὲν ἴσχυσαν νὰ σαλεύσωσιν αὐτὸ ἀπὸ τὴν πάτριον
αὐτοῦ θρησκείαν. Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ
τῶν Ἰησοῦϊτῶν πάλιν τοῦ Γραικοῦ κλήρου, περὶ
τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, εἶναι ὑπόμνημα ἱστορι-
κόν, ἄξιον Ἑλλήνων συγγραφέως. Συγχρόνως εἰς τὸ
Αἰγαῖον πέλαγος, ὅπου εἶχον ἐμφυλεῖσαι τόσοι ἡ-
γεμονίσκοι ξένοι, οἱ Ἰησοῦϊται εἰσερχόμενοι εἰς
ποιμνας ἀνευ ἀγρύπνων ποιμένων, ἀπέσυραν ἀπὸ
τὴν προπατορικὴν θρησκείαν πολλοὺς νησιώτας. Οἱ
τότε πρέσβεις τῆς Γαλλίας, λαβόντες διὰ συνθή-
κης τὴν ὑπεράσπισιν τῶν καθολικῶν παντὸς γένους,
ἐπροφύλακτον ἐνταυτῷ καὶ τοὺς ἀποστατοῦντας
Ἀνατολικούς ἀπὸ τε τὰς ἀρχὰς τοῦ Γραικοῦ Πα-
τριάρχου καὶ τὰς εἰρκτάς τῶν Ὀθωμανῶν. Χάρis
εἰς τὴν πρόθυμον ταύτην τῶν πρέσβων ὑπεράσπι-
σιν, πολλοὶ ἐγκληματῖαι Γραικοί, λαϊκοί τε ἡ κλη-
ρικοί, ἀπέφυγαν πρὸς καιρὸν τῶν ἐγκλημάτων αὐ-
τῶν τὴν δικαίαν τιμωρίαν.

Πολλῶν ἀγαθῶν πρόξενος εἰς τὸ ἔθνος ἔγινεν ἡ
πάλιν αὕτη· διότι ἡ πολυμαθεῖα τῶν Καθολικῶν
ἀποστόλων, παρώξυνε τοὺς ἀντιπάλους Γραικοὺς
εἰς πλειοτέραν σπουδὴν, καὶ ἐξύπνισε καὶ τοὺς λη-
θαργούντας κληρικούς πρὸς πλειοτέραν μελέτην
τῆς πατρῴου θρησκείας.

Ἀπὸ τὸν ΙΖ' αἰῶνα ἀναφαίνονται εἰς τὸ Γραι-
κικὸν ἔθνος θεολογικὰ τινὰ συγγράμματα, ἐξηγη-
τικὰ μᾶλλον ἢ πολεμικά, διότι οἱ συγγραφεῖς ἔ-
γραφον μὲ φόβον καὶ μὲ προφανὲς σέβας κατὰ τῶν
Καθολικῶν, τῶν ὁποίων ἡ πολιτεία εἰς τὴν Ἑλλάδα
ὀλονεν περιστελλομένη, ἔπαυσεν ὀλοτελῶς κατὰ τὰς
ἀρχὰς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Τὰ συγγράμματα ταῦτα,
κατ' ἐξοχὴν τὰ πρῶτα, ἀποσιωπῶντα τὰς δοξα-
σίας τῶν ἐναντίων, ἐνίσχουν τὸ πλήρωμα, καὶ ἐσα-
φίνιζον τὰ δόγματα τῆς Ὀρθοδόξου ἐκκλησίας.
Τὰ δὲ τῶν Καθολικῶν, τῶν ἡμετέρων πολυμαθέ-
στερα καὶ ἐμβριθέστερα, εὐτυχῶς μᾶς ἐρύλαξαν
ποικίλας γνώσεις περὶ τε τῶν κληρικῶν καὶ ὀλο-
κλήρου τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Ἄν, εἰς τὴν ἀλληλομα-
χίαν ταύτην καὶ τὸν μανιώδη προσηλυτισμὸν, ἐ-
κόρεσαν τὴν ψυχὴν τῶν οἱ Ἰησοῦϊται μὲ ὕβρεις καὶ
πικράς κατὰ τῶν ἀπιστούντων Γραικῶν λοιδορίας,
ὁ νοήμων Γραικὸς ἄς τὰ συχωρήσῃ, συλλογίζόμε-
νος τὴν ὠφέλειαν τῶν πολυτίμων ἱστορικῶν μαθη-
μάτων. Τοιαύτας ἐμπαθεῖς μαρτυρίας κατὰ τοῦ ἔ-
θνους ὅλου καὶ τῆς ἀμαθείας αὐτοῦ, ἀποδίδω εἰς
τὸν πολλὰκις ἀκαρπὸν καὶ μάταιον προσηλυτισμὸν.

Ὁλόκληρον αἰῶνα πρὸ τῶν θρησκευτικῶν τού-
των ἐρίδων κατόκησαν εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ συνέ-
ζησαν μετὰ τῶν Γραικῶν δύο λόγιοι ἄνδρες, ἀνευ
προλήψεων θρησκευτικῶν, ἀνευ πάθους κατὰ τῶν
ἐγκατοίκων, ζητοῦντες νὰ φωτίσωσι τὴν Εὐρώπην,
περὶ ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, καὶ τῶν σωζομέ-
νων τῆς ἀρχαιότητος λειψάνων. Ἱστορίαν μὴ περι-
μένη τις ἀπὸ τοιούτους περιηγητάς, ἀλλὰ τὰς συ-
χνὰς αὐτῶν περικοπὰς καὶ διηγήσεις περὶ τῶν ἐ-
θίμων, τοῦ χαρκατῆρος καὶ τῆς μαθήσεως τοῦ
τότε Γραικοῦ λαοῦ συναρμολογοῦντες, δυνάμεθα
νὰ διαφωτίσωμεν τὴν σκοτεινὴν καὶ ἀγνωστον κα-
τάστασιν τοῦ ἔθνους ἀπὸ ἀλώσεως μέχρι τῆς σή-
μερον.

Πολλὰ τὰ πλεονεκτήματα τοιούτων συγγραμμάτων·
δὲν μέφομαι ἀλλ' ἐπαίνω πάντα Ἑλληνα, ζητοῦντα
νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀλήθειαν πικράν εἰς ὅλους
ἡμᾶς, τὴν τότε παρὰ πολλῶν περιγραφομένην πα-
χυλὴν ἀμάθειαν ἡμῶν, τὴν οἰκτρὰν παραβολὴν τῶν
τότε ζώντων μετὰ τῶν θανόντων προκατόχων, καὶ
τὴν περὶ πᾶν καλὸν καὶ εὐγενὲς ἀναληψίαν τῶν
Γραικῶν· ὅθεν ἡ φροντίς μου νὰ ἐξιστορήσω ὅλα τὰ
ἐν παρόδῳ γραφόμενα καὶ ἀπὸ τοὺς δύο περικλεεῖς
συγγραφεῖς τοὺς ὁποίους ἀνωτέρω ὠνόμασα, εἰς
ἄλλο δὲν ἀποβλέπει, εἰμὴ, ὡς εἶπα, εἰς τὸ νὰ πα-
ροτρυνώμεθα εἰς πλειότερον ζῆλον πρὸς φωτισμὸν
τοῦ ἔθνους. Πλὴν τούτου, ἐν τῷ μέσῳ τούτῳ
καταφορᾶς, παρηγορία μεγίστη εἶναι ὅτι εἰς ὀλίγα
ἔτη, μετὰ τὴν παλιγγενεσίαν ἡμῶν, συνάρσει τῆς
θείας προνοίας, ἐγεύθημεν τὰ τῆς ἐλευθερίου παι-
δείας ἀγαθὰ, καὶ ἀναγεννηθέντες ἐλπίζομεν πλειο-
τέραν πρόοδον, πρόοδον Ἑλληνικὴν καὶ ὀχι ξενίζου-
σαν, εὐδαιμονίαν εἰς τοὺς ἀγῶνας ἡμῶν ὀφειλομένην
καὶ μὴ προσδοκωμένην παρ' ἄλλοτριων.

Πρὸς σαφεστέραν κατάληψιν τῶν γραφομένων,
παραθέτω σύντομον βιογραφίαν τῶν δύο τούτων
συγγραφέων.

Αὐγέριος Γισλένιος, γνωστότερος ὑπὸ τὸ ὄνομα
Βουσβέκ (1) ἀπὸ κομώπολιν ὁμώνυμον τῆς Ὀλλαν-
δίας, ὅπου ἦτο τοπάρχης ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐγεννήθη
εἰς τὴν Φλάνδραν τὸ 1522· ἐπεσκέφθη δὲ νέος ἔτι
τὰ πλειότερα πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης, καὶ το-
σούτην σφίμην ἀπέκτησεν, ὥστ' ἐνεκρίθη κατὰλλη-
λος νὰ πεμφθῇ εἰς Κωνσταντινουπόλιν πρέσβυς τοῦ
αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Φερδινάνδου, πρὸς Σουλ-
τανοῦ, ἐρόβιζε τότε ἅπασαν τὴν Εὐρώπην, καὶ τὰ
μικρὰ ὅμορα κράτη συνεκινεῖον καὶ συντηγνί-
ζοντο ὅπως προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τὴν πανωλεθρίαν
ταύτην τῶν Τούρκικῶν ἐπιδρομῶν. Νουερχὴ ἄνδρα
εὗρηκεν ὁ Φερδινάνδος· καὶ ἂν ὁ Βουσβέκ δὲν ἀπέ-
κτησε παρὰ τοῦ Σουλτάνου ὅσα ἐπεθύμει ὁ κύριός
του, καὶ ὅσα εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμα-
νήν αὐτοῦ ἀδιαλείπτως ἐζήτηι, συνέτεινεν ὅμως εἰς
τὸ νὰ καταπράνῃ τὴν κατὰ τῶν Γερμανῶν δυσμέ-
νειαν τοῦ Ὀθωμανοῦ αὐτοκράτορος. Χάρis εἰς τὴν
εὐγενὴ καὶ διαλλακτικὴν αὐτοῦ συμπεριφορὰν μετὰ
τῶν ἐν Τουρκίᾳ μεγιστάνων, ἀπελευθερώσαντινες
Χριστιανοὶ αἰχμαλωτισθέντες εἰς πολλὰς μάχας καὶ

(1) Γράφεται Busbac, Bousbecq καὶ Bousbeque· ἀλλ' ἡ πρῶ-
τη γραφὴ εἶναι ἡ συνήθεστερα.

ναυμαχίας (1). Ὁ Βυσθέκ ἐφθασεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸ 1555 καὶ διέμεινε μέχρι τοῦ 1562, ἐξαίρουμένων μινῶν τινῶν ἀπουσίας.

Μετά τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ἐπάνοδον εἰς Γερμανίαν, τοιαύτην ὑπόληψιν ἀπέκτησεν ἕνεκα τῆς συνετῆς καὶ εὐτυχοῦς διεκπεραιώσεως τῶν ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων, ὥστε ὠνόμασεν αὐτὸν διδάσκαλον τῶν τέκνων τοῦ ὁ διάδοχος τοῦ Φερδινάνδου, Μαξιμιλιανὸς ὁ Β'. Τὸ 1570 συνώδευσεν εἰς Γαλλίαν τὴν ἀρχιδούκισσαν Ἰσαβέλλαν, μνηστήν τοῦ Καρόλου Θ', Βασιλέως τῆς Γαλλίας. Εἰς τὴν αὐτὴν αὐτὴν διέμειναν ὁ Βυσθέκ ἐπὶ τινα ἔτη ὡς ἀυλάρχης, καὶ ἐνταῦθα ἔγραψε τὰς πρὸς τὸν Ῥοδόφιλον Β'. ἐπιστολάς του. Ἐβδομηκοντούτης ἤδη, ἐζήτησεν ἀδειαν παρὰ τοῦ κυρίου του νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πατρίδα του. Διερχόμενος δὲ διὰ τῆς Νορμανδίας, σπαρταζομένης τότε ἀπὸ ἐμφυλίου στάσεως, ἐνέπεσεν εἰς χεῖρας στασιαστῶν. Ὁ ὁπλαρχηγός, ἐξετάσας τὰ διαβατήρια καὶ τ' ἄλλα ἔγγραφα τοῦ Βυσθέκ, ἐτιμώρησε τοὺς στρατιώτας, καὶ διὰ παντοίων τρόπων ἐπροσπάθησε νὰ ἐξιλεώσῃ τὸν προσβληθέντα αὐλάρχην. Ἀλλ' ὁ Βυσθέκ, μεγίστην μεγαλοψυχίαν δεκνύων, ἀπεκρίθη, ἐνῶ κατείχετο ἀπὸ σφοδρότατον πυρετὸν ἕνεκα τοῦ κόπου καὶ τοῦ φόβου, ὅτι οὐδεμίαν ἱκανοποίησιν ἢ τιμωρίαν ζητεῖ, ἀλλ' ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν. Μετεκομίσθη δὲ κατ' αἵτησίν του εἰς φίλου τινος πλησιόχωρον οἰκίαν, ὅπου καὶ ἐτελεύτησε τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1592 ἔτους.

Α. Γ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ.

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΝ ΙΑΠΟΝΙΑ.

(Ὁρα φυλλάδ. 193, σελ. 23.)

—οοο—

Εἴπομεν πῶς αἱ γυναῖκες θεωροῦνται καὶ πῶς διάγουσιν ἐν Ἰαπωνίᾳ· περίεργον δὲ νὰ ἴδωμεν καὶ πῶς ἐνδύονται. Καθὰ λέγουσιν οἱ ἐπισκερθέντες τὸ κράτος ἐκεῖνο οὐδαμῶς, οὐδ' εἰς τὴν Εὐρώπῃν οὐδ' εἰς τὴν Ἀσίαν, τῶν γυναικῶν τὸ ἐνδυμα εἶναι πολυτελέστερον τοῦ τῶν Ἰαπωνιδῶν. Καὶ τὸ μὲν κεφαλοδέσμιον αὐτῶν φέρουσιν ἀτημελῶς, οὐχὶ ὁμῶς καὶ ἀκόμψως. Ἐν καιρῷ μὲν θέρους αἱ ἐσθῆτες αὐτῶν εἶναι λεπτοῦφρόσταται καὶ διὰ κεντημάτων πεποικιλμέναι, ἐν ὥρᾳ δὲ χειμῶνος παχεῖαι καὶ θερμαί.

Τί δὲ πρὸ πάντων ἀποτελεῖ τὸν πλοῦτον, τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν χάριν τῶν Ἰαπωνιδῶν; ὁ μέ

(1) Εἰς τινα ἐπιστολὴν τοῦ Σουλεϊμάνου πρὸς τὸν Γερμανὸν αὐτοκράτορα, ἀναγινώσκοντες τ' ἀκόλουθα: Caeterum quosdam captivos, quos per Legatum vestrum dimitti petistis, sine omni exactione auri vel argenti, libere ad vos redire permisimus. σελ. 462.

γας ἀριθμὸς τῶν ἐσθῆτων μὲ τὰς ὁποίας περιβάλλονται· ἀρχεται δὲ ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀπὸ τῆς πέμτης καὶ καταντᾷ μέχρι τῆς εἰκοστῆς. Ὅσαι κατὰ τὴν ἀναγνώσασιν ἕως τῆς περιόδου ταύτης τὸ ἄρθρον μου, θέλουσι σκιρτήσῃ ἀπὸ χαρὰν ὡς ἀνακαλύπτεται ἰσχυρότατον ἐπιχείρημα κατὰ τῶν ἀνηλεῶν κατηγοριῶν τῶν ἡμετέρων κρινολιτῶν. Ἰδοὺ, θέλουσιν εἰπεῖν, ὅτι καὶ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν αὐτὴν τὸ ὠραῖον φύλον ἐξογκοῦται καὶ φυσκόνεται ὅπως καὶ ἡμεῖς· φυσικὸν ἄρα καὶ ἀναγκαῖον τὸ γυναικεῖον φύσκωμα.

Συνομολογῶ, διότι καὶ εἰς ἐμὲ ἀρέσκουσιν αἱ κρινολιταί. Ἰσως, ἂν καὶ τινες ἄνδρες ἔφερον τοιαύτας, ὑπὸ τὸν ὕλικόν τούτων ὅγκον ὃς ἐκρύπτετο ὁ ἡθικὸς ὅγκος αὐτῶν· ἀλλὰ, κυρία μου, μὴ σπεύδετε· ἀναγνώσατε πρῶτον ὅλον τὸ ἄρθρον μου, καὶ ὕστερον ἐπιφέρετε συμπεράσματα. Ἡ ὑμέτερα κρινολίτα, (ἐὰν ἔχετε μίαν μόνην) θέλει ὀλόκληρον ἱματισθῆναι διὰ νὰ φυλαχθῇ ὑπ' αὐτὴν κρύβοντα, ὡς ἐσχάτως ἐμάθομεν, καὶ ὀλόσωμοι στρατιῶται ἐπίλεκτοι μὲ ὅλην τὴν, ἂν δὲν λανθάνω, τὴν πανοπλίαν. Θέλετε ὁμῶς ἀπορήσει ὅταν μάθετε ὅτι τρεῖς καὶ τέσσαρες ἐσθῆτες ἰαπωνικὰς δύναται τις νὰ κρύψῃ ἀξιόλογα ἐντὸς τοῦ στενωπότητος θυλακίου του· διότι τοσοῦτον εἶναι λεπταί, ὥστε ὅλαι ὁμοῦ δὲν ἔχουσιν οὔτε δύο ὀκάδων βάρος. Οὔτε τὰ λεπτότερα τῶν εὐρωπαϊκῶν ὑφασμάτων προσεγγίζουσι τὸ ἀερώδες, οὕτως εἰπεῖν, τῶν ἰαπωνικῶν. Ἡ πρώτη ὅλων τῶν ἐσθῆτων, ἐκεῖνη τὴν ὁποίαν φοροῦσι κατὰσάρκα, ἐπέχει τόπον τοῦ ἀναπορεύτου ἐνδύματος τῶν ἡμετέρων γυναικῶν, καὶ εἶναι μονοχρώματος, λευκῆ ἢ γαλανῆ. Δένονται δὲ σύμπασαι αἱ ἐσθῆτες αὐταὶ διὰ μιᾶς μόνης ζώνης πλατυτάτης καὶ πολλὰ μακρᾶς, δις τυλισσομένης περὶ τὸ σῶμα· διότι, ἀλλοίμονον ἐὰν λυθῇ ἡ ζώνη!... Ὁ κόμβος αὐτῆς γίνεται μεγάλος· καὶ αἱ μὲν ἄγαμοι ἔχουσιν αὐτὸν ὀπισθεν, αἱ δὲ ἔγγαμοι ἔμπροσθεν. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες φέρουσιν ζώνην, καὶ ἐμπήγουσιν εἰς αὐτὸν διάφορα πράγματα· γαταγάγια, παραδείγματα χάριν (οἱ μεγιστάνες μάλιστα ἐμπήγουσι δύο), ῥιπίδιον, καπνοσύριγγα, σάκκον μὲ καπνὸν καὶ μίαν θήκην μὲ ἱατρικά. Αἱ ἐσθῆτες τῶν γυναικῶν καὶ τὸ ἐνδυμα τῶν ἀνδρῶν εἶναι ὁλόαντικα εἰς τὸ στῆθος, καὶ ἐπομένως, ἐπειδὴ δὲν φοροῦσιν οὔτε λαίμοδέτην οὔτε τραχηλιάν, τὸ στῆθος φαίνεται ὅλον.

Ἐπειδὴ δὲ ὠμιλήσαμεν περὶ καπνοσύριγγος δὲν εἶναι περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες καπνίζουσιν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν. Τὰς Ἰαπωνίδας μιμούμεναι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν καὶ αἱ Εὐρωπαῖαι ἤρχισαν καὶ αὐταὶ νὰ καπνίζωσιν· ὁ συρμὸς οὗτος μετεφέρθη μάλιστα ὑπὸ τινῶν κομποπρεπῶν κυριῶν καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσιν τῆς Ἑλλάδος· εὐτυχῶς ὁμῶς δὲν ἐρρίζωσεν.

Αἱ χειρίδες τῶν ἐσθῆτων εἶναι πλατύταται, αἱ τῶν παρθένων μάλιστα ἐγγίζουσι σχεδὸν τὴν γῆν· ἡ δὲ οὐρὰ τῆς ἐξωτερῶς, ὅσον εἶναι μακρὰ τόσον ἀποδεικνύει τὸν ὑψηλὸν βαθμὸν τῆς φεροῦσας.

Ὁὰ γελᾶσθαι ἴσως πολλοὶ ἀναγινώσκοντες τὴν περιγραφὴν ταύτην τοῦ ἰαπωνικοῦ ἐνδύματος· ἀλλὰ πόσον θὰ ἐγέλων καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Ἰαπωνίας ἐὰν ἐβλεπον τὸ ἡμέτερον; ἐὰν ἐβλεπον, φέρ' εἰπεῖν, τὸ σφίγιμον τῶν γυναικῶν, τὰς περὶ τὸ στῆθος αὐτῶν καρφίδας, τὰς πόρπας, τὰς ταινίας, τὰς... τὰς... καὶ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας ἐν φυλακῇ; Πόσον θὰ ἐγέλων ἐὰν ἐβλεπον ὡς ἀπηγγονισμένον τὸν λαίμον τῶν ἀνδρῶν, καὶ δύο οὐράς κρεμασμένας ὀπισθεν τῶν, καὶ δύο πόδας σχεδὸν γυμνοὺς;

Ναὶ μὲν αἱ Ἰαπωνίδες φοροῦσιν εἰκοσιν ἐσθῆτας, ἀλλὰ τὰς περιβάλλονται ὅλας διὰ μιᾶς· δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην μυρίων παραρτημάτων ὅπως αἱ εὐρωπαῖαι· ἐπίσης εὐκόλως καὶ ἀποδύονται· διότι, φθάνει νὰ λύσῃσι τὴν ζώνην τῶν, καὶ πάντα διαλύονται ἐν ἀκαρεῖ εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθησαν.

Ἡ ζώνη αὕτη εἶναι πολυτελεστάτη, διαπεποικιλμένη μὲ χρυσὰ καὶ ἀργυρὰ κοσμήματα, μὲ μαργαρίτας καὶ μὲ ἀδάμαντας.

Καὶ πλούσιοι καὶ πτωχοί, ὅλοι κρατοῦσι ῥιπίδια· αἱ γυναῖκες ἔχουσιν καὶ ἐκτὸς τῆς οἰκίας τὴν κεφαλὴν γυμνήν· μόνον δὲ ἐν καιρῷ μεγάλου ψύχους φοροῦσι παχὺν ἀλλὰ κομψὸν πῖλον, ὅστις σκεπάζει τὸ ἔμπροσθεν μέρος τῆς κεφαλῆς, εἶναι ἀνασκηκωμένος εἰς τὰ πλάγια καὶ συνδέεται ὑπὸ τὸν πώγωνα.

Καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοὶ ἔχουσιν τὴν κεφαλὴν γυμνήν. Διὰ νὰ προφυλάττωνται δὲ ἀπὸ τὰς ἀκτίνων τοῦ φλογεροῦ ἡλίου κρατοῦσι σκιαδέια, ἢ ἀλεξήλια ὅπως πολλοὶ λέγουσι σήμερον. Τὰ σκιαδέια ὁμῶς τὰ προφυλάσσοντα τὰς εὐγενεῖς κεφαλὰς κρατοῦνται ἀπὸ ὑψηρέτας. Τὰ τῶν γυναικῶν ὁμοιάζουσιν ὡς ἡμίκληιστα· καὶ ὅταν ἔχωσιν ὑπ' αὐτὰ τὰς κεφαλὰς τῶν νομίζεις ὅτι φέρουσιν ἀνάποδα πιθάρια.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

—οοο—

ΕΙΣ ΘΡΗΝΟΣ

ἐπὶ τοῦ τάφου

τοῦ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Χ. ΖΑΛΑΚΩΣΤΑ.

—ο—

Sur l'aile de la mort mon âme au ciel s'envole
Je vais où leur instinct emporte nos desirs;
Je vais où le regard voit briller l'espérance;
Je vais où va le son, qui de mon luth s'élance;
Où sont allés tous mes soupirs!

LAMARTINE.

Ὅταν εἰς κλίνην βασιάνων σ' ἐπάτει ὁ πῦρ τοῦ θανάτου,
Κ' ἐβλεπες ἴσως μακράν σου τὸ χαῖνον τοῦ τάφου σου σῶμα,

Ἰσως μειδίαμα ἐν τὰ ὠχρὰ σου διέστειλε χεῖλη, . . .

Κ' ἐνα παλμὸν εὐφροσύνης ἠσθάνθη τὸ κρῦον σου στῆθος,
Ἰσως ἠκόντισαν βλέμμα φαιδρὸν τ' ἀπλανῆ ὄμματά σου!

Ἰσως, Γεώργιε, εἶδες ἐπὶ Χερουβείμ νὰ σκιαδῶν

Μὲ τὰ χρυσὰ των πτερὰ τὴν ψυχρὰν τοῦ θανάτου σου κλίνην,

Καὶ σ' ἀπεκοίμισαν μ' ἐν των βασιάνισμα, ὅπως πολλάκις

Τὰ ἀπεκοίμισες σύ, ὅταν ἦσαν μικρὰ ἐπὶ βρέφει! . . .

Ἰσως ἐκπνέων ἐθάρρει γλυκύν ὅτι γεύεσαι ὕπνον!

— ὦ! εὐτυχίας κἂν ἦτο στιγμὴ ἡ ἐσχάτη σου ὥρα,

Καὶ τὴν ἐσχάτην πνοὴν σου ἐκπνέων ὑπῆρξες εὐδαίμων.

Μέχρι πυθμένου κενώσας τὸ πόμα δεινῶν καὶ πικρίας,

Εὐρας ἐντὸς τῆς ἱλῦος φανίδα κἂν μέλιτος μίαν,

Καὶ τῶν ἐπτά σου ἀγγέλων ἡ θεὰ ἀπέκρυφεν ἴσως

Τὴν ἀποτροπαιὸν καὶ εἰδεχθῇ τοῦ θανάτου σου ὄψιν.

— Ναὶ! πλὴν καὶ τοῦτο θὰ ἦτο πολλὴ δ' ἐσὲ εὐτυχία!

Δὲν μᾶς ἀφίνει εὐκόλως ἡ μοῖρα ἐκστάσεων ὥρας,

Οὐτ' ἐπιτρέπει στιγμὰς ἀμνηστίας πικρῶν νὰ γευθῶμεν·

Τίς οἶδεν, ἂν, ὅταν σύ, τῶν ἐπτά σου θανόντων ἀγγέλων

Βλέπων φαιδρὸς τὰς σκιάς ἐλησμίνας τὸ νόημα τοῦ πόνου;

Τίς οἶδεν, ἂν δὲν σ' ἐφώνει ὁ ὁδοὺς ζῶν ἀγγελὸς σου,

Καὶ εἰς τὰ νέα του χεῖλη τὴν φλέγουσαν χεῖρά σου θλίβων,

Δὲν σ' ἀνεκάλει παρὸν θλιβερόν, θλιβερότερον μέλλον;

Τίς οἶδεν, ἂν τῆς καλῆς σου συζύγου ἐν κρύφῳ δάκρυ,

Πέπτον ἀπὸ τοῦ ὕγρου ὀφθαλμοῦ τῆς ἐπὶ τῆς μορφῆς σου,

Ἐκ τῶν στηθῶν σου βαρύν, ἀλγεινὸν στεναγμὸν δὲν ἀπέσπα;

— ὦ! κ' εἰς τοῦ τάφου τὸ χεῖλος λοιπὸν δὲν σ' ἀφῆκεν ἡ

μοῖρα;

Εἴμαρτο δάκρυ πυρὸς νὰ ὑγράνῃ τὸ ὄμμα σου δύνον,

Καὶ μηδεμίαν χαρὰς σου στιγμὴν νὰ γευθῇς ἄνευ λύπης;

Σ' εἴμαρτο τάφους ἐπτά ν' ἀνορύξῃς, ταλαίπωρε φίλε, . . .

Τίνα ἐπτά προσφιλῇ εἰς τὸ βάθος τῆς κάλπης νὰ ρίψῃς,

Καὶ τοῦ ὁδοῦ σου τέλος αἱ χεῖρες τὸν σὸν ν' ἀνασκάψουν!

. . .

Πῶς σκληρὰ εἴμαρμένη γεννώμενον σὲ κατηράσθη;

Τίς φθονερὸς τῶν ἱγνῶν σου κατόπιν ἐβλάδε δαίμων,

Καὶ τῆς πικρίας τὸ ὄξος σ' ἐπάτιζε, μὲλος γελώντα;

Τίς; . . . ὦ! ὁ δαίμων ἐκεῖνος, ὁ πᾶν τὸ ὄρατον μαρμαίνων,

Ὁ δαλύων μὲ μίαν πνοὴν τοῦ σιγῆς εὐτυχίας,

Ὁ ὑπὸ μᾶλιν τὸ πλῆρες κρατῶν τῶν δαιμόνων μάς δοχεῖν,

Καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦς θνητοὺς εἰς εἰρεῖαν ποτίζων φιάλιν.

Ὁ ἐπιγυρῶν εἰς ἄλγους κραυγὰς, εἰς λυγροὺς στεναγόντων,

Ὁ μ' ἀγωνίας κραυγὰς κοιμίζόμενος καὶ ἀρυπνῶντων

Τὴν πανυστάτην πνοὴν μας βοφῶν ὡς τερπνὴν ἀμβροσίαν,

Καὶ εἰς τὸ δύνον μας ὄμμα τερπόμενος ν' ἀντανάκλαται

Ἡ ἀπαισία, ἀλλὰ μειδῶσα μερμή του, . . . — Ἡ μοῖρα!

ὦ! ναί, ἡ μοῖρα, . . . ἐν φάσμι ἀποτροπαιὸν πλὴν καὶ

(ὕπαρχον.

Τὸ καταρώμεθα ὅλοι, τὰ χεῖλη μας τὸ βλαστημοῦσιν,

Ὅμως εἰς μάτην, . . . ἐνφ' βλαστημῇ τῶν ἀνθρώπων ἡ

(γλώσσα,

Σχίζει τὰ χεῖλη αὐτῶν σιδηροῦς ὁ βαρὺς χαλινὸς τῆς!

— Ἐνεκα ἄρα γ' ἡμῶν τὸ φρικτὸν αὐτὸ πλάσμα ἐπλάσθη,

Ἡ μήπως χάριν ἐκείνου οἱ ἄνθρωποι πάντες ὑπάρχουν;

Ὅπως ὑπάρχει βορὰ διαρκὲς εἰς ἐν ἀπῆλσον πέρας; . . .

Ἰσως τὸ δεύτερον!

. . .

ὦ! σ' ἐθρηνήσαμεν ὅλοι, Γεώργιε, . . . εἰλὸν ὄμμα

Τοῦ μνήματός σου τὴν πλάκα μὲ ἀφθονον ἔρρανε δάκρυ,
Καὶ ἂν τὸ σῆμά σου μνήματος χοῦς ἐπεκάλυψεν ἦδη,
Πλὴν τὴν γλυκεῖάν σου μνεῖαν ἡ μνήμη μας ὄλων ξενίζει.
Καὶ θὰ ξενίξῃ ἀκέρμη πολλῶν, καὶ μὴ φίλων σου, μνήμη
Τοῦ Ποιητοῦ σου τοὺς στίχους, καὶ τ' ὄνομα τοῦ ποιη-
(τοῦ τῶν.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΤ. ΒΛΑΧΟΣ.

ΔΙΑΘΟΡΑ.

..202..

ΑΡΤΟΣ ΑΝΕΥ ΣΙΤΟΥ. Τηλεγράφους ὑποβρυ-
χίους, ἰσθμῶν πλατυτάτων διορύξεις καὶ πάντα τὰ
γιγάντια ἔργα τοῦ 19^{ου} αἰῶνος θέλει ἐπισκιάσει ἐν
νέον ἐπιστημονικὸν τόλμημα. Ἐπανάστασις φοβερὰ
θέλει συμβῇ εἰς τὸν βίον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους·
πάντες οἱ οἰκονομικοὶ νόμοι, ἡ προσφορὰ καὶ ἡ ζή-
τησις, ἡ εἰσαγωγή καὶ ἡ ἐξαγωγή, ὅλα θέλουσιν
ἀνατραπῇ· ἡ ἀρχαιοτέρα τῶν ἀνθρώπων ἐργασία
θέλει μηδενισθῇ, καὶ ἀντὶ τοῦ σιδηροῦ αἰῶνος θέ-
λομεν ἔχει τὸν χρυσοῦν.

Μᾶς ὑπόσονται ἀφθονον καὶ ἐξαίρετον ἄρτον
ἀνευ σίτου, ἀνευ καλλιεργείας, ἀνευ κόπου, ἀνευ
κινδύνων, ἀνευ σχεδὸν ἀξιολόγου δαπάνης. Ἡ πείνα
διώκεται ἀπὸ τὸν κόσμον.

Αἱ δύο θρεπτικαὶ οὐσίαι τοῦ σίτου, λέγει ὁ δό-
κτωρ Frankland, εἶναι τὸ ὑδρογόνον καὶ ὁ ἄν-
θραξ· γνωστὴ δὲ ἡ πρὸς ἀλλήλα ἀναλογία αὐτῶν.
Τὰ δύο ταῦτα στοιχεῖα εὐρίσκονται ἄρθονα ἐν τῇ
φύσει. Τί λοιπὸν μένει εἰς τὸν χημικόν; νὰ τὰ ἐ-
νώσῃ καὶ οὕτω νὰ παραγάγῃ οὐσίαν θρεπτικὴν. Ἐ-
δοκίμασαν, καὶ ἐπὶ τέλους θέλουσιν ἐπιτύχει, νὰ
μεταβάλῃσι τὸν ἄνθρακα εἰς ἀδάμαντα. Ὁ ἄρτος
ὅμως εἶναι βεβαίως χρησιμώτερος τοῦ ἀδάμαντος,
καὶ διὰ τοῦτο προτιμώτερον νὰ ἀσχοληθῇ τις εἰς
τὴν κατασκευὴν του.

Ὁ γαιάνθραξ, ὃν ἀπεπειράθησαν νὰ μεταβάλῃσιν
εἰς ἀδάμαντα, περιέχει ὅλα τὰ συστατικὰ ἄρτου
ἀρίστης ποιότητος. Τὴν γνώμην ταύτην πρέπει νὰ
τὴν ὀνομάσωμεν ἀλχημικὸν ὄνειρον; Πρὶν ἢ ἀπο-
κριθῶμεν, ἄς ἀναπολήσωμεν ὅποια πλούτη μᾶς ἐ-
χορήγησε τὸ ἀφθόνως εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς κρυ-
πτόμενον μέλαν αὐτὸ ὀρυκτόν. Μᾶς ἔδωκε τὸ καθ' ἑ-
σπέραν καταυγάζον τὰς ὁδοὺς, τὰ θέατρα καὶ τὰς
οἰκίας μας λαμπρὸν φῶς, μᾶς ἔδωκε κηρία διαφω-
νέστατα καὶ ποιότητος καλλίστης, τὰ δὲ ὁμοιά-
ζοντα τὴν ἱριδα χρώματά του μαρτυροῦσι περὶ τῆς
ποικιλίας τῶν συστατικῶν του.

Ἄλλ' ἰδοὺ τὸ πάντων θαυμασιώτερον. Ὁ Fran-
kland διαβεβαίωσι καὶ τοῦτο, ὅτι ἀπλῶς καὶ ὡς
ἔτυχεν, ἀλλ' ἐντὸς τῆς βασιλικῆς ἐταιρίας τῶν
ἐπιστημῶν τοῦ Λονδίνου, ὅτι διὰ τῆς κράσεως τῶν
ἐν τῷ γαιάνθρακι ὑπαρχόντων στοιχείων παρήχθη-

σαν ἐπτακόσια περίπου ὀργανικαὶ οὐσίαι, ἐξ ὧν
τινες ἔχουσιν ὅλας τὰς ιδιότητας τῶν ἡδυτέρων
ὀπωρῶν, οἷον ἀπίων, σταφυλῆς, ῥοδακινίου, ἀνανᾶ
καὶ ἄλλων, ἔχουσι δηλαδὴ τὴν ὁσμὴν αὐτῶν καὶ
τὴν γεῦσιν.

Ἄρτον λοιπὸν ἀνευ καλλιεργείας, ἐναντίον τῶν
δυσκρασιῶν τῆς ἀτμοσφαιράς, τῶν πολιτικῶν καὶ
ἐμπορικῶν κρίσεων, ἄρτον εἰς πάντα καιρὸν καὶ εἰς
πάντα τόπον, ἰδοὺ τί μᾶς ὑπόσχεται ἡ χημεία, ἡ
μαγικὴ, ἡ σκοτεινὴ, ἡ φοβερὰ καὶ ἐν τοσούτῳ εὐερ-
γερτικὴ αὐτὴ ἐπιστήμη.

Ο ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ. (Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς).

... Ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν παριστώσιν ἐν
τῷ « Γαλλικῷ θεάτρῳ » (théâtre français) μετὰ-
φρασιν τοῦ Οἰδίποδος τυράννου τοῦ Σοφοκλέους.
Ἐννοεῖς βεβαίως ὅτι ἐν τοῖς πρώτοις ἔσπευσα ὅπως
θαυμάσω τὸ ἐν τούτῳ τῶν πολλῶν ἀριστουργημάτων
τῆς δραματικῆς ἡμῶν ποιήσεως. Ἡ μετάφρασις,
καὶ μάλιστα ἡ ἑμμετρος, ἦν, ὡς εἰκός, δυσχερε-
στάτη· ἀλλ' ὁ μεταφράσας Κ. Jules Lacroix,
ὅστις, ἂν δὲν λανθάνω, ἦν ἄλλοτε ἐν Ἑλλάδι, ἐ-
πέτυχε πληρέστατα, διατηρήσας ὅσον ἐνεστί τὸ
ἀρχαῖον ὕφος, καὶ προσπαθὼν ν' ἀποφεύγῃ τὰ κα-
κόζηλα καὶ γελοῖα ἐκείνα κλητικὰ ἐπιφωνήματα
τῶν Γάλλων τραγικῶν Sire καὶ Seigneur καὶ Ma-
dame καὶ τὰ τοιαῦτα. Τὰ χορικά μέλη ἀπαγγέλλ-
ονται ἄριστα τονισθέντα ἐπὶ τούτῳ. Ἡ σκηνὴ δε-
ξιόθεν μὲν παρίστανσι ναὸν οὐ ἔμπροσθεν ἵσταται τὸ
ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τὸ τῆς Σφιγγός· ἀρι-
στερόθεν δὲ τὴν εἴσοδον τῶν ἀνγκυρόρων τοῦ Οἰδί-
ποδος· ἐν τῷ μέσῳ τῆς σκηνῆς ὑπάρχει βωμὸς ἐστε-
φανωμένος, ἐν δὲ τῷ βῆθει φαίνεται ἡ πόλις τῶν
Θηβῶν καὶ ὁ Κιθαρὼν ὑπερκείμενος. Τὸ ἐνδυμα
τῶν ὑποκριτῶν εἰσὶν ἄπλοῦν καὶ ὠραῖον. Περιτ-
τὸν δὲ νὰ σοὶ εἰπῶ ὅτι τὸ δράμα τοῦτο προξενεῖ
τοῖς θεωμένοις ἀληθῆ ἐνθουσιασμόν· προχθὲς εἶδον
γυναικας κλαιούσας, καὶ ἐγὼ δ' αὐτὸς ἐδάκρυσα.
« Κατὰ πρῶτον, λέγει ὁ ἀριστος τῶν Γάλλων ἐπι-
κριτῶν (feuilletonistes) Jules Janin, τὸ δράμα
τοῦτο ἐκπλήττει, εἴτα παρυσυὺς γοητεύει, φέρον
ἐν ἑαυτῷ τὸ ἐξάίσιον καὶ ἀκατανόητον καὶ ἀθῶον
θέλημα ἀριστουργήματος, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ἀ-
μαθέστεροι τῶν θεατῶν ἐκλαυσαν. »

M. N. Δ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Εἰς τινὰ ἀντίτυπα τοῦ φυλλαδ. 204 παρεξέφραγες λάθος
μεταβάλλον τὴν ἔννοιαν, τὸ ὅποιον παρακαλεῖται νὰ διωρθώ-
σῃ ὁ ἀναγνώστης. Ἐν τῇ περὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Κ. Κὺβ
βιβλιογραφίᾳ (σελ. 294, στήλ. 1, στίχ. 52) ἐγράφη « ὡν τὰ
ὀνόματα δὲ ν' ἐσημειώσωμεν » ἀλλὰ τὸ δὲ ν' περιτετέλει. Ἐν τῷ
αὐτῷ φυλλαδίῳ (σελ. 295 στήλ. 2, στίχ. 18) ἀντὶ δὲ μ ο σ-
σι ε υ θ ἐ ν τ ῶ ν (καὶ τοῦτο εἰς τινὰ μόνον ἀντίτυπα ὑπάρ-
χει) γράφει δ η μ ο σι ε υ θ ε ι σ ῶ ν.